

372. 1104

๙๕๕๕๓

๗. 3

ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้
ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดบุรีรัมย์

ปริญญาบัตร

ชอง

สุวรรณี พร้อมเพ็ริงชัย

๕ ต.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบไต่พิจารณาปริญญาโทชั้นนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

.....กรรมการ

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

.....กรรมการ

(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์รุ่งใจ แสงพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทชั้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 15 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

ประกาศคุณประการ

ปริญญานพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อยโดยได้รับความกรุณาช่วยเหลืออย่างดีจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลักษณ์ ประธาน รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์
กรรมการ ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขมาโดยตลอดนับแต่เริ่มดำเนินการจนแล้วเสร็จ และ
อาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ ซึ่งรับเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
และขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่านไว้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เชิษฐ์ศรี วิวิธสิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้น
ลาชโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี จุฑาประมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ภูเงิน
อาจารย์มาลี อาสาเสนีย์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือ ตลอดจนได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ก่อศักดิ์ พรหมมาสา อาจารย์สุเมธ นิลบุตร อาจารย์อำนาจ
วงศ์สมิง อาจารย์และนักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาอนุเคราะห์ให้
คำแนะนำในเรื่องสถิติและอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ทุกท่านที่มีส่วนช่วยใน
การดำเนินการในการเก็บข้อมูล รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจากตนเองและเพื่อน ๆ ทุกคน จึง
ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิดา มารดา
รวมทั้งอาจารย์ทุกท่านที่ไ้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และวางรากฐานสำคัญทางการศึกษาให้แก่
ผู้วิจัยตลอดมาทุกท่าน

สุวรรณี พร้อมเพ็ญชัย

สารบัญ

บท

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	4
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	5
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของคุณภาพชีวิต	10
	ความหมายของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)	12
	กระบวนการของความจำเป็นพื้นฐาน	16
	โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ..	18
	ความหมายของเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.)	21
	หลักการและวิธีการในการนำ กปฐ. ไปใช้ดำเนินการตามโครงการนำทาง	
	สถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน	22
	ขั้นตอนในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	
	ของเยาวชนและประชาชน	31
	การประเมินผลการดำเนินงาน กปฐ.	35
	ผลที่ได้จากการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	
	ของเยาวชน และประชาชน	37
	เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
	สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	47

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
5	สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	81
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	81
	กลุ่มตัวอย่าง	81
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	82
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
	การวิเคราะห์ข้อมูล	82
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	83
	อภิปรายผล	85
	ขอเสนอแนะ	92
	บรรณานุกรม	94
	ภาคผนวก	101
	ประวัติผู้วิจัย	191

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม	60
3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็น พื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	62
4 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ...	63
5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็น พื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่	64
6 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ..	65
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ ในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ	66
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ ในสถานศึกษา จำแนกตามอายุ	68
9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา หมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) จำแนกตามอายุ	70
10 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยและทรัพย์สิน) จำแนกตามอายุ	71
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน ไปใช้ในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	72

12	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา หมวดที่ 7 คำนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ และกำหนดวิถีชีวิตของคนและชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	74
13	การเปรียบเทียบรายชื่อสำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ในหมวดที่ 7 คำนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ และกำหนดวิถีชีวิตของคนและชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	75
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	76
15	คะแนนความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา	78
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) อยู่ในระดับสูงและระดับต่ำ	79

ภูมิหลัง

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาบ้านสังคม ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ว่า "จะมุ่งพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้สามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า มีความสงบสุข เกิดความเป็นธรรมสอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาประเทศส่วนรวมพร้อม ๆ กับธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ วัฒนธรรม และค่านิยมอันดี และยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนในชนบท และในเมืองให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน" (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 3) ซึ่งจากแนวนี้จะเห็นว่ารัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานเป็นอันดับแรก โดยครอบคลุมด้านการศึกษาด้วย เพราะหลักการของการศึกษาคือการพัฒนาคนเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องเริ่มปลูกฝังสร้างลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนาตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากวัยเด็กสามารถที่จะรับรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีกว่าวัยผู้ใหญ่ ดังสุภาวดีโบราณกล่าวว่า "ไม้อ่อนคดง่ายไม่แก่คดยาก" ด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาก่อนบังคับที่รัฐจัดให้บริการแก่ประชาชนทุกคนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ที่จะต้องเติบโตขึ้นไปอยู่ในสังคม (กส สวัสดิ์พานิช. 2529 : 59)

ธนวรรณ อิมสมบุญ (2530 : 103) กล่าวว่า มโนทัศน์หรือแนวคิดในทุกด้านได้เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก มีการสร้างเสริมและพัฒนามาจากภายในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยอาศัยประสบการณ์ การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม จนในที่สุดจะแสดงออกมาในรูปพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งช่วงระยะเวลาที่การพัฒนาของมโนทัศน์จะเป็นช่วงที่สำคัญอย่างยิ่งในชีวิต เพราะถ้ามโนทัศน์นำได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมก็จะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดี จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาก่อนบังคับที่รัฐจัดบริการให้แก่ประชาชนทุกคนนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

ไคกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับประถมศึกษาไว้ว่า "การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษา
ที่มุ่งใหญ่ เรือนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้สามารถงสภาพอ่านออกเขียนได้

คิดคำนวณได้ มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพตามควรแก่วัย ความสามารถ และสามารถ
ดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข"

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 14 - 15) จึงนับว่าเป็นหน้าที่โดยตรง
ของครูที่จะต้องจัดกิจกรรมประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของเด็ก ความต้องการของชุมชนและความต้องการของสังคม เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีพัฒนาตนเอง
เต็มตามศักยภาพ เด็บโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ
สังคม ตลอดจนช่วยกันทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติสืบไป

เพื่อให้ได้รูปแบบและวิธีการที่ดีในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนในชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย และบุคลากร จากชุมชนที่ก่อปรวมและ
พัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเชียน ไท้ประชุมร่วมกันและมีความเห็นว่าวิธีพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน
และประชาชนโดยตรงคือการนำเอาความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาทุกระดับในลักษณะ
ของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การพัฒนากิจกรรมบริการและการพัฒนาสภาพแวดล้อม เพื่อให้
นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยตรงตลอดจนมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่ครอบครัว
และชุมชน ซึ่งจะเป็นการถ่ายทอดงานพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ประชาชนได้อีกทางหนึ่ง คณะบุคคลดังกล่าวจึงได้
ร่วมกันจัด "โครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน" ขึ้น โดยมี
หลักการที่สำคัญคือ เป็นการทำนำความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เข้าสู่สถานศึกษาในระดับต่าง ๆ คือ ใน
ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดใน 3 ด้าน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม
การบริการ และด้านกิจกรรมสภาพแวดล้อม โดยจัดเป็นแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตร
แผนการเรียนการสอน และวัยของเด็ก โดยเรียกแนวทางปฏิบัตินี้ว่า "เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน หรือ ๗ปฐ."
สำหรับเป็นเครื่องมือในการเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ แก่ครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้าง
ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการสร้างคุณภาพชีวิตแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย
สำคัญที่จะนำประสบการณ์ที่ได้รับ ไปถ่ายทอดสู่ครอบครัวและชุมชนต่อไป

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้เริ่มการพัฒนา ปญ. มาตั้งแต่ค.ศ. 2529 มาเป็นลำดับ และในปัจจุบันนี้ ปญ. ได้ถูกนำมาใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเริ่มในปีการศึกษา 2530 ซึ่งในระยะเริ่มแรกนั้น ได้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหาร การศึกษาของจังหวัดต่าง ๆ ผู้บริหารคิงกลาง ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด เพื่อที่คณะผู้บริหารการศึกษาของทุกจังหวัด ซึ่งรับผิดชอบ การศึกษาของประเทศในทุกระดับจะนำแนวทางของ ปญ. ไปถ่ายทอดแก่สถานศึกษาต่าง ๆ ให้มีการปฏิบัติตาม ปญ. ได้ในต้นปีการศึกษา 2530 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 8 - 9)

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามแนวทางของ ปญ. นี้เป็นกระบวนการทางการเรียนรู้ โดยผ่านระบบการศึกษาตามหลักสูตรที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก แพรหลายและคุ้นเคยของผู้ปฏิบัติมากนัก นอกจากผู้บริหารงานในระบับนโยบายของ 4 กระทรวงหลัก และผู้บริหารการศึกษาในระบับจังหวัดของจังหวัดต่าง ๆ เท่านั้น ดังนั้นในการนำ ปญ. ไปใช้ใน สถานศึกษาจึงควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความพร้อมของบุคลากรที่จะเป็นผู้จัดการกระบวนการ เรียนรู้ตามแนว ปญ. ให้กับนักเรียน ซึ่งบุคลากรเหล่านั้นคือครู และอาจารย์ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวปฏิบัติของ ปญ.

วิทยาลัยครูในฐานะผู้รับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาของครู และอาจารย์ทั้งหลายที่อยู่ในชนบท ตระหนักดีถึงหน้าที่ในการให้การศึกษาคิงกลาง ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 ได้ระบุไว้ชัดเจน ว่าวิทยาลัยครูมีหน้าที่ 5 ประการคือ (1) ผลิตรี (2) อบรมครู (3) วิจัย (4) บริการทางวิชาการ (5) ทำนุบำรุงส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าหน้าที่ทั้ง 5 ประการนี้ เปิดโอกาสให้วิทยาลัยครู เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาชนบทได้อย่างกว้างขวาง จากหน้าที่สำคัญคิงกลาง ข้างต้นของวิทยาลัยครู จึงเป็นสาเหตุให้วิทยาลัยครูตระหนักเห็นความสำคัญของการศึกษาของประชาชน ในเขตชนบท ซึ่งอาศัยการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาเป็นแกนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ชาวชนและประชาชน ฉะนั้นคุณภาพของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญที่สุด นอกเหนือจาก ความพร้อมในคานแบบเรียน การเรงรค์พัฒนาคุณภาพครูประถมศึกษาในชนบทจึงเป็นเงื่อนไขอันจำเป็น และเรงรค์ควบคองการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทของประเทศไทย

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ได้เปิดบริการทางวิชาการขึ้น โดยเปิดเป็นโครงการให้การศึกษาอบรมแก่บุคลากรประจำการ ซึ่งเน้นให้ครูประถมศึกษาที่สมัครเข้ามาศึกษาในโครงการให้เป็นผู้ที่มีบทบาทนอกเหนือจากการสอนภายในโรงเรียนแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนด้วย กล่าวคือ ครูประถมศึกษาในชนบทจะต้องสามารถเป็นผู้นำในทางความคิดและการกระทำ อันยังผลให้เกิดการพัฒนาขึ้นในชนบทอย่างแท้จริง จากสถิติของครูประจำการในระดับประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้สมัครเข้ารับการศึกษาอบรมในโครงการให้การศึกษาอบรมแก่บุคลากรประจำการมีจำนวนมากในทุกปี แสดงให้เห็นถึงความต้องการทางด้านการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในด้านต่าง ๆ ใหม่มากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในวิทยาลัยครูบุรีรัมย์และเป็นผู้ที่หมั่นหาให้การศึกษาอบรมในโครงการนี้ มีความสนใจในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางดังกล่าว โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนในระดับพื้นฐานของชาติที่โครงการการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามและถูกต้อง จึงได้ทำการศึกษาในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติ (กปฐ.) ไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูประจำการในระดับประถมศึกษาเหล่านี้ว่ามีปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนขอเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ อย่างใดบ้าง เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนจะได้พิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป และเพื่อเป็นข้อมูลแก่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ที่จะจัดบริการทางวิชาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

3. เพื่อศึกษาการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการ ระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาที่กำลังศึกษาอยู่

4. เพื่อเปรียบเทียบการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการ ระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

5. เพื่อเปรียบเทียบการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการ ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) มากและน้อย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ และบุคลากรผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องของในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแนวเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานใหม่มีประสิทธิภาพและตรงตามนโยบายและเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534)

3. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่วิชาลัษณ์ครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดรูปแบบการอบรมครูประจำการ และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำการระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 จำนวน 352 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำการระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 จำนวน 177 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากบัญชีรายชื่อของบุคลากรประจำการ แผนกทะเบียนและวัดผลของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ในอัตราส่วนร้อยละ 50

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งตามลักษณะกลุ่มตัวอย่าง คือ

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 อายุ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

3.1.2.1 อายุ 20 - 30 ปี

3.1.2.2 อายุ 31 - 40 ปี

3.1.2.3 อายุ 41 - 50 ปี

3.1.3 สาขาวิชาที่ศึกษา 3 สาขาวิชา

3.1.3.1 ครุศาสตร์

3.1.3.2 วิทยาศาสตร์

3.1.3.3 มนุษยศาสตร์

3.1.4 ประสบการณ์ในการสอน แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

3.1.4.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.4.2 10 - 19 ปี

3.1.4.3 20 ปีขึ้นไป

3.1.5 สภาพความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)

3.1.5.1 ความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

3.1.5.2 ความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของครูประจำการต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ในด้าน

3.2.1 โภชนาการ (จปฐ.1 ประชาชนในครอบครัวบริโภคอาหารถูกสุขลักษณะ และเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย)

3.2.2 ที่อยู่อาศัย (จปฐ.2 ประชาชนในครอบครัวมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)

3.2.3 สาธารณสุข (จปฐ.3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ)

3.2.4 ความปลอดภัย (จปฐ.4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)

3.2.5 การผลิตอาหาร (จปฐ.5 ประชาชนมีการผลิตหรือจัดหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ)

3.2.6 การวางแผนครอบครัว (จปฐ.6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนของการมีบุตรได้ตามความต้องการ)

3.2.7 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ (จปฐ.7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของชุมชนของตน)

3.2.8 การพัฒนาจิตใจ (จปฐ.8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจที่ดีขึ้น)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำและระลึกได้ถึงข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้รับการศึกษาหรืออบรมไปแล้วจนเกิดความเข้าใจและสามารถที่จะนำเอาข้อมูลหรือปัจจัยที่ใคร่รับมาใช้ให้เป็นประโยชน์

2. ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) หมายถึง ระดับความต้องการพื้นฐานต่ำสุดที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคนในสังคมที่จะบรรลุในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาชุมชนแห่งชาติได้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานของคนไทยไว้รวม 8 ประการด้วยกันคือ

- จปฐ.1 ประชาชนในครอบครัวได้กินอาหารถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อความต้องการ
ของร่างกาย
- จปฐ.2 ประชาชนในครอบครัวมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
- จปฐ.3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต
และภาพประกอบอาชีพ
- จปฐ.4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- จปฐ.5 ประชาชนมีการผลิตหรือจัดหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ
- จปฐ.6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนของการมีบุตรได้ตามความต้องการ
- จปฐ.7 ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของชุมชน
ของตน

จปฐ.8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจที่ดีขึ้น

3. แผนปฏิบัติการพื้นฐาน (กปฐ) หมายถึง แนวทางปฏิบัติในด้านการเรียนการสอน การจัด
กิจกรรมบริการในสถานศึกษา และมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานขั้นต้นหรืออย่างน้อยการปฏิบัติ
ให้ได้เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งสามด้านที่จะ
นำไปสู่ประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปโดยตลอดสู่บุคคลอื่นในครอบครัวและชุมชน ตามแนวทาง
ของความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ) โดยแผนปฏิบัติการพื้นฐานเหล่านี้เป็นแผนปฏิบัติการพื้นฐานระดับประถมศึกษา

4. ครูระดับประถมศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ด้านการสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา
และเป็นผู้ที่เข้าศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์
ปีการศึกษา 2533

5. สาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง วิชาเอกที่ครูประจำการระดับประถมศึกษาเข้าศึกษาใน
โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533
โดยแยกเป็น 3 สาขาวิชาคือ

5.1 สาขาครุศาสตร์ ได้แก่ วิชาเอกประถมศึกษา ปฐมวัย และบริหารการศึกษา

5.2 สาขาวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชาเอกสุขศึกษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

5.3 สาขามนุษยศาสตร์ ได้แก่ วิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และนาฏศิลป์

6. ประสิทธิภาพในการสอน หมายถึง การสอนของครูระดับประถมศึกษาชั้นต้นจากระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของครูโรงเรียนประถมศึกษาตั้งแต่เริ่มสอนจนถึงปีการศึกษา 2533

7. ครูประจำการที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ในระดับสูง และระดับต่ำ หมายถึง ครูประจำการที่ทำแบบทดสอบเรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยของคำตอบทั้งหมดเป็น 3 ส่วน คือ สูง กลาง และต่ำ แลวนำคะแนนเฉลี่ยในระดับสูงและระดับต่ำมาเปรียบเทียบ

เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของคุณภาพชีวิต
2. ความหมายของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
3. กระบวนการของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
4. โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
5. ความหมายของเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.)
6. หลักและวิธีการในการนำ กปฐ. ไปใช้ดำเนินการตามโครงการนำทางฯ
7. ขั้นตอนในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

เยาวชนและประชาชน

8. การประเมินผลโครงการนำทางฯ
9. ผลที่ได้จากการดำเนินงานตามโครงการนำทางฯ
10. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคนควา
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ความหมายของคุณภาพชีวิต

ในเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตนี้ ไทมีนักวิชาการหลายท่านให้ความสนใจและให้ทรรศนะใน
เรื่องนี้อย่างกว้างขวางดังนี้

นิพนธ์ คันธเสวี (2525 : 231) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่
ของบุคคลในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ ซึ่งรวมเอาทุกด้านของชีวิตมนุษย์ไว้หมด
ถ้าสภาพความเป็นอยู่ดังกล่าวนี้ของบุคคลไม่ดี ไม่น่าพอใจก็แสดงว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นต่ำกว่า

ความคาดหวัง

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนุญใจ (2525 : 104) ได้ให้ความหมายของ
คุณภาพชีวิตว่า หมายถึงการที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทั้งหลายของชีวิต
ด้วยพลังกำลังและความรู้ความสามารถที่ตนมีอยู่ด้วยความราบรื่น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
รวมไปถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่
ตามสมควร

ชวน หลีกภัย (2526 : 73) ได้ให้ทรรศนะว่าคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีควรเป็นคนที่มีความสมบัติ
ที่ดีหลายประการ เช่น การรู้จักตนเอง ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม มีความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ
ของตน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีพหุภาษา มีสมรรถนะที่มั่นคงในคุณธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรม
และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อสัตย์เพียร เสียสละเพื่อ
ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ มีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เบนเนท (Bennett, 1975 : unpagged) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า
คุณภาพชีวิตของบุคคลประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บุคคลใดมีสิ่งที่เป็นความต้องการ
ของชีวิต เช่น อาหาร บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สุขภาพแข็งแรงไม่เจ็บป่วยบ่อยครั้ง และมีความ
มั่นคงในชีวิต มีเศรษฐกิจดี สังคมดี สนใจการเมือง ส่วนที่ 2 บุคคลมีค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคม
วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ซึ่งแต่ละบุคคลใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอัน
สำคัญของชีวิต มีความสมดุลระหว่างความปรารถนาและความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความปรารถนา
มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความราบรื่นในครอบครัว

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความสงบสุขมีความเป็นอยู่ในระดับที่
เหมาะสมสะดวกสบายตามควรแก่สภาพ มีความผสมกลมกลืนกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคม
ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความรักความสามัคคีและเป็นชีวิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ
สังคม อารมณ์ และสติปัญญา

ความหมายของความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530 : ภาคผนวกที่สอง 14) ได้กำหนดความหมายของคำว่า "ความจำเป็นพื้นฐาน" ไว้ว่า ความจำเป็นพื้นฐาน หมายถึง ความต้องการขั้นต้นที่ชาวบ้านทุกชนหรือชุมชนควรมีหรือควรจะเป็นเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขพอสมควร (พออยู่พอกิน) ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

ในเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) ของชีวิตมนุษย์ ซึ่งจะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คณะกรรมการโครงการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดเนื้อหาสาระของความจำเป็นพื้นฐานจากลักษณะสังคมไทย บุคคลที่หึงประสงค์ และโคเส้นผ่านคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ซึ่งมีมติเห็นชอบเมื่อ 19 มิถุนายน 2528 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติโครงการปรีณรงคคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ เมื่อ 20 สิงหาคม 2528 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2528 : 20) ซึ่งในเนื้อหาประกอบด้วยความจำเป็นพื้นฐาน 8 หมวด 32 เครื่องชี้วัด ดังนี้ (กระทรวงสาธารณสุข. 2529 : 8 - 10)

หมวดที่ 1 ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอับความต้องการของร่างกาย มีเครื่องชี้วัดคือ

1. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ได้รับการเลี้ยงดูทางโภชนาการและไม่มีการขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
2. เด็กอายุตั้งแต่ 5 - 14 ปี ได้รับสารอาหารครบถ้วนตามความต้องการของร่างกาย
3. หญิงตั้งครรภ์ไตรมาสแรกได้รับโภชนาการอย่างถูกต้องเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 3,000 กรัม

หมวดที่ 2 ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีเครื่องชี้วัดคือ

4. บ้านเรือนมีสภาพคงทนถาวรอย่างน้อย 5 ปี
5. ครอบครัวมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านเรือนให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ

6. ครอบครัวยุคใหม่มีสุขภาพดี
7. ครอบครัวยุคใหม่มีสุขภาพดีเพียงพอลดค่าใช้จ่าย

หมวดที่ 3

ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ มีเครื่องมือชีวิตคือ

8. เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี ใ้ได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปลิโอ และหัด ครบตามเกณฑ์อายุ
9. เด็กวัยประถมศึกษาได้เข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ
10. เด็กวัยประถมศึกษาได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค คอตีบ บาดทะยัก และ โหฬอยด์
11. ประชาชนอายุ 14 - 15 ปี อ่านออกเขียนได้
12. ครอบครัวยุคใหม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อาหารการกิน สุขภาพอนามัย กฎหมายชาวบ้าน และข่าวสารบ้านเมือง อย่างน้อยเดือนละครั้ง
13. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด
14. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการทำคลอดและดูแลหลังคลอด

หมวดที่ 4

ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีเครื่องมือชีวิตคือ

15. ประชาชนปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หมวดที่ 5

ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ มีเครื่องมือชีวิตคือ

16. ครอบครัวยุคใหม่มีการปลูกพืชหมุนเวียนหรือพืชบำรุงดิน
17. ครอบครัวยุคใหม่มีการใช้ปุ๋ยบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิต
18. ครอบครัวยุคใหม่มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
19. ครอบครัวยุคใหม่มีการป้องกันการระบาดของโรคสัตว์
20. ครอบครัวยุคใหม่มีการใช้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ทางราชการส่งเสริม

หมวดที่ 6

ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ มีเครื่องชีวิตคือ

21. คู่สมรสมีบุตรไม่เกิน 2 คน และสามารถใช้บริการคุมกำเนิดได้ตามต้องการ

หมวดที่ 7

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนและชุมชน มีเครื่องชีวิตคือ

22. ครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

23. หมู่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง

24. หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติของรัฐและชุมชนสร้างขึ้น

25. หมู่บ้านร่วมกันบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรม

26. หมู่บ้านร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

27. ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

28. กรรมการหมู่บ้านมีความสามารถวางแผนดำเนินการตามแผนและจัดระบบการบำรุงรักษาผลงานด้วยตนเองได้

หมวดที่ 8

ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น มีเครื่องชีวิตคือ

29. ในหมู่บ้านมีความสามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน

30. บุคคลในครอบครัวมีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

31. บุคคลในครอบครัวไม่เล่นการพนันและไม่ติดสุราหรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ

32. ครอบครัวไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ

ประโยชน์ของการใช้ความจำเป็นพื้นฐานเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

กิติ พลกุล (2529 : 74 - 76) โศกลาวไวคิงนี่คือ

1. ทำให้แผนพัฒนาระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพราะการใช้ความจำเป็นพื้นฐานจะเป็นเครื่องมือในการกำหนดปัญหาของชุมชนได้อย่างแท้จริง ทำให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนพัฒนาสามารถตอบสนองความต้องการอันแท้จริง ของประชาชนได้

2. ก่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบผสมผสานระหว่างองค์กรต่าง ๆ อย่างเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลทำให้การทำงานมีจุดประสงค์และ เป้าหมายร่วมกัน มีการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ ปัญหารูปแบบเดียวกัน มีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาและ ประเมินผลร่วมกัน รวมทั้งได้มีการ เรียนรู้งานของกันและกัน

3. เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาพื้นฐานของตนเอง การพัฒนาประเทศ ในปัจจุบันต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด ความจำเป็น พื้นฐานจะเป็นกรอบที่จะกำหนดความคิดให้ประชาชน เริ่มค้นหาปัญหาควของตนเอง โดยประชาชนจะ เป็นผู้ร่วมสำรวจและทราบปัญหาพื้นฐานของครอบครัวตนเองและของชุมชน

4. เป็นการนำไปสู่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหา เมื่อประชาชนใดตระหนักถึง ปัญหาที่ตนเองสำรวจพบแล้ว ความคิดในการที่จะแก้ไขปัญหาย่อมเกิดขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์ได้ ว่าปัญหาใดที่ตนเองจะ ต้องกระทำร่วมกับรัฐบาลหรือปัญหาใดสามารถกระทำได้เองตามลำพัง

5. สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการพัฒนา เมื่อมีการสำรวจความ จำเป็นพื้นฐานเพื่อค้นหาปัญหาของชุมชนแล้วจะทำให้ทราบว่าชุมชนของเรามีสิ่งใดที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ ความจำเป็นพื้นฐาน และสิ่งที่ไม่เข้าเกณฑ์ซึ่งขาดอีกเพียงใด เมื่อเริ่มดำเนินการพัฒนาชุมชน หลังจากสำรวจความจำเป็นพื้นฐานครั้งแรกแล้ว ประชาชนจะ ร่วมกันประเมินผลการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้เพื่อประเมินผลว่าเมื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาลแล้ว ปัญหานั้นได้บรรเทาลงหรือหมดไปหรือไม่ ซึ่งดูได้จากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐานดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าความจำเป็นพื้นฐานเป็น เครื่องมือสำคัญในการกำหนดคปัญหาของชุมชนอย่าง เป็นระบบและ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งมีผลทำให้การพัฒนาประเทศ ของรัฐสามารถแก้ไขปัญหของประชาชนได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นการระดมทรัพยากร จากประชาชน ให้เขามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนา ประเทศบรรลุตามเป้าหมาย

กระบวนการของความจำเป็นพื้นฐาน

ประพนธ์ ปิธรัตน์ (2529 : 11) กล่าวว่า กระบวนการของความจำเป็นพื้นฐานในชุมชนนั้นจะประกอบด้วย

1. การยอมรับและเต็มใจสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
  2. การวิเคราะห์ปัญหาตามเกณฑ์เครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานและหาสาเหตุของปัญหา
- นั้น ๆ
3. การดำเนินการวางแผนเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ
  4. การปฏิบัติความแผนที่ได้กำหนดไว้
  5. การสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานซ้ำทุก ๆ ปี เพื่อประเมินผลของการพัฒนา

คุณภาพชีวิต

สิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการความจำเป็นพื้นฐานนี้คือ ประชาชนจะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนบรรลุความจำเป็นพื้นฐานของคนไทย ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการความจำเป็นพื้นฐาน ในอดีตรัฐไม่เคยยอมให้ประชาชนพึ่งตนเอง รัฐจะเป็นผู้ให้ ประชาชนก็จะคอยแต่เป็นผู้รอรับความช่วยเหลือจากรัฐเพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้นชีวิตที่ไม่ดีก็ยังคงไม่คืบหน้าเพราะรัฐบาลไม่มุ่งประมาทเพียงพอที่จะให้ แต่ปัจจุบันกระบวนการความจำเป็นพื้นฐานได้เน้นให้ประชาชนพึ่งตนเองมากที่สุด บทบาทของประชาชนก็เปลี่ยนจากการเป็นผู้คอยรับกลายเป็นผู้ริเริ่มการพัฒนาด้วยตนเอง และเปลี่ยนบทบาทของข้าราชการจากเดิมเป็นผู้ให้บริการกลายเป็นผู้คอยสนับสนุนให้คำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาชุมชน และการที่จะไปถึงเป้าหมายของการพัฒนา คือการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ชุมชนต้องผ่านกระบวนการพึ่งตนเองของชุมชน (Community Self Reliance) ดังนี้ (ปรากฏกรม วุฒิพงษ์. 2528 : 30)

1. ชุมชนตระหนักและยอมรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. ชุมชนมีความเข้าใจและกำหนดมาตรการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ชุมชนทราบถึงศักยภาพและแหล่งทรัพยากรในชุมชนและสามารถระดมมาใช้ได้
4. ชุมชนทราบถึงประโยชน์ของความร่วมมือและการสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งชุมชนสามารถ

กำหนดได้เอง

ในปี พ.ศ. 2525 คณะกรรมการโครงการพัฒนาสังคมได้กำหนดรูปแบบของลักษณะสังคมไทย และคนไทยที่พึงประสงค์ โดยการมองไปข้างหน้าว่าภาพของสังคม (Scenario) ของคนไทย และคนไทยควรจะมีสภาพอย่างไร โดยคำนึงถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์และยอมรับของคนไทยทั่วไปเป็นหลัก คุณลักษณะดังกล่าวมีขอบเขตกว้างขวางและสอดคล้องกันทั้งในระดับสังคมและบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2528 : 69)

ลักษณะของสังคมที่พึงประสงค์นั้นจะเป็นผลจากการมีความจำเป็นพื้นฐานของสังคม ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นของ อมร นนทสูต (2528 : 2) ที่ว่า "จปฐ." เป็นความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs) ซึ่งประชาชนทุกคนควรมีและเป็นความจำเป็นพื้นฐานระดับต่ำที่สุด ซึ่งชาวบ้านทั่วไปแม้ในชนบทน่าจะบรรลุได้ ถ้าประชาชนสามารถบรรลุถึงความจำเป็นพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เชื่อว่าประเทศไทยจะโคจรคุณลักษณะสังคมที่พึงประสงค์อย่างแน่นอน

โดยสรุปแล้ว สังคมไทยที่พึงประสงค์โดยใช้ความจำเป็นพื้นฐานเป็นเครื่องชี้วัดทางสังคม (Social Indicator) ควรประกอบด้วยลักษณะดังนี้คือ (ศิริเรก ดุขพราย. 2528 : 42)

1. สังคมที่มีการบริหารและการปกครองในรูปแบบที่สมาชิกได้รับบริการขั้นพื้นฐานให้สมาชิกมีการกินคืออยู่ดีในเรื่องของ "ความจำเป็นพื้นฐาน"
2. สังคมมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. สังคมมีการบริหารและการปกครองในลักษณะที่สร้างสรรค์ความยุติธรรม ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึงและก้าวหน้าในเรื่องรายได้และการกระจายรายได้ การประกอบอาชีพ โอกาสในความก้าวหน้า ฯลฯ
4. สังคมต้องมีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพและความเป็นธรรม
5. สังคมที่มีการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ระเบียบวินัย หลักจริยธรรมที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมของประชาชนและถ่ายทอดการปฏิบัติเพื่อเป็นเกณฑ์กำหนดในอนาคตให้สมาชิกมีความรู้สึกภูมิใจเป็นเจ้าของสังคม
6. สังคมที่มีเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

7. สังคมที่มีขนาดและการกระจายตัวของประชากรที่เหมาะสมกับทรัพยากรของประเทศ
ในการพัฒนาประเทศไทยประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่บรรลุดตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน
(จปฐ.) ความลักษณะสังคมไทยที่พึงประสงค์ ถือเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนและหน่วยงานทั้ง
ราชการและเอกชนที่จะต้องร่วมมือกันกระทำให้บรรลุผล

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มองเห็นความสำคัญในการนำเอาความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ
32 เครื่องชี้วัด เข้าสู่สถานศึกษาโดยร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย และ
ศูนย์ฝึกอบรม และพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซี่ยน จัดทำโครงการ "นำทางสถานศึกษาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน" โดยมีเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานเป็นเครื่องชี้วัด
ในรูปแบบของกิจกรรม 3 ด้าน คือ กิจกรรมการพัฒนาระบบการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาการ
จัดการและกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมรวมเรียกว่าเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน หรือ กปฐ. ซึ่งเป็น
แนวทางปฏิบัติให้ครู อาจารย์ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียน
นักศึกษาโดยจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร แผนการสอนและวัยของเด็ก ในทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา
จนถึงระดับวิทยาลัยและให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตของเยาวชน ตลอดจน
ประชาชนให้ดีขึ้นพร้อมทั้งเป็นวิธีหนึ่งในการป้องกันสภาวะทางสุขภาพของประชาชน

โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

ความเป็นมา

ปัจจุบันนี้หน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการได้มีรูปแบบและวิธีการนานาประการ
ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนทั้งที่อยู่ในกรอบและมีมาตรฐานที่สูงกว่า
กรอบของ จปฐ. และเครื่องชี้วัดในบางสาระ บางลักษณะตามกระบวนการทางการศึกษาทุกระดับ
ทุกประเภท และกระบวนการทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่เฉพาะกิจ
ของแต่ละหน่วยงาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ได้มีบุคคลคณะหนึ่งประกอบด้วย ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการกระทรวง
 สาธารณสุข ข้าราชการมหาวิทยาลัยและบุคลากรจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน
 อาเซียน มาร่วมกันคิดและเห็นพ้องต้องกันว่าวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
 โดยทางตรงวิธีหนึ่ง คือการนำเอา จปฐ. และเครื่องชั๊วคเข้าสู่สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท
 ในกระบวนการเรียนการสอน การจัดการบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เด็กเรียนได้รับการพัฒนา
 คุณภาพชีวิตโดยตรง และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว พร้อมทั้ง
 ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่ครอบครัวและชุมชน
 ซึ่งจะเป็นการถ่ายทอดงานพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่ประชาชนโดยอ้อมทางหนึ่ง หากความคิดเห็นนี้มีผลสัมฤทธิ์
 เยาวชนเกือบ 10 ล้านคน ในระบบโรงเรียนก็จะได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งสามารถนำ
 ประสบการณ์ไปถ่ายทอดสู่ครอบครัว และประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วย คณะบุคคลกลุ่มดังกล่าวจึงร่วมกัน
 เขียนโครงการ "นำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน" ขึ้น เพื่อนำ
 จปฐ. และเครื่องชั๊วคเข้าสู่สถานศึกษาและให้นักเรียน นักศึกษานำประสบการณ์ถ่ายทอดไปสู่ครอบครัว
 และชุมชนต่อไป ทั้งนี้เป็นการสอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการมีแผนนโยบายที่จะร่วมดำเนินงานกับ
 กระทรวงอื่น ๆ ตามโครงการปรีดรงค์คุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติโดยการนำเอา จปฐ. เข้าสู่
 สถานศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

หลักการ

โครงการนำทางมีหลักการในการดำเนินงานที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ เยาวชนและประชาชน เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลที่ทุก
 หน่วยงานจะต้องร่วมมือกันดำเนินการโดยเฉพาะสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพในขั้นต้นคือความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ และ
 เครื่องชั๊วค 32 ประการเป็นหลัก
3. สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมของเยาวชนและประชาชน การใช้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ให้แก่นักเรียนและให้นำไปสู่ครอบครัวเป็นหนทางทางพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเยาวชนได้อย่างกว้างขวาง
 และตรงทาง

วัตถุประสงค์

การนำเอา จปฐ. และเครื่องชั่งวัดเข้าสู่สถานศึกษาเพื่อนำทางให้สถานศึกษาคำเนินการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ได้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติ เกิดความรู้สึกรับผิดชอบที่มีประสพการณ์และใ้รับบริการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม จปฐ. และเครื่องชั่งวัด
2. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษานำประสพการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปปฏิบัติที่บ้านและชุมชนเพื่อนำทางให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เยาวชน และประชาชน ในครอบครัวและชุมชนโดยทั่วไป

นโยบายในการดำเนินงาน

แนวทางในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ยึดถือหลักการและแนวนโยบายดังต่อไปนี้

1. พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการศึกษาโดยการบูรณาการ "ความจำเป็นพื้นฐาน" เข้าไปในบทเรียนทุกระดับทุกประเภทการศึกษารวมทั้งการจัดกิจกรรมนำ จปฐ. สู่บ้านและชุมชน
2. จัดใหม่และพัฒนากิจกรรมบริการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทาง จปฐ. ทั้งในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน
3. สร้างและพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแนวทาง จปฐ. ในสถานศึกษา บ้านและชุมชน
4. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีขีดความสามารถ และให้การร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาและเยาวชน ประชาชน ในชุมชนตามแนวทางและหลักการของโครงการ

กลวิธีในการดำเนินงาน

หลักการใหญ่ของโครงการนี้ก็คือการนำ จปฐ. เข้าสู่สถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ในรูปแบบของการเรียนการสอน การจัดการบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นจะต้องศึกษาค้นคว้า จะต้องสอนเรื่องอะไร อย่างไรจึงจะมี จปฐ. และเครื่องชั๊วคเข้าไปอยู่ในบทเรียนที่จัดสอนด้วย จะจัดการบริการในสถานศึกษาอย่างไร จึงจะให้นักเรียนได้รับการบริการที่ส่วนช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ตามแนว จปฐ. และเครื่องชั๊วค จะจัดสิ่งแวดล้อมอย่างไรที่จะมีส่วนเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแนว จปฐ. และเครื่องชั๊วค จึงได้กำหนดคิใหม่แนวทางปฏิบัติให้กับครูในการสอน และให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการจัดบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม แนวทางปฏิบัตินี้เป็นขั้นพื้นฐาน คืออย่างทุกคนจะได้ปฏิบัติในเรื่องการเรียนการสอน การจัดการบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีความแนวทางที่กำหนดขึ้นเป็นอย่างต่ำ และขอเรียกแนวทางปฏิบัติทั้ง 3 ด้านนี้ว่า "เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน" (จปฐ.) กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูดำเนินการในกระบวนการสอน การจัดการบริการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

ความหมายของเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (จปฐ.)

สำหรับความหมายของคำว่า "เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน" (จปฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 8 - 9) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน หมายถึง เกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติในด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม บริการในสถานศึกษา การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และรวมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่เป็นพื้นฐานขั้นต่ำหรืออย่างน้อยการปฏิบัติให้ได้ เพื่อให้นักเรียนนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งสามด้านที่จะนำไปประสบการณ์ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นในครอบครัวและชุมชนตามแนวทางของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และเครื่องชั๊วค

ธนวรรณ อิมสมบุญ (2530 : 1) กล่าวว่า เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานเป็นกลวิธีในกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับการริเริ่มและพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาทุกระดับได้นำไปใช้ใน

กระบวนการเรียนการสอนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ของความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 8 หมวด 32 เครื่องชี้วัด โดยอาศัย ทฤษฎีการเรียนรู้ในเชิงพฤติกรรมว่า ใหญ่บุคคลใฝ่การเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์ปฏิบัติ พื้นฐานแล้วก็จะเกิดพฤติกรรมและมีการปฏิบัติต่าง ๆ ใฝ่ครบถ้วนตามความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานที่กำหนดขึ้น จากหลักสูตร เนื้อหา และกระบวนการเรียนรู้ในระบบการศึกษาาระดับต่าง ๆ จะช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและมีทิศทางตามเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

อาจสรุปได้ว่า เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานนั้นเป็นแนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ครูและผู้ที่ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของเยาวชน ใฝ่เข้าไปพิจารณาเป็นแนวทางประกอบในการจัดกระบวนการ เรียนการสอน การพัฒนาบริการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร อย่างน้อยให้ใฝ่ตามแนวทางที่กำหนดขึ้นเป็นอย่างต่ำ ใฝ่นี้โดยหวังผลว่าเมื่อนักเรียนใฝ่เกิดการเรียนรู้ และใฝ่รับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามกรอบของเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน แล้วใฝ่จะมีผลต่อการนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองใฝ่อย่างแท้จริงต่อไป ใฝ่ใฝ่ยังสามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตใฝ่ไปถ่ายทอดสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน ของตนเองต่อไป

หลักการและวิธีการในการนำ จปฐ. ไปใช้ดำเนินการตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

ในการดำเนินงานตาม จปฐ. ทั้งในด้านการเรียนการสอน การจัดการบริการ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร คงจะใฝ่กันถึงหลักการ วิธีการและข้อคิดเห็น ในภาพรวมทั้งต่อไปนี้

1. การดำเนินงานในด้านการสำรวจและวิธีการจะต่องานใฝ่ถึง จปฐ. 8 หมวด 32 เครื่องชี้วัด เป็นหลัก
2. การดำเนินการจะต่องานใฝ่ถึงหลักสูตร แผนการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่องาน ใฝ่มีส่วนเพิ่มขยายใฝ่เกี่ยวเนื่องกันและกัน

3. การดำเนินการจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับวัยของนักเรียน นักศึกษา ในการที่จะเรียนรู้ รับบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถที่จะนำไปปฏิบัติและถ่ายทอดสู่ครอบครัวและชุมชน

4. ผลของการเรียนรู้ตามแนวทาง กปฐ. จะต้องมุ่งให้เกิดผล 3 ด้าน อย่างสอดคล้องกัน คือมีความรู้ทางทฤษฎี ความเข้าใจและความคิดด้วยเหตุผลประการหนึ่งมีความสามารถในการปฏิบัติ การนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งการรู้จักทำงานใหม่ระบบ ขั้นตอนเป็นประการที่ 2 และประการที่ 3 นักเรียน นักศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดคุณธรรม นำใจ ค่านิยมที่งามโดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบ ระเบียบ วินัย ความสะอาด และความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

5. การฝึกให้รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ตามระบบของการคิดที่วาง คิดเป็นและสามารถเลือกทางปฏิบัติด้วยตนเองโดยกระบวนการหมุมมาก เพื่อส่งเสริมความคิดเห็น และการทำงานเป็นหมู่คณะ

6. การส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ไม่ใช่เพียงเรียนรู้แต่ทางทฤษฎีเท่านั้น ควรจะฝึกให้ปฏิบัติด้วยการกระทำจริง ให้รู้จักพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความขยันหมั่นเพียร สู้งาน อุตุน และทำงานเป็นทีม รู้จักระบบในการทำงานและทำงานตามระบบที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดความสามารถในการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและทำเป็นซึ่งเป็นประสบการณ์ที่สำคัญในการพัฒนาชีวิตของนักเรียน นักศึกษา

7. การสร้างให้เกิดคุณธรรมนำใจที่งามควบคู่ไปกับการเรียนรู้ และการกระทำด้วยตนเอง เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง คุณธรรมนำใจที่จะต้องช่วยกันปลูกฝังและพัฒนาในระหว่างการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติจริง ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมานะอดทน ความมุ่งมั่นที่จะกระทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง การพึ่งตนเอง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ประหยัดและการรู้จักประมาณ และความใฝ่รู้ ที่จะก่อให้เกิดปัญหา รวมทั้งความกระตือรือร้นที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

8. การปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา มีความรักชาติ เลื่อมใสศรัทธาในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญยิ่ง

9. การฝึกให้นักเรียน นักศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถอยู่รวม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระทำหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดีในการเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดีในกระบวนการหมุมมาก จะช่วยให้การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยความสงบสุขและเจริญก้าวหน้า

10. การนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งเทคโนโลยีที่เหมาะสม ห้การริเริ่ม งานจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว จะมีส่วนช่วยให้งานพัฒนาก้าวไปได้อย่าง ความมั่นคง มีความเป็นไปได และมีส่วนต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

11. การส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษานำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้จาก กระบวนการเรียนการสอน การได้รับบริการจากสถานศึกษา และการได้มีส่วนช่วยในการพัฒนา สิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปถ่ายทอด หรือไปดำเนินการเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิต ในครอบครัวและชุมชน เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน กิจกรรมใดหรืออุปกรณ์ใด โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่เป็นสื่อมวลชน ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรจะได้นำส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดหรือไป ดำเนินการในครอบครัวและชุมชน

12. สถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ต้องกระทำบทบาทหน้าที่ในด้านการให้บริการชุมชน ทางวิชาการ และมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนในเรื่องรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะตามแนว กฏ. ห้ในรูปแบบ กิจกรรม ที่จัดขึ้นในสถานศึกษา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม และในรูปแบบที่สถานศึกษา นำครู อาจารย์ และนักเรียนไปให้บริการ หรือร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน เพื่อพัฒนา ชุมชน ให้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

13. การจัดกิจกรรมในสถานบริการ เพื่อสร้างประสบการณ์และพัฒนาคุณภาพชีวิต นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งเยาวชนและประชาชนในชุมชน สามารถกระทำได้ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้นว่า การให้บริการในสถานอาคารสถานที่ การให้บริการในสถานอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ การให้ บริการในสถานวัสดุสิ่งของ การให้บริการในสถานกิจกรรมต่อตัวบุคคล การให้บริการในสถานกิจกรรม กลุ่ม การให้บริการในสถานข้อมูลข่าวสาร การให้บริการในสถานการฝึกปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษ และ การให้บริการในสถานการพัฒนาจิตใจ ทั้งนี้ควรจะได้คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการ เรียนการสอน และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้วย

14. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมใหม่ผลเกิดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน สามารถกระทำได้ในด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า ในด้านอาคาร สถานที่ การปลูกต้นไม้ การทำทางระบายน้ำ การสร้างที่ทิ้งขยะ การทำหลุมปุ๋ยหมัก การรณรงค์เพื่อความ สะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรณรงค์เพื่อขจัดมลภาวะโดยเฉพาะการสร้างสิ่งแวดล้อม ที่ดีงามในด้านตัวบุคคล ความโอบอ้อมอารี เมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเป็นมิตร ความรักใคร่ ความกลมเกลียวสามัคคีฉันท์พี่น้อง ตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย การ สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในค่านกิจกรรม ในรูปแบบของการทำงานเป็นหมู่คณะ ร่วมแรงร่วมใจกันทำเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวมและกิจกรรมที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตามแนวทางวัฒนธรรมไทย

บทบาทและหน้าที่ของกลุ่มบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกโครงการ
2. กลุ่มผู้ทำหน้าที่ดำเนินการ
3. กลุ่มผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน
4. กลุ่มผู้รับบริการ

1. กลุ่มผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกโครงการ แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ กรรมการ อำนวยความสะดวกในส่วนกลาง กับกรรมการอำนวยความสะดวกในระดับจังหวัด

กรรมการอำนวยความสะดวกในส่วนกลางประกอบด้วย บุคลากรผู้บริหารระดับสูงของ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย มหาวิทยาลัย และศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซียน

คณะกรรมการอำนวยความสะดวกในระดับจังหวัด ประกอบด้วย บุคลากรผู้บริหารระดับสูง ในระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย

มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาทำความเข้าใจในความสำคัญหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการ ในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
  - 1.2 ร่วมประชุมในรูปคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในการสนับสนุนแก้ปัญหาทัศนคติ และส่งเสริมงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
  - 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานในสังกัดให้รวมและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่
  - 1.4 ประสานงานให้การสนับสนุนในด้านการเงิน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อาคารสถานที่ และบริการอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
  - 1.5 กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ชกย่อง ชื่นชมผลงานของบุคลากรในสังกัด เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานตามความเหมาะสม
2. กลุ่มผู้ทำหน้าที่ดำเนินการ
- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้
    - 2.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจในความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน รวมทั้งราชการ กพร. อย่างละเอียดถี่ถ้วน
    - 2.1.2 วางแผนบริหารงานและประสานงานการนำ กพร. ไปใช้ใน กระบวนการสอน กระบวนการจัดบริการ กระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และกระบวนการพัฒนาบุคลากร ที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา
    - 2.1.3 ดำเนินการและรับผิดชอบโดยตรงในด้านการจัดบริการ และพัฒนา สิ่งแวดล้อมตามแนวทางของ กพร. ทั้งนี้โดยการใช้วิจารณ์ ความรู้และประสบการณ์ ดำเนินการ ในรายละเอียด ตามความเหมาะสมกับสภาพแต่ละท้องถิ่น
    - 2.1.4 ให้ความช่วยเหลือและบริการแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติในด้านการเงิน อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อาคารสถานที่ ตามความจำเป็น

- 2.1.5 ให้การนิเทศ ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมงาน ติดตาม กำกับ ดูแล ตรวจสอบและประเมินผลงาน ให้อำนาจและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน
- 2.1.6 เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ แสดงผลงานแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นในการพัฒนางานกับสถานศึกษาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 2.1.7 ประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.8 รายงานผลงาน ปัญหาความก้าวหน้าในการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ อำนวยการ และหน่วยงานต้นสังกัด
- 2.2 ครูอาจารย์ผู้ทำหน้าที่สอน มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้
- 2.2.1 ศึกษาทำความเข้าใจในความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการในการดำเนินการตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน รวมทั้งรายการ ปรฎ. อย่างละเอียดถี่ถ้วน
- 2.2.3 ศึกษาเปรียบเทียบรายการ ปรฎ. กับหลักสูตรและแผนการเรียน การสอน ความหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.2.4 กำหนดแผนปฏิบัติ และเตรียมการสอน จัดทำ และจัดทำอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการเรียนการสอน โดยกำหนดคิใหม่ำ ปรฎ. เข้าอยู่ในกระบวนการเรียน การสอนด้วย
- 2.2.5 ดำเนินการสอน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตาม แผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ โดยพิจารณาแนวทางและหัวข้อการสอนจาก ปรฎ. ใช้วิจารณ์หาความรู้ และประสบการณ์จัดวิธีการเรียนการสอนในรายละเอียดตามความเหมาะสม
- 2.2.6 ตรวจสอบรายการ ปรฎ. ว่าได้จัดสอนไปแล้วในเรื่องใดอย่างไร เพื่อจัดสอนให้ครบสมบูรณ์ในระยะเวลาตลอดปี
- 2.2.7 ประเมินผลการเรียนการสอน และพัฒนาการเรียนการสอน
- 2.2.8 ร่วมมือกับครูอาจารย์ผู้สอนอื่น ๆ ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ใน สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.2.9 เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ แสดงผลงานแลกเปลี่ยนความรู้
 ความคิดเห็น

2.3 หน่วยงานโรง และผู้ขายอาหารในสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.3.1 รับฟังคำสั่งแจง ทำความเข้าใจในความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์
 เป้าหมาย วิธีการ ในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน
 และประชาชน รวมทั้งรายการ งบฯ. อย่างละเอียดถี่ถ้วน

2.3.2 ให้ความร่วมมือดำเนินการและปฏิบัติตามคำสั่งภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
 และคำแนะนำชี้แจงจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดบริการ
 และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

2.3.3 ร่วมมือกับครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ และหน่วยงานโรง ผู้ขาย
 อาหารอื่น ๆ ในการดำเนินงานตามโครงการ

2.3.4 รายงานผลงานและสภาพปัญหาต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างาน
 ที่เกี่ยวข้อง

3. กลุ่มผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

3.1 วิทยากร ทั้งวิทยากรในส่วนกลางและวิทยากรระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่
 ดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจในความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย
 วิธีการในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
 รวมทั้งรายการ งบฯ. อย่างละเอียดถี่ถ้วน

3.1.2 ศึกษาเปรียบเทียบรายการ งบฯ. กับหลักสูตรและแผนการเรียน
 การสอน รวมทั้งการจัดบริการ พัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานใน
 การให้การนิเทศ คำแนะนำการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.1.3 ประชุมสัมมนาเพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ
 ตามรายการ งบฯ. ในด้านการเรียนการสอน การจัดการบริการ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนา
 บุคลากร

3.1.4 ประชุมสัมมนา กำหนดแผนงานและกระบวนการให้การฝึกอบรมและ
การนิเทศ

3.1.5 จัดทำคู่มือส่งเสริมการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการเรียนการสอน
การจั้บริการ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร

3.1.6 ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรฝ่ายดำเนินการตามแผนที่ได้กำหนดไว้

3.1.7 ดำเนินการให้การนิเทศบุคลากรฝ่ายดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้

3.1.8 ดำเนินการงานด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาและการกระจายผลงาน

3.1.9 รายงานผลการดำเนินงานและสภาพปัญหาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการ
อำนวยการ และหัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง

3.1.10 เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการแสดงผลงานแลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดเห็นในการพัฒนางาน กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

3.2 บุคลากรและหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของ
กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย อาจารย์มหาวิทยาลัย และ
บุคลากรจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานประจำภาคต่าง ๆ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาทำความเข้าใจในความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย
วิธีการ ในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน
รวมทั้งราชการ กปฐ. อย่างละเอียดถี่ถ้วน

3.2.2 จัดทำแผนงานตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนำทางสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ให้เกิดความสัมพันธ์สอดคล้อง เกื้อกูลกัน

3.2.3 ให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลือ ให้บริการ ให้ความแนะนำชี้แจงในด้านการ
เรียนการสอน การจั้บริการการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาบุคลากร

3.2.4 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตาม กปฐ. ในส่วนที่เป็นการดำเนินงาน
ในครอบครัวและชุมชน

3.2.5 ร่วมมือกับวิทยากรในการจัดทำและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้
คู่มือการดำเนินงาน การฝึกอบรม บุคลากร การนิเทศ การวิจัยและการประเมินผลรวม

3.2.6 แจงผลและสภาพปัญหาต่าง ๆ ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการ
อำนวยการ

3.2.7 เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ แสดงผลงานแลกเปลี่ยนความรู้
ความคิดเห็น ในการพัฒนางานกับครู อาจารย์ ผู้สอนในสถานศึกษาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. กลุ่มผู้รับบริการ

4.1 นักเรียนนักศึกษา มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1.1 ให้ความสนใจ และศึกษาเล่าเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนและ
การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ครู อาจารย์ จัดทำการสอนและดำเนินการด้วยความตั้งใจและหมั่นเพียร

4.1.2 ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในด้านการเรียนการสอน การจัด
กิจกรรมการศึกษา การจัดบริการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

4.1.3 นำและถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ รวมทั้งจัดดำเนินการ
ในด้านการบริการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตามแนว กปร. เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่บุคคลใน
ครอบครัวและชุมชน

4.1.4 ร่วมมือกับสถานศึกษาและบุคลากรทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัด
กิจกรรมทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาในการพัฒนาชุมชน

4.1.5 ประเมินตนเองในด้านความเจริญก้าวหน้าทางด้านคุณภาพชีวิตที่มีผล
จากการดำเนินงานตามแนว กปร.

4.1.6 รายงานและชี้แจงผลการดำเนินการและปัญหาในครู อาจารย์ และผู้บริหาร
สถานศึกษาไต่ทราบ

4.2 เยาวชนและประชาชน มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.2.1 รับฟังคำชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการนำทางสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน เพื่อความร่วมมือและการประสานงาน

4.2.2 ให้ความร่วมมือและการประสานงานกับสถานศึกษาและนักเรียน
นักศึกษา ในการจัดกิจกรรม ทั้งกระบวนการเรียนการสอน การจัดบริการ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม
และการพัฒนาบุคลากร

4.2.3 ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินการกับกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมของหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.2.4 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนว กปร. ด้วยวิธีการในชั้นปฏิบัติตนเอง ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมและความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องริเริ่มดำเนินงานโดยการพึ่งตนเองเป็นสำคัญ

4.2.5 ให้การสนับสนุนส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ในการเรียนการสอน การจัดการ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาที่บ้านและในชุมชน

4.2.6 ชี้แจงรายงานผลการดำเนินงานตามแนวโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน และสภาพปัญหาต่าง ๆ คอผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนในการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

เพื่อให้โครงการนี้ดำเนินการไปได้และบังเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงกำหนดใหม่การดำเนินงานเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการสร้างเกณฑ์ปฏิบัติการพื้นฐาน (กปร.) สำหรับให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต นักศึกษาและเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาสามารถนำประสบการณ์การพัฒนาคุณภาพชีวิตไปถ่ายทอดสู่ครอบครัวและชุมชนต่อไป

ระยะที่ 1 นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1

1. ร่างโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน และประชาชนด้วย
2. แต่งตั้งคณะกรรมการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน โดยกระทรวงศึกษาธิการ
3. คณะทำงานร่าง "การประชุมปฏิบัติการ" เพื่อสร้าง "กปร." คู่มือการดำเนินงานตาม กปร.

ตอนที่ 2

1. ประชุมปฏิบัติการสร้าง กปร. คู่มือการดำเนินงานตาม กปร. ที่ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซี่ยน มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซี่ยน และกระทรวงศึกษาธิการ

2. ปรับปรุง กปร. คู่มือและเค้าโครงโดยคณะทำงาน ประธานคณะกรรมการโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นบางคน

ตอนที่ 3

1. เชิญผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารครูอาจารย์สถานศึกษาจำนวนหนึ่งประมาณ 40 คน มาพิจารณา กปร. คู่มือและเค้าโครง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมขึ้น

ระยะที่ 2 เป็นระยะของการนำ กปร. เข้าสู่สถานศึกษาโดยตรง

1. ดำเนินการประชุมสัมมนาตามภาคต่าง ๆ โดยใช้หลักสูตรการประชุมสัมมนา 2 วัน จำนวน 4 ภาค และ 1 วัน ในกรุงเทพมหานคร ตามรายละเอียดดังนี้คือ

1.1 ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคกลาง จังหวัดชลบุรี ในระหว่างวันที่ 13 - 14 กุมภาพันธ์ 2530 ผู้เข้าประชุมสัมมนาประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จังหวัดละ เชียงใหม่ นครราชสีมา ชลบุรี ปราจีนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครปฐม สมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร นครปฐม จำนวน 54 คน

1.2 ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น ในระหว่างวันที่ 20 - 21 กุมภาพันธ์ 2530 ผู้เข้าประชุมสัมมนาประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดและประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย สกลนคร ขอนแก่น อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม นครพนม มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ จำนวน 51 คน

1.3 ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ ในระหว่างวันที่ 6 - 7 มีนาคม 2530 ผู้เข้าประชุมสัมมนาประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการ

ประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จังหวัดลพบุรี อ่างทอง อัญญา
สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี พิษณุโลก นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ ตาก สุโขทัย
เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง น่าน แพร่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 69 คน

1.4 ศูนย์ศึกษาอบรมและพัฒนาศาธารณสุขมูลฐานภาคใต้ จังหวัด
นครศรีธรรมราช ในระหว่างวันที่ 13 - 14 มีนาคม 2530 ผู้เข้าสัมมนาประกอบด้วย ศึกษาธิการ
จังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด จังหวัดยะลา นราธิ
วาส ปัตตานี สงขลา นครศรีธรรมราช ชุมพร พัทลุง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่
และตรัง จำนวน 42 คน

1.5 ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาศาธารณสุขมูลฐานอาเซียน คำบลศาลายา
อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในวันที่ 21 มีนาคม 2530 ผู้เข้าประชุมสัมมนา ประกอบด้วย
ข้าราชการและผู้บริหารโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมอาชีวศึกษา และกรุงเทพมหานคร

2. ทำหนังสือประสานงานไปยังส่วนราชการกระทรวงสาธารณสุข กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดต่าง ๆ เพื่อการประสานงานกับหน่วยงานของ
กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการในส่วนภูมิภาค

3. ศึกษาธิการจังหวัดนำเรื่อง กปร. เข้าที่ประชุมคณะกรรมการศึกษาและ
วัฒนธรรมจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือดำเนินการรวมทั้งประสานงานกับเทศบาลในแต่ละจังหวัดด้วย

4. ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนำเรื่อง กปร. เข้าที่ประชุมหัวหน้า
การประถมศึกษา อำเภอและกิ่งอำเภอ โดยให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ นำไป
ประชุมชี้แจงต่อที่ประชุมผู้บริหารโรงเรียนของแต่ละ อำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

5. ประธานกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาของแต่ละจังหวัดนำเรื่อง กปร. เข้าที่
ประชุมกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาของแต่ละจังหวัด เพื่อชี้แจงให้หาวิธีการดำเนินการ

6. หัวหน้าสถานศึกษาหรือตัวแทนของหน่วยงานแต่ละกรม รวมทั้งเทศบาล
ด้วย นำเรื่อง กปร. เข้าที่ประชุมปฏิบัติการในสถานศึกษา

7. วิธีการประชุมเพื่อชี้แจงแผนการและวิธีการนำ ปรฎ. ไปใช้ให้ใช้ เอกสารต่อไปนี้เป็นประกอบการอธิบาย คือ

7.1 เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปรฎ.)

7.2 คู่มือแนวทางดำเนินการตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิต

7.3 คำบรรยายสรุปขอเป็นรายชื่อและแผนภูมิประกอบคำชี้แจง

สาระสำคัญและกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการถ่ายทอด "ปรฎ." สู่บุคลากรในสถานศึกษา

1. ชี้แจงให้เข้าใจความสำคัญหลักการและรู้จัก ปรฎ. แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ หัวหน้าสาขางาน เจ้าหน้าที่จากอีก 3 กระทรวงหลักตามความจำเป็นโดยเฉพาะครูอาจารย์ ผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ฝึกอบรมเทคนิควิธีการทั้งการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการศึกษา การจัดการบริการ การจัดสิ่งแวดล้อมและสาธารณูปโภคจำเป็นใหญ่เป็นแบบอย่าง
3. จัดและส่งเสริมให้วัสดุ ครุภัณฑ์อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินการทั้ง 3 กิจกรรม ตามความเหมาะสม
4. จัดและส่งเสริมให้มีการประสานงานช่วยเหลือในด้านการจัดกระบวนการทั้ง 3 กระบวนการ ระหว่างผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 กระทรวงหลัก และผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ในสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามประเมินผลนิเทศ กระบวนการกลุ่ม และส่งเสริมให้กำลังใจ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานตาม ปรฎ. ทั้ง 3 กระบวนการตลอดระยะเวลา
6. จัดให้มีการประชุมสัมมนาเสนอผลงานดีเด่นและปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ตาม ปรฎ.

การประเมินผลการดำเนินงาน กปฐ.

หลังจากที่โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ได้ดำเนินการสัมมนาผู้บริหารการศึกษาของจังหวัดต่าง ๆ พร้อมกับจัดส่งเอกสาร กปฐ. ไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อแจกจ่ายไปยังโรงเรียนทุกแห่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติแล้วก็เป็นที่ยกคานาหมายว่า จะได้มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาของจังหวัดต่าง ๆ ได้ถ่ายทอดเรื่อง กปฐ. ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดของแต่ละสายงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทำการประชุมชี้แจงเรื่อง กปฐ. ให้กับครู - อาจารย์ และบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน หรือสถานศึกษาให้เป็นที่เข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ตามแนวทางที่กำหนดไว้
3. ครู - อาจารย์บุคลากรอื่น ๆ และโรงเรียน ได้ดำเนินการตามแนวทางของ กปฐ.
4. ครู - อาจารย์ ได้วางแผนจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของ กปฐ.
5. สถานศึกษาหรือผู้บริหารได้จัดบริการสิ่งแวดล้อมและจัดบริการสุขภาพตามแนวทางของ กปฐ.
6. นักเรียนได้มีการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของ กปฐ.
7. นักเรียนได้มีการนำเอาความรู้และประสบการณ์ในสถานศึกษาไปใช้ในชุมชนหรือพร้อมที่จะนำไปใช้ในชุมชน

การดำเนินการเปลี่ยนแปลงหรือการกระทำของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาตามรายการข้างบนนี้ เป็นเกณฑ์ตั้งไว้เพื่อการประเมินผล อย่างไรก็ตามการประเมินผลที่แท้จริงนั้นมิได้มีขอบเขตอยู่ในเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้เท่านั้น แต่ได้ครอบคลุมในองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย คือ

1. ก่อนการดำเนินงาน กปฐ. หรือก่อนที่จะจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดบริการสิ่งแวดล้อม และการจัดบริการสุขภาพ ในแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอ หรือในแต่ละท้องที่ จะต้องทำการประเมินสภาพ หรือประเมินสภาวะการณ์ ที่เป็นอยู่เดิมเสียก่อน เช่น ปัญหาสุขภาพ และคุณภาพชีวิตโดยทั่วไป ของประชาชนเป็นอย่างไร มี กปฐ. ต่าง ๆ ครอบคลุมหรือไม่ มีการกระทำต่าง ๆ

ตามเครื่องชี้วัด จปฐ. มากน้อยเพียงไร ประชาชนและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และ จปฐ. อย่างไร ฯลฯ การประเมินผลนี้เป็นการประเมินในองค์ประกอบที่เรียกว่า "การประเมินบริบท" (Context Evaluation)

2. ในการดำเนินงานตามแนวทาง จปฐ. ทุกขั้นตอนและทุกกิจกรรมหลัก จำเป็นจะต้องได้รับการประเมินว่า การดำเนินการเหล่านั้นได้ใช้ปัจจัยต่าง ๆ ในลักษณะของปัจจัยนำเข้าอะไรบ้าง ที่ทำให้สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการ ปัจจัยเหล่านั้นมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน และ ได้ใช้ปัจจัยไปมากน้อยเพียงใด การประเมินผลในลักษณะนี้ของหน่วยงาน และสถานศึกษาที่รับผิดชอบ เป็นการประเมินในองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

3. ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ของหน่วยงานในจังหวัด สถานศึกษาและครูอาจารย์ นั้น จะต้องได้รับการประเมินว่ามีวิธีการดำเนินการหรือการปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของ จปฐ. การประเมินผลในลักษณะนี้เป็นการประเมินผลในองค์ประกอบที่เรียกว่า "การประเมินกระบวนการ" (Process Evaluation)

4. เมื่อได้มีการดำเนินงาน จปฐ. ตามแนวทางและกระบวนการของแต่ละหน่วยงาน และแต่ละสถานศึกษาได้กำหนดวันแล้ว ก็จะต้องได้รับการประเมินว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดผลอะไรบางอย่างและในลักษณะใด กล่าวคือ นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้ เกิดพฤติกรรม หรือนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในเรื่องอะไรบางอย่างและอย่างไร การประเมินในลักษณะนี้เป็นการประเมินผลในองค์ประกอบที่เรียกว่า "การประเมินผลลัพธ์"

(Product Evaluation)

5. ในระยะยาว เมื่อได้มีการนำ จปฐ. ไปปฏิบัติแล้วอย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงตามเครื่องชี้วัดของ จปฐ. ที่ส่งผลไปถึงการมี จปฐ. อย่างครบถ้วน แล้วก็จะอาจจะกระทำ การประเมินต่อไปว่า การเปลี่ยนแปลงเช่นนั้นจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือไม่เพียงใด ซึ่ง การประเมินผลในลักษณะนี้เป็นการประเมินผลในองค์ประกอบที่เรียกว่า "การประเมินผลกระทบ" (Impact Evaluation)

ผลที่ได้จากการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน และ
ประชาชน

นักเรียน นักศึกษา

1. มีความรู้และความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของจุดมุ่งหมายของการสัมมนา
คุณภาพชีวิตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในอนาคต
2. มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากกระบวนการเรียนการสอนการบริการและการพัฒนา
สิ่งแวดล้อมโดยการกระทำด้วยตนเองตามกระบวนการของ กปฐ.
4. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และดำเนินการการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับญาติพี่น้องใน
ครอบครัวรวมทั้งประชาชนและเยาวชนในชุมชน
5. ใฝ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
6. มีประสบการณ์ในด้านการทำงานรู้จักคิดรู้จักแก้ปัญหา และรู้จักทำงานอย่างมีระบบ
โดยเฉพาะการทำงานเป็นหมู่คณะ
7. เกิดคุณธรรมนำใจที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความ
อดทน ความรัก ความสะอาด เป็นระเบียบ การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การเห็นแก่ประโยชน์
ส่วนรวม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตคติและความรู้สึกนึกคิดที่จะพึ่งตนเอง ดำเนินการแก้ปัญหา
และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเอง โดยไม่หวังพึ่งผู้อื่นหรือหน่วยงานของรัฐแต่เพียงอย่างเดียว

เยาวชนและประชาชน

1. มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้าน
จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย วิธีดำเนินงานรวมทั้งได้รับการบริการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนว กปฐ.
โดยได้รับการถ่ายทอดจากนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
2. ได้ดำเนินการและมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และของผู้อื่น รวมทั้ง
การพัฒนาชุมชน

3. มีประสบการณ์ในด้านการทำงานรู้จักคิดรู้จักแก้ปัญหา และรู้จักทำงานอย่างมีระบบ โดยเฉพาะการทำงานเป็นหมู่คณะ

4. เกิดคุณธรรมน้ำใจที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความรัก ความสะอาด ความเป็นระเบียบ การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตคติและความรู้สึกนึกคิดที่จะพึ่งตนเองดำเนินการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเอง โดยไม่หวังพึ่งผู้อื่นหรือหน่วยงานของรัฐแต่เพียงอย่างเดียว

สถานศึกษา

1. ได้รับความพัฒนาในด้านการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. ได้รับความพัฒนาในด้านการจัดบริการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตซึ่งรวมถึงการจัดบริการในคานเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ

3. ได้รับความพัฒนาในคานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้สามารถเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. ได้กระทำหน้าที่ของสถาบันการศึกษาที่สมบูรณ์ทั้งคานการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมช่วยในการพัฒนาชุมชน และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรม

6. ได้เป็นศูนย์การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่นักเรียนนักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นกำลังสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ในการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานกระทรวงอื่น ๆ ในโครงการปรีดรงค์เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ

ครอบครัวและชุมชน

1. ใ้รับการเรี้นรู้และใ้ร่วมมือค้ำเนินการในการจ้คกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตใ้รับการถ่ายทอดคสนับสนุนส่งเสริมจากนักเรี้น นักทีเกษา ครู อาจารย์ และเจาหนาพทีเกษาของคาง ๆ
2. ใ้รับการส่งเสริมใ้ค้ำเนินการพัฒนาคคุณภาพชีวิตคด้วยคหังคตนเอง เป็นคสำคัญ
3. คความสัมพันธ์ระหวางโรงเรียนกั้บ้านและชุมชนและระหวางหนวยงานคาง ๆ กั้บ้านและชุมชนใ้รับการส่งเสริมใ้เกคการช่วยเหลือเกือหนุนกันและร่วมมือกันในการพัฒนาคคุณภาพชีวิตและในกิจกรรมอื่น ๆ ทีเป็นประโยชน์คการพัฒนาเขาชนและชาติบ้านเมือง
4. การค้ำรงชีวิตในครอบครัวและชุมชนมีสภาพทีคชนอขางนอขตามแนวทางของ จปฐ.
5. ครอบครัและชุมชนจะเป็นฐานชีวิตทีสำคัญขึงของ เขาชนในการพัฒนาคคุณภาพชีวิตของเขาชนใ้มีมาตรฐานทีสูงขึง ๆ ขึ้นไป

ชาติบ้านเมือง

1. โครงการนำทางสดานทีเกษาเพื่อพัฒนาคคุณภาพชีวิตของเขาชนและประชาชนใ้คสนองนโยบายทีสำคัญของชาติ เขาชนและประชาชนใ้รับการพัฒนาคคุณภาพชีวิตตามแนวทางของ จปฐ.
2. เกคความร่วมมือระหวางบุคลากรและหนวยงานคาง ๆ เกคประสิทธิผลของงานอขางสูงในการพัฒนาคคุณภาพชีวิต
3. โครงการป้รณรงคคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติใ้รับการนำมาค้ำเนินการในทางปฏิบัติใ้บังเกคผลอขางแท้จริง
4. ประเทศชาติบ้านเมืองจะเกคความร่มเย็นเป็นสุข ประชาชนในชาติค้ำรงชีวิตอขุควยความสุขสมบูรณตามแนวทาง จปฐ.

5. ประชาชนในชาติที่มีคุณภาพชีวิตที่จะเป็นฐานกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ บ้านเมืองในด้านเศรษฐกิจและสังคมสืบต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคนควา

ทฤษฎีการเรียงใจของมาสโลว์ (Maslow. 1954 : 198) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอไม่ที่มีสิ้นสุด แต่ความต้องการนั้นมีลำดับชั้นจากความต้องการพื้นฐานไปสู่ระดับสูง โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 5 ระดับ คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความรัก และความอบอุ่น ความต้องการชื่อเสียงและเกียรติยศ และความต้องการความสำเร็จในชีวิตและทรัพย์สิน จากแนวความคิดของมาสโลว์นี้จะสอดคล้องกับกิจกรรมในโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ซึ่งมีเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) เป็นกิจกรรมแนวทางสำหรับปฏิบัติเพื่อเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำไปสู่การได้รับความจำเป็นหรือความต้องการขั้นพื้นฐานที่เยาวชนและประชาชนพึงได้รับ

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ สกินเนอร์ (Skinner. 1965 : 225) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเสริมแรง โดยผู้เรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมตอบสนองเงื่อนไขเสียก่อน จึงจะได้รับความเสริมและแรงเสริมนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่ตนกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และการได้รับแรงเสริมใกล้เคียงกันมากที่สุด จากแนวคิดทฤษฎีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมตามเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานของโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนได้ กล่าวคือ ถ้าครูต้องการให้กิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในเรื่องของประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมเหมาะสม ครูอาจวางเงื่อนไขว่า สภาพของห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย และได้รับการดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นห้องเรียนที่มีสภาพแวดล้อมถูกต้อง และนำไปเป็นแบบอย่างสำหรับห้องอื่น การกระทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่ได้ให้การช่วยเหลือสิ่งใดช่วยกันกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้องและปฏิบัติเป็นนิสัยต่อไป

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของ ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1966 : 132) มีแนวคิดวา ในกระบวนการเรียนรู้มีส่วนประกอบ 2 อย่าง คือหน่วยทางร่างกาย โคแก่ สิ่งเร้า และการตอบสนอง และหน่วยทางกานจิตใจ โคแก่ สิ่งที่เรารับรู้ได้จากประสาทสัมผัส ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงของส่วนประกอบทั้ง 2 อย่าง โดยผ่านการลงทำ การเรียนรู้แบบนี้จึงเรียกว่า Trial and Error ซึ่ง ธอร์นไดค์ โคเสนอการเรียนรู้ดังนี้

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) คือการเรียนรู้จะโคผลดีเมื่อผู้เรียนได้รับการตอบสนองที่ดีจากการกระทำนั้น ธอร์นไดค์ โคเน้นการให้รางวัลเป็นสำคัญ
2. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือการเรียนรู้จะเกิดโคดีเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนและมีภาวะการรุจใจที่เหมาะสม
3. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Practice) คือการที่บุคคลโคกระทำซ้ำ ๆ โคฝึกหัดจะทำให้ผู้เรียนรู้โคดียิ่งขึ้น

จากแนวคิดทฤษฎีของธอร์นไดค์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการพื้นฐานในโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน คือการจัดกิจกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กิจกรรมการพัฒนาการบริการและกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมซึ่งจัดในสถานศึกษานั้น ๆ ครูคงพิจารณาถึงความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ ถ้าต้องการให้นักเรียนมีภาวะทางโภชนาการดี ก็ต้องพิจารณาถึงภาวะของเด็กว่า เด็กในวัยนี้ต้องการสารอาหารประเภทโคมากที่สุด เด็กได้รับสารอาหารพอเพียงจากครอบครัวหรือไม่ เด็กสามารถเลือกอาหารที่มีคุณค่ารับประทานโคหรือไม่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดดังกล่าวแล้ว โรงเรียนอาจจัดโครงการอาหารกลางวันขึ้นเพื่อสนับสนุนและสร้างเสริมภาวะโภชนาการของเด็กที่ขาดสารอาหาร เด็กจะได้รับสารอาหารครบถ้วน เพื่อที่จะโคมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เกิดการเรียนรู้ถึงการเลือกรับประทานอาหาร มีสุนทรีย์ในการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง เพื่อเด็กจะโคความรู้ที่โครับโคปฏิบัติใช้ในชีวิตรประจำวันเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีโคไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นาถฤดี ผลโลก (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต กรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาใน โรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 432 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูปกครอง กลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง มีความคิดเห็น ต่อระดับการศึกษาสูงสุดที่คาดว่าจะให้นักเรียนได้รับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนนั้นพบว่า ครูปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับสูงมีความคิดเห็นแตกต่างจากครูปกครองกลุ่มฐานะ ทางเศรษฐกิจระดับกลาง ระดับต่ำ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของร่างกาย ค่านสติปัญญาและค่านคุณธรรม สำหรับ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทางสังคม ครูปกครองทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และในเรื่องบทบาทของครูปกครองที่มีต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักเรียนพบว่า ครูปกครองกลุ่มฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจระดับกลาง และระดับต่ำแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมพันธ์ อินทรพิพิธ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุง คุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของประชาชนในชุมชนเขตเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในสถานภาพแวดล้อมส่วนใหญ่รักษาความสะอาดได้ค่อนข้างดี มีร้อยละ 30 เท่านั้น ที่ยังสกปรก การเก็บขยะมูลฝอยยังไม่ทั่วถึงกระทำกันอย่างจริงจัง บริเวณใต้ถุนบ้านมีน้ำขังร้อยละ 56.07 มีการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ถูกต้องลักษณะในสถานภาพอนามัย พบว่า ส่วนมากเกิดโรคระบบทางเดิน อาหาร ทางเดินหายใจ และโรคที่นำโดยแมลงและสัตว์นำโรค มีการเสียชีวิตมากในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี มีการคุมกำเนิด ร้อยละ 62.75 และพบว่าสตรีที่ตั้งครรภ์ครั้งสุดท้ายได้ไปรับการฝากครรภ์กับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 96.77 มารดาส่วนมากทราบว่าการมีบุตรมากจะทำให้สุขภาพ เสื่อมโทรม

อนุวรรณ อิ่มสมบูรณ์ (2530 : 4 - 10) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้พัฒนาเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน 32 ข้อ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : การประเมินปรับบท ผลการศึกษาพบว่า ที่ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ความจำเป็นพื้นฐาน และเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานเป็นอย่างดี สำหรับในเรื่องเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานมีความเข้าใจพอสมควรในเรื่องแนวทางและความเป็นไปได้ในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติในโรงเรียน และความคาดหวังในการปฏิบัติพบว่า ที่ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ประเมินว่าตนเองจะปฏิบัติได้ดี ส่วนผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่โรงเรียนคงจะปฏิบัติได้พอควรในเรื่องความพร้อมของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติพบว่า ที่ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และประธานคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดเกือบทั้งหมดมีความเห็นว่าตนเองมีความพร้อมที่จะนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติ มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่มีความไม่แน่ใจในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติในโรงเรียน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ผู้บริหารการศึกษาคาดการณ์ว่าจะพบในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติคือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเท่าที่ควร เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็น
2. บุคลากรในโรงเรียนขาดความพร้อม ขาดการยอมรับ และขาดความสนใจมีผลให้การปฏิบัติงานไม่ไต่ผลเท่าที่ควร
3. ปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรของหน่วยงานอื่นอาจจะเกิดขึ้น ใดก็ตามไม่มีความเข้าใจเรื่องเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานในลักษณะเดียวกัน
4. อาจเกิดความสับสนในงานใด เนื่องจากมีใครกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในระดับต่างๆ
ให้ชัดเจน
5. ในโรงเรียนเอกชนจะกระทำไต่ยากเพราะมีข้อจำกัดต่าง ๆ ก่อนข้างมาก
6. ในระดับอุดมศึกษาอาจจะไม่สนใจที่จะดำเนินการมากนัก

7. ความจำกัดของงบประมาณที่มีอยู่ อาจจะมีผลต่องานมากพอควร

8. การขาดความละเอียดของการปฏิบัติ อาจจะทำให้ความยากลำบากให้กับผู้ปฏิบัติงานในระดับโรงเรียน

9. ถ้าเอกสารหรือคู่มือในการปฏิบัติงานไม่มีที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติดำเนินงานผลรูปแบบได้จากปัญหาและอุปสรรคที่ผู้บริหารการศึกษาคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้บริหารการศึกษาได้ขอเสนอแนะสำหรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้คือ

1. ควรเสนอคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงอื่น ๆ

2. ควรกำหนดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการใหม่ให้นำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติและพิจารณาหาทางสนับสนุนในคานงงบประมาณด้วย

3. ควรมีการเผยแพร่ให้ความรู้และการมีประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังกว้างขวาง และมีความต่อเนื่อง

4. ควรมีคณะทำงาน ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของจังหวัดต่าง ๆ และโรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ

5. พยายามค้นหาแหล่งประโยชน์และทำการระดมทุนหลังที่พร้อมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในงานใหม่มากที่สุด โดยพิจารณาจากทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน

6. ควรจัดทำสื่อให้การเผยแพร่งานเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานให้กว้างขวาง

7. ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการเอง และระหว่างหน่วยงานอื่นนอกกระทรวงศึกษาธิการให้กว้างขวาง

8. ให้การสนับสนุน บำรุงขวัญและกำลังใจ โดยการพิจารณาผลงานเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานให้สม่ำเสมอ

9. ทำการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

อนุวัตร วงษ์ศิริธรรม (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตระหว่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกับเกษตรกรภายนอก ตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ไม่แตกต่างจากเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ยกเว้นในบางเรื่องที่มีสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการพัฒนาดีกว่า ได้แก่ เรื่องการกำจัดน้ำโสโครกในบริเวณบ้าน การเข้ารับบริการสัมมนา การแสดงความคิดเห็น การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การแก้ไขปัญหาข้อข้องใจในการประกอบอาชีพ การไม่หลงเชื่อต่อการโฆษณาชวนเชื่อการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และการอ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน

ส่วน ดิเรก ฤกษ์ทราย 2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีต่อพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งการวิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาคำตอบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นมีผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจอย่างไร โดยเฉพาะการจัดความยากจน ข้อมูลที่รวบรวมเป็นการรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่มีผู้ทำแล้ว ผลการวิจัยมีข้อสรุปที่สำคัญดังนี้คือ

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตจะมีผลต่อการจัดความยากจน ในพื้นที่ชนบทที่มีความพร้อม มีศักยภาพระดับหนึ่งมากกว่าที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตที่มีดัชนีความยากจนสูง
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) นั้นจะต้องประกอบด้วยกลยุทธ์สนับสนุนไปพร้อม ๆ กัน คือ (1) การพัฒนาที่พึ่งพาตนเองของชุมชน (2) การประสานงานของเจ้าหน้าที่จาก 4 กระทรวงหลัก และ (3) การจกทรัพยากรที่ยุติธรรม จึงจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นเกิดผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลดระดับความยากจนในชนบทลง

ไซเออแรท (Zierath, 1982 : 944) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรในเขตพื้นที่ยากจนทางตอนใต้ของแอฟริกาใต้ จากตัวบ่งชี้ทางสังคมใน 8 ด้าน ซึ่งได้แก่ (1) สภาวะทางเศรษฐกิจ (2) การประกอบอาชีพและการจ้างงาน (3) การศึกษา (4) สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว (5) การมีส่วนร่วมในสังคม (6) สภาวะทางสุขภาพและการบริการทางการแพทย์ (7) จริยธรรม ศาสนา และ (8) สภาวะสังคมด้านการเมือง ผลจากการศึกษาพบว่า ตัวบ่งชี้ทางสังคมทั้ง 8 ด้าน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีอิทธิพลสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาถึงระดับคุณภาพชีวิต แต่ตัวแปรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุด ได้แก่ สภาพที่สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันของชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านวัตถุมีอิทธิพลในการที่จะบ่งชี้ระดับคุณภาพได้มากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

ไฮดิก (Heidik. 1982 : 3448 - 2449) ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพชีวิต และ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรม จริยธรรม โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะ และคุณธรรม จริยธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ฐานะ คุณธรรมและ จริยธรรมกับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องความรัก นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่ เรียนวิชาเอกต่างก็มีคามคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างความรัก ความเป็นอยู่ ฐานะและคุณธรรม จริยธรรมกับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

แฮดแดค (Haddad. 1986 : 2025) ได้ทำการศึกษาคุณภาพของนักศึกษาในวิทยาลัย จอร์แดน โดยศึกษาถึงการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย 16 ประการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยยามุก ในประเทศจอร์แดน ระหว่างปี ค.ศ. 1985 - 1986 จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่าปัจจัย ทั้ง 16 ประการ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจ ในชีวิต โดยนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตัวเองมีความพึงพอใจในเรื่องสุขภาพ รายได้ สัมพันธภาพใน หมู่เพื่อนและสภาพชีวิตในครอบครัวของตน จะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาที่รายงาน ตนเองว่ามีความพึงพอใจในเรื่องเหล่านั้นน้อยกว่า และความพึงพอใจในสภาพชีวิตครอบครัวของตน นั้นจะเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญที่สุดในการพยากรณ์ความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษาถึงร้อยละ 50 จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตตามกลุ่มอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจ ในชีวิตแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีอายุอยู่ในกลุ่มสูงที่สุดจะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่า และพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีความพึงพอใจในชีวิตไม่แตกต่างกัน

สปอลดิง (Spalding. 1987 : 4505 - 4506) ได้ทำการศึกษานโยบายในการ พัฒนาประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายในการพัฒนาประเทศกับเครื่องบ่งชี้คุณภาพชีวิตใน ประเทศด้อยพัฒนา โดยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางค่านิยมธุรกิจ การเมือง และนโยบาย กับสภาพความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้เน้นย้ำสภาพความอยู่ดีกินดีคือ ความจำเป็นพื้นฐาน (Basic needs) ที่อย่างน้อยทุกคนควรมี ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยทางค่านิยม

เศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายมีผลต่อสภาพความอยู่ดีกินดีของประชากรในขณะเดียวกันการลงทุน
ทางการศึกษา ก็ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรด้วย

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. ครูระดับประถมศึกษาที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และคณะวิชาที่กำลังศึกษา
อยู่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แยกต่างกัน
2. ครูระดับประถมศึกษาที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และคณะวิชาที่กำลังศึกษาอยู่
แตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
3. ครูระดับประถมศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาก
และมีความรู้ความเข้าใจน้อย มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครูประจำการระดับประถมศึกษา และเป็นผู้ที่เข้าศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 ตามบัญชีรายชื่อของแผนทะเบียน จำนวนทั้งหมด 352 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษานี้ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มลำดับชั้นการปฏิบัติดังนี้

2.1 นำประชากรมาแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่

2.2 นำประชากรที่แยกออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ แลมาสุ่มอย่างง่ายโดยการกำหนด

สัดส่วน ร้อยละ 50 จะได้จำนวนดังตารางต่อไปนี้

สาขาวิชาที่ศึกษา	จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในคณะ	จำนวนที่สุ่มมาได้ ร้อยละ 50
ครุศาสตร์	178	89
วิทยาศาสตร์	79	40
มนุษยศาสตร์	95	48
รวม	352	177

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ของกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตอบถูก ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบผิด ให้คะแนน 0 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติมาก	ไพเคแน	3
ปฏิบัติปานกลาง	ไพเคแน	2
ปฏิบัติใคนอย	ไพเคแน	1
ไมไคปฏิบัติ	ไพเคแน	0

การสร้งเครืองมือ

ผู้วิจัยไคค้เน้นการสร้งเครืองมือตามล้คกับขันคองค้งค้ไปนี้

1. ศึกษเอกสารและงานวิจัยที่เกยวของกับคุณภาพชีวิต ความจ้คเป็นพื้นฐาน (จปร.) และการนำเหมายปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสัดนศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งไปจ้คค้งค้ต่าง ๆ ที่จะมีอิทธิพลค้ระดับความรู้ ความเข้าใจ และการนำเหมายปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสัดนศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นการหาขอบเขต
2. ศึกษเอกสารและงานวิจัยที่เกยวของค้งค้ต่าง ๆ ในเรืองการสร้งแบบทดสอบและแบบสอดดม
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้งเป็นแบบทดสอบและแบบสอดดมให้ค้เนื้อหาค้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายที่ค้องการ

การหาคุณภาพเครืองมือ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงหิง (Face Validity) โดยนำแบบทดสอบและแบบสอดดมไปให้ผู้ใช้ชวชาบุตรวสอบความถูกต้องและเนื้อหา จำนวน 5 หาน แลวนำมาปรับปรุงแก้ไขเสนอประฮาน และกรรการควบคุมปริณญานพนธ้ตรวจสอบความถูกต้องอีกค้งค้หนึ่ง เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Face Validity)
2. การหาความเชื่อกัน (Reliability) โดยนำแบบทดสอบและแบบสอดดมที่ไค้รับ การตรวจสอบแก้ไขแล้ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่ไมใช่ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเลือกครูประจำการระดับประถมศึกษาที่เข้รับการศึกษอบรมในโครงการ การจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ประจำปีการศึกษา 2533 ของวิทยาลัยครูเทพสตรี จ้งหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน

2.1 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน รวมคะแนนแล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ (ดูจากตารางในภาคผนวก) แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร กูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) KR - 20 (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ .90

2.2 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้ให้ไว้แล้วนำคะแนนของแต่ละคนที่ได้มาเรียงลำดับ จากคะแนนสูงสุดไปจนต่ำสุดแบ่งเป็นกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ โดยใช้เทคนิค รอยละ 25 ของเอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1957 : 152) ใช้ t-test ทดสอบนัยสำคัญของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งผลปรากฏว่า ข้อคำถามแต่ละข้อ มีค่า t อยู่ในเกณฑ์ซึ่งถือว่าใช้ได้ (ดูตารางในภาคผนวก) แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของ ครอนบัท (Cronbach. 1970 : 161) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอความร่วมมือ จากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบและแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
2. สุ่มรายชื่อ ครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ประจำปีการศึกษา 2533 โดยคัดรายชื่อเฉพาะผู้ที่เรียนอยู่ในปีสุดท้ายของการศึกษิตามสาขาวิชาต่าง ๆ จากแผนทะเบียน ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยวิธี Stratified - Random Sampling
3. ขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน นำแบบทดสอบและแบบสอบถามไปเก็บด้วยตนเอง โดยแจกแบบทดสอบให้ทำก่อนเสร็จหนังสือ แจกแบบสอบถาม และเก็บกลับคืนตอนท้ายชั่วโมง ได้แบบทดสอบและแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ตามจำนวนที่แจกไปคือ 177 ฉบับ

การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และแบบสอบถาม การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา มาตรวจหาคะแนนความเกณฑ์ที่ใดคงไว้ เพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส (SPSS) หรือชุดสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Sciences) (Nie. 1975 : 465 - 514) จำนวนด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประมวลผลข้อมูล

ในการประมวลผลข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ คำนวณและหาค่าจากข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ วิเคราะห์โดยใช้การร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกลุ่มตัวอย่างตามเพศ โดยใช้ t -test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ส่วนด้านอายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ ใช้สถิติในการวิเคราะห์คือ F -test ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม นอกจากนั้น ใช้สถิติเพื่อประมวลผลความแปรปรวน ของตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic โดยวิธีการของนิวแมนคูล์ (Newman - Keuls Method)
3. ข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) อยู่ในระดับสูงและอยู่ในระดับต่ำ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม ดังนี้
  - 3.1 นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาแบ่งเป็น 3 กลุ่มเท่า ๆ กัน โดยเรียงคะแนนจากต่ำไปหาคะแนนสูง
  - 3.2 คัดคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบเรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของแต่ละกลุ่ม

3.3 นำกลุ่มที่ไคคะแนนอยู่ในระดับสูง และกลุ่มที่ไคคะแนนอยู่ในระดับต่ำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (บปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยใช้ค่า t-test ซึ่งเป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ไคแบ่งการใช้สถิติออกเป็น 2 ข้อ คือ

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร กูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร KR - 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในแต่ละข้อ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในแต่ละข้อ = $1 - p$

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168)

1.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

2. สูตรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.1 คะแนนเฉลี่ย (สูตรที่ วงศ์รัตน์. 2525 : 32)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 64)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนและตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.3 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of

Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.4 เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic แบบ Newman Keuls Method (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\frac{MS_{error}}{\tilde{n}}}$$

เมื่อ	q	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
	$\bar{T}_{largest}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
	$\bar{T}_{smallest}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
	MS_{error}	แทน	Mean Square ของความคลาดเคลื่อน
	$\tilde{n}$	แทน	Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนบุคคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
df	แทน	ชั้นของความอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ.) ไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้วิจัย ได้แปลความหมายจากเกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยดังต่อไปนี้

2.50 - 3.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
0.01 - 1.49	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
0.00	หมายถึง	ไม่ใดปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ระดับความรู้ ความเข้าใจ

เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตอนที่สาม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา และตอนที่สี่ การเปรียบเทียบการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) อยู่ในระดับสูง และระดับต่ำ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่แจกไป 177 ฉบับ เมื่อรับกลับคืนมา 177 ฉบับ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วปรากฏว่าครบทุกฉบับ ในการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้วิเคราะห์โดยจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัว	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	73	41.20
1.2 หญิง	104	58.80
รวม	177	100
2. อายุ		
2.1 21 - 30 ปี	34	19.30
2.2 31 - 40 ปี	130	43.40
2.3 41 - 50 ปี	13	7.30
รวม	177	100

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการสอน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	61	34.50
3.2 10 - 19 ปี	110	62.10
3.3 20 ปีขึ้นไป	6	3.40
รวม	177	100
4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษา		
4.1 ครุศาสตร์	89	50.30
4.2 วิทยาศาสตร์	40	22.60
4.3 มนุษยศาสตร์	48	27.10
รวม	177	100

จากตาราง 1 แสดงว่าจำนวนครูประจำการระดับประถมศึกษาที่เข้าศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษาอบรมสำหรับบุคลากรประจำการ ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 จำแนกตามลักษณะเพศ พบว่า เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง โดยมีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 58.80 ส่วนด้านอายุ พบว่าอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือ 130 คน คิดเป็นร้อยละ 73.40 ส่วนน้อยที่สุดคือ 41 - 50 ปี ซึ่งมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 ด้านประสบการณ์ในการสอน พบว่าประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10 ส่วนน้อยที่สุด คือประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 และด้านสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่าศึกษาด้านครุศาสตร์มีจำนวนมากที่สุด

คือ 89 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด ที่มีจำนวน 40 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.60

2. การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม ของครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่เข้าศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษาอบรมสำหรับบุคลากร ประจำการของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 โดยจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม

ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม	$\bar{X}$	SD	t	F
1. เพศ				
1.1 ชาย	47.26	13.29	-1.15	
1.2 หญิง	49.46	11.18		
2. อายุ				
2.1 20 - 30 ปี	48.14	13.13		0.33
2.2 31 - 40 ปี	48.90	11.97		
2.3 41 - 50 ปี	46.15	11.21		

ตาราง 2 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็น พื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม	$\bar{X}$	SD	t	F
3. ประสบการณ์ในการสอน				
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	45.36	11.95		3.62*
3.2 10 - 19 ปี	50.42	11.93		
3.3 20 ปีขึ้นไป	46.67	11.74		
4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่				
4.1 ครุศาสตร์	51.09	12.49		5.24*
4.2 วิทยาศาสตร์	43.92	11.01		
4.3 มนุษยศาสตร์	47.71	11.18		

จากตาราง 2 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครูหญิงอยู่ในระดับสูงกว่าครูชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำกว่าอายุ 20 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 3 กลุ่ม ก็ไม่แตกต่างกัน ด้านประสบการณ์ในการสอน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี มีระดับความรู้ ความเข้าใจสูงสุด และด้านสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาครุศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ตาราง 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1030.30	515.15	3.62*
ภายในกลุ่ม	174	24764.17	142.32	
รวม	176	25794.48		

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ดังปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบรายชื่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	ค่ากว่า 10 ปี			20 ปีขึ้นไป	10 - 19 ปี
	$\bar{X}$	45.36	46.67	50.42	
ค่ากว่า 10 ปี	45.36	-	1.31	5.06	
20 ปีขึ้นไป	46.67	-	-	3.75	
10 - 19 ปี	50.42	-	-	-	

จากตาราง 4 พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี มีความรู้ความเข้าใจ
เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนค่ากว่า 10 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1465.16	732.58	5.24*
ภายในกลุ่ม	174	24329.31	139.82	
รวม	176	25794.48		

จากตาราง 5 พบว่าครุภัณฑ์ที่อยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ดังปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบรายคู่สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยส่วนรวม จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่	วิชาศาสตร์			
	วิทยาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	ครุศาสตร์	
	$\bar{X}$	43.92	47.71	51.09
วิทยาศาสตร์	43.92	-	3.79	7.17
มนุษยศาสตร์	47.71	-	-	3.38
ครุศาสตร์	51.09	-	-	-

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาครุศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง
ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มากกว่า ครูที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ

3. วิเคราะห์การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (บปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ของครูประจำการ ระดับประถมศึกษา ที่เข้าศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (บปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา จำแนกตามเพศ

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (บปฐ.)	ชาย (N = 73)		หญิง (N = 104)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 1</u> ค่านโภชนาการ (ประชาชนโคกหิน อาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความ ต้องการของร่างกาย)	2.22	0.45	2.28	0.37	-0.91
<u>หมวดที่ 2</u> ค่านที่อยู่อาศัย (ประชาชนที่มีที่อยู่ อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)	2.52	0.36	2.63	0.33	-2.06
<u>หมวดที่ 3</u> ค่านสาธารณสุข (ประชาชนที่มี โอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น แก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ)	2.31	0.42	2.44	0.37	-2.08
<u>หมวดที่ 4</u> ค่านความปลอดภัย (ประชาชน มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)	2.05	0.67	2.05	0.58	0.00
<u>หมวดที่ 5</u> ค่านการผลิตอาหาร (ประชาชน มีการผลิตอาหารและหาอาหารอย่างมี ประสิทธิภาพ)	2.28	0.52	2.33	0.45	-0.62

ตาราง 7 (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.)	ชาย (N = 73)		หญิง (N = 104)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 6 ด้านการวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและ จำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)	2.42	0.53	2.43	0.53	-0.12
หมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตนและ ชุมชน	2.35	0.40	2.44	0.38	-1.50
หมวดที่ 8 ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.40	0.43	2.49	0.40	-1.46
รวมทุกด้าน	2.33	0.37	2.42	0.31	-1.67

จากตาราง 7 พบว่า การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวม ทุกด้านของครูชายและครูหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีอยู่ 2 ด้าน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในหมวดที่ 2 ด้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม) และในหมวดที่ 3 ด้านสาธารณสุข (ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ) พบว่า ครูหญิงมีการนำไปปฏิบัติมากกว่าครูชายทั้ง 2 ด้าน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา จำแนกตามอายุ

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.)	20 - 30 ปี		31 - 40 ปี		41 - 50 ปี		F
	(N = 34)		(N = 129)		(N = 13)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 1</u> ค่านโภชนาการ (ประชาชน ใส่ใจอาหารที่ถูกต้องลักษณะและเพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย)	2.18	0.50	2.26	0.38	2.35	0.36	0.41
<u>หมวดที่ 2</u> ค่านที่อยู่อาศัย (ประชาชน มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)	2.50	0.34	2.59	0.34	2.64	0.31	0.27
<u>หมวดที่ 3</u> ค่านสาธารณสุข (ประชาชน มีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและ การประกอบอาชีพ)	2.33	0.41	2.40	0.40	2.37	0.35	0.63
<u>หมวดที่ 4</u> ค่านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน)	1.90	0.69	2.05	0.59	2.38	0.58	3.01
<u>หมวดที่ 5</u> ค่านการผลิตอาหาร (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน)	2.18	0.54	2.34	0.47	2.27	0.44	1.51
<u>หมวดที่ 6</u> ค่านการวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลา และจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)	2.31	0.56	2.45	0.53	2.46	0.48	0.93

ตาราง 8 (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	20 - 30 ปี		31 - 40 ปี		41 - 50 ปี		F
	(N = 34)		(N = 129)		(N = 13)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 7</u> <u>ค่านการมีส่วนร่วมใน</u> <u>การพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนด</u> <u>วิถีชีวิตของตนและชุมชน</u>	2.33	0.35	2.41	0.39	2.43	0.43	0.68
<u>หมวดที่ 8</u> <u>ค่านการพัฒนาจิตใจ</u>	2.40	0.44	2.47	0.41	2.47	0.42	0.39
รวมทุกค่าน	2.31	0.33	2.40	0.34	2.42	0.34	1.16

จากตาราง 8 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า มีอยู่เพียงค่านเดียว ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในหมวดที่ 4 ค่านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) โดยพบว่า ครูที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีการนำไปปฏิบัติสูงที่สุดคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.38

ตาราง 9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา หมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน) จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.25	1.12	3.02*
ภายในกลุ่ม	173	64.39	0.36	
รวม	175	66.64		

จากตาราง 9 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ.) ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) ไปใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ดังปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบรายชื่อสำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยและทรัพย์สิน) จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี			
	$\bar{x}$	1.90	2.05	2.38
20 - 30 ปี	1.90	-	0.15	0.48*
31 - 40 ปี	2.05	-	-	0.33
41 - 50 ปี	2.38	-	-	-

จากตาราง 10 พบว่า ครูที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) ไปใช้ในสถานศึกษาสูงกว่า ครูที่มีอายุ 20 - 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนก่อนไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน ไปใช้ในสถานศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ.)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
	(N = 61)		(N = 109)		(N = 6)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 1</u> ด้านโภชนาการ (ประชาชน บริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับ ความต้องการของร่างกาย)	2.23	0.47	2.26	0.37	2.36	0.41	0.29
<u>หมวดที่ 2</u> ด้านที่อยู่อาศัย (ประชาชน มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)	2.56	0.31	2.59	0.36	2.57	0.35	0.18
<u>หมวดที่ 3</u> ด้านสาธารณสุข (ประชาชน มีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่ จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและ การประกอบอาชีพ)	2.36	0.37	2.40	0.42	2.50	0.29	0.47
<u>หมวดที่ 4</u> ด้านความปลอดภัย (ประชาชน มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)	1.99	0.69	2.05	0.57	2.50	0.45	1.88
<u>หมวดที่ 5</u> ด้านการผลิตอาหาร (ประชาชนมีการผลิตอาหาร และหาอาหาร อย่างมีประสิทธิภาพ)	2.26	0.54	2.33	0.46	2.28	0.34	0.54
<u>หมวดที่ 6</u> ด้านการวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและ จำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)	2.35	0.56	2.45	0.53	2.50	0.32	0.78

ตาราง 11 (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
	(N = 61)		(N = 109)		(N = 6)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 7</u> ด้านการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนด วิถีชีวิตของตนเองและชุมชน	2.30	0.41	2.45	0.37	2.46	0.40	3.41*
<u>หมวดที่ 8</u> ด้านการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น	2.41	0.42	2.48	0.42	2.44	0.29	0.59
รวมทุกด้าน	2.33	0.35	2.41	0.33	2.44	0.25	1.18

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) โดยส่วนรวมไปใช้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในหมวดที่ 7 ด้าน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน มีการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป มีการนำไปใช้มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี และต่ำกว่า 10 ปี

ตาราง 12 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา หมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิต ของคนและชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.00	0.50	3.41*
ภายในกลุ่ม	173	25.35	0.15	
รวม	175	26.35		

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ในหมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิตของคนและชุมชน ไปใช้ในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบ รายคู่ ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบรายชื้อสำหรับค่าคะแนนเฉลี่ย เรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา ในหมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิต ของตนและชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	ค่าค่า 10 ปี 10 - 19 ปี 20 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	2.30	2.45	2.46
ต่ำกว่า 10 ปี	2.30	-	0.15	0.16
10 - 19 ปี	2.45	-	-	0.01
20 ปีขึ้นไป	2.46	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา ในหมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ และกำหนดวิถีชีวิตของตนและชุมชน มากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฎ.) ไปใช้
ในสถานศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฎ.)	ครุศาสตร์ (N = 88)		วิทยาศาสตร์ (N = 40)		มนุษยศาสตร์ (N = 48)		F
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>หมวดที่ 1</u> ด้านโภชนาการ (ประชาชน ใส่ใจอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย)	2.27	0.38	2.25	0.42	2.22	
<u>หมวดที่ 2</u> ด้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนมี ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)	2.59	0.33	2.58	0.35	2.57	0.37	0.06
<u>หมวดที่ 3</u> ด้านสาธารณสุข (ประชาชน มีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่ จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบ อาชีพ)	2.37	0.38	2.40	1.41	2.41	0.42	0.16
<u>หมวดที่ 4</u> ด้านความปลอดภัย (ประชาชน มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)	1.98	0.61	2.14	0.69	2.08	0.56	0.99
<u>หมวดที่ 5</u> ด้านการผลิตอาหาร (ประชาชน มีการผลิตอาหารและหาอาหารอย่างมี ประสิทธิภาพ)	2.33	0.46	2.24	0.57	2.31	0.45	0.42
<u>หมวดที่ 6</u> ด้านการวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลา และจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)	2.43	0.56	2.45	0.50	2.39	0.51	0.17

ตาราง 14 (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.)	ครุศาสตร์ (N = 88)		วิทยาศาสตร์ (N = 40)		มนุษยศาสตร์ (N = 48)		F
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>หมวดที่ 7</u> <u>ค่านิยมมีส่วนร่วมในการ</u> <u>พัฒนาความเป็นอยู่และกำหนดวิถีชีวิต</u> ของตนและชุมชน	2.39	0.38	2.43	0.43	2.39	
<u>หมวดที่ 8</u> <u>กานการพัฒมาจิตใจ</u>	2.44	0.39	2.48	0.42	2.44	0.45	0.12
รวมทุกคาน	2.38	0.32	2.39	0.36	2.38	0.35	0.02

จากตาราง 14 ครูที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ตารางวิเคราะห์การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในระดับสูงและระดับต่ำ

ตาราง 15 คะแนนความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา

กลุ่มคะแนน	จำนวนคน	$\bar{X}$	S
กลุ่มต่ำ	59	10.55	1.99
กลุ่มกลาง	59	14.64	0.80
กลุ่มสูง	59	18.49	1.85
รวม	177	14.56	3.63

จากตาราง 15 แสดงว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ทั้ง 3 กลุ่ม รวมค่าเฉลี่ย 14.56 โดยกลุ่มต่ำมีค่าเฉลี่ย 10.55 และกลุ่มสูง มีค่าเฉลี่ย 18.49

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนำเกณฑ์ทัศนฐาน (กปร) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปร) อยู่ในระดับสูง และระดับต่ำ

เกณฑ์ทัศนฐาน (กปร)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
	(N = 59)		(n = 59)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 1 ด้านโภชนาการ (ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย)	2.32	0.44	2.19	0.39	1.70
หมวดที่ 2 ด้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)	2.56	0.36	2.62	0.33	-0.94
หมวดที่ 3 ด้านสาธารณสุข (ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ)	2.40	0.40	2.37	0.42	0.47
หมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)	2.15	0.58	1.92	0.61	2.09*
หมวดที่ 5 ด้านการผลิตอาหาร (ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ)	2.31	0.48	2.24	0.48	0.79
หมวดที่ 6 ด้านการวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)	2.47	0.46	2.37	0.61	0.93

ตาราง 16 (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
	(N = 59)		(N = 59)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตน และชุมชน	2.39	0.38	2.40	0.42	-0.15
หมวดที่ 8 ด้านการพัฒนาจิตใจ	2.46	0.38	2.44	0.46	-0.28
รวมทุกด้าน	2.40	0.33	2.36	0.36	0.52

จากตาราง 16 พบว่า ครูที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) อยู่ใน
ระดับสูงและระดับต่ำ มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชน
มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) พบว่า ครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)
อยู่ในระดับต่ำ มีการนำไปใช้ 2.15 ซึ่งสูงกว่าครูที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)
ในระดับสูงมีการนำไปใช้ 1.92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่
3. เพื่อศึกษาการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่
4. เพื่อเปรียบเทียบการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่
5. เพื่อเปรียบเทียบการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาก และน้อย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ เป็นครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่เข้ารับการศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษาอบรมสำหรับบุคลากรประจำการ ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 แยกตามสาขาวิชา ครุศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวนทั้งหมด 177 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 0.27 ถึง 0.47 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 และแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็นสองตอน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่จากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ที่อำนวยความสะดวกประสานงานให้ในเรื่อง กลุ่มตัวอย่างจึงได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 177 ฉบับ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาทั้งหมด

การประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามวิธีทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-distribution) และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls Method)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่เข้าศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ปีการศึกษา 2533 ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ดังนี้

1.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวมสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี สำหรับผลรายคู่อื่นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขา ครุศาสตร์ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวมสูงกว่า ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ สำหรับผลรายคู่อื่นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ครูประจำการระดับประถมศึกษา ที่เข้าศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ปีการศึกษา 2533 ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน ดังนี้

2.1 ครูที่มีเพศต่างกันมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในหมวดที่ 2 ด้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม) และในหมวดที่ 3 ด้านสาธารณสุข (ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต และ

การประกอบอาชีพ) แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูหญิงมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานในคานนี้ไปปฏิบัติมากกว่าครูชาย

2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่เพียงด้านเดียว ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) คานนี้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาสูงกว่า ครูที่มีอายุ 20 - 30 ปี ส่วนอื่นไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้านแยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่เพียงด้านเดียว คือ ในหมวดที่ 7 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตนและชุมชนพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ในชั้นไปปฏิบัติสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

2.4 ครูที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน พบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปร.) อยู่ในระดับสูง และระดับต่ำ พบว่า มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) โดยส่วนรวมทุกด้าน ไปใช้ในสถานศึกษาแยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ในด้านความปลอดภัยไปปฏิบัติสูงกว่า กลุ่มที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง คือกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยของการนำไปปฏิบัติ 2.15 ส่วนกลุ่มที่มีคะแนนสูง มีคะแนนเฉลี่ยของการนำไปปฏิบัติ 1.92

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวมของครูประจำการที่เข้ารับการศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษาอบรมสำหรับบุคลากรประจำการ ปีการศึกษา 2533 ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 ท่านเห็น ทهماว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) เข้าไปในสถานศึกษานั้น ได้มีการประชุมชี้แจงนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และกลวิธีในการดำเนินงานตามแนวทางของโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน และประชาชน ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการเป็นอย่างดี โดยจะเห็นได้จากมีการจัดประชุมชี้แจงในเรื่องนี้ขึ้นทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการจัดประชุมกันอย่างจริงจัง ในวันที่ 20 - 21 กุมภาพันธ์ 2530 ที่จังหวัดขอนแก่น (ธนวรรณ อัมสมบุญ. 2530 : 22 - 28) และจังหวัดบุรีรัมย์ก็เป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าประชุม นอกจากนั้น การทำงานภายในโรงเรียน สถานภาพของครูชายและครูหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาทั้งสองสอดคล้องกับผลการศึกษา เรื่องความรู้ความเข้าใจในลัทธิการเมือง แบบประชาธิปไตยของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ของ ประทีปศักดิ์ ใจณะสิทธิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูชายและครูหญิงมีความรู้ ความเข้าใจในลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

1.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในระดับประถมศึกษา ได้รับการอบรม ในเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) จากจังหวัดโดยกระจายชัดเจน จึงมีความรู้ ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน และอาจเป็นเพราะว่าครูเหล่านี้อยู่ในสภาพแวดล้อม ชนบทธรรมนิยม วัฒนธรรมเดียวกัน นอกจากนั้น ในการอบรม เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ของหน่วยงานต้นสังกัดก็ให้การอบรมครูที่มีอายุต่างกันเหล่านี้ไปพร้อม ๆ กัน ครูได้รับการอบรมมาเหมือนกัน และผู้ให้การอบรมก็เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนวรรณ อัมสมบุญ (2530 : 4 - 10) ที่ทำการศึกษารื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไปใช้พัฒนาเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน 32 ข้อ

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : การประเมินบริบท ผลการศึกษาพบว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้อำนวยการ
 ประถมศึกษาจังหวัด และประธานกรรมการสามัญศึกษาจังหวัดมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
 ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) เป็นอย่างดี

1.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความ
 จำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม
 สมมติฐานทางการศึกษา โดยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 10 - 19 ปี มีความรู้ ความเข้าใจ
 เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ย่อมทำให้มีโอกาสที่จะได้พบเห็นและศึกษาในเรื่องราว
 ของสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า นอกจากนั้นครูที่มีประสบการณ์ใน
 การทำงานมานานย่อมใช้ความคิดในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างไตร่ตรองและรอบคอบมากกว่า
 จึงทำให้ได้มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างลึกซึ้งและดั่งแท่มากกว่า ด้วยเหตุนี้
 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า จึงมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างลึกซึ้งและดั่งแท
 มากกว่า ซึ่งผลจากการศึกษานี้มีส่วนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิรัช ชูสูงเนิน (2527 : 77)
 ที่ได้ศึกษาสมรรถภาพคณาวิชาการของครูประ ถมศึกษาที่สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพพบว่า ครูที่มี
 อายุราชการตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จะมีสมรรถภาพคณาวิชาการงานชั้นสูงกว่าครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า
 6 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็น
 ไปตามสมมติฐานทางการศึกษา โดยครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาครุศาสตร์ มีความรู้ ความเข้าใจ
 เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) โดยส่วนรวมสูงกว่า ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
 ทั้งนี้เพราะว่า ลักษณะเฉพาะของสายการศึกษาที่ศึกษาอยู่มีความแตกต่างกันมากพอสมควร สายสาขา
 ครุศาสตร์ และมนุษยศาสตร์เป็นสาขาการศึกษาที่มีเนื้อหาสอดคล้องใกล้เคียงในเรื่องของมนุษย์ซึ่งใน
 ระดับประถมส่วนใหญ่จะรับผิดชอบในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ
 เป็นต้น ส่วนสายทางวิทยาศาสตร์ เป็นสายการศึกษาที่มุ่งในด้านการค้นคว้าทดลอง ฉะนั้นความเอาใจใส่
 และความสนใจของครู จึงแตกต่างกันไปตามลักษณะสาขาวิชาที่ตนศึกษาอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น
 ของ กมลรัศมี หล้าสว่าง (2528 : 233) ที่ได้กล่าวว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ของบุคคลคือ

สิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อม เป็นสำคัญ

2. ผลการศึกษา การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูประจำการ ระดับประถมศึกษา ที่เข้าศึกษาอบรมในโครงการจัดการศึกษา สำหรับบุคลากรประจำการ ของ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 มีดังนี้คือ

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) โดยส่วนรวมทุกคน ไปใช้ในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้รับการอบรมถ่ายทอด ประชุมชี้แจงถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และกลวิธีในการดำเนินงาน ตามแนวทางของโครงการนำทางสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน อย่างทั่วถึง ชัดเจน จึงจะเห็นได้จากผลการจัดประชุมกันอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 20 - 21 กุมภาพันธ์ 2530 ที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์ก็เป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ นอกจากนั้น การทำงานภายในโรงเรียน สถานภาพของครูชายและครูหญิงไม่แตกต่างกัน และ ประการสำคัญ ครูเหล่านี้มีภูมิฐานะอาศัยในท้องถิ่นหรือในสังคมสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิด ค่านิยมซึ่งเป็นผลไปสู่การปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพฑูริย์ เครือแก้ว (2518 : 213) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลที่เป็นสมาชิกสังคมเดียวกัน ย่อมจะมีวัฒนธรรม ใหญ่ ๆ คล้ายคลึงกัน หรือรวมกัน ดังนั้นพฤติกรรม การปฏิบัติ และอุปนิสัยของคนส่วนใหญ่ในสังคม จึงมักคล้ายคลึงกัน

เมื่อพิจารณารายชื่อน พบว่า ในหมวดที่ 2 คำนวณอยู่อาศัย (ประชาชนมีที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม) และในหมวดที่ 3 คานสาธารณสุข (ประชาชนมีโอกาสเข้าถึง บริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ) ครูหญิงมีการนำไปปฏิบัติ สูงกว่าครูชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูหญิงมีความรับผิดชอบ และเจตคติในทางความเป็นครู มากกว่าครูชาย ซึ่งสะท้อนไปถึงพฤติกรรมการแสดงออกของครูหญิงด้วย ผลการศึกษารังนี้สอดคล้อง กับผลการศึกษาของ โรอันส์ (อรุณ พวงเทศ. 2517 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Ryans. n.d.) ที่วิเคราะห์ว่า ครูหญิงมีความรับผิดชอบมากกว่าครูชาย ซึ่งอาจสืบเนื่องจากการมีเจตคติต่ออาชีพครู แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โมริ (สุธรรม ประทานทรัพย์. 2520 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Mori. n.d.) ที่พบว่าครูหญิงมีเจตคติต่ออาชีพครูดีกว่าครูชาย จึงทำให้มีความตั้งใจ ในการทำงานที่ใคร่รับมอบหมายแตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีอายุต่างกันมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (๗๗) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่างก็อยู่ในวัยที่เป็นผู้ใหญ่ คิงท์ เชียร์สรี วิวิธสิริ (2527 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใหญ่นั้นหมายถึงบุคคลซึ่งมีพัฒนาการถึงพร้อมกันทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ตลอดจนบทบาททางสังคมสมบูรณ์เต็มที่ สามารถรับผิดชอบและดำเนินชีวิตและกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่อื่น ๆ ได้ด้วยความราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ พิชญ์ สมพงษ์ (2522 : 89) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกล้วนมาจากการให้คำตอสั่งนั้น ๆ ทั้งสิ้น การที่บุคคลในแต่ละชุมชน จะให้คำตอสั่งใด ๆ มากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อของ สังคมนั้น ๆ กรณีกลุ่มตัวอย่างมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (๗๗) ไปใช้ไม่แตกต่างกัน อาจเป็น เพราะวาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ประสพ อุทเมธางกูร (2530 : 48) ซึ่งได้ศึกษาบทบาทของครูปกครองในการ ปลุกฝังพฤติกรรมสุภาพไพเราะแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูปกครอง อายุต่างกัน มีการปลุกฝังพฤติกรรมสุภาพแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (๗๗) ในด้านนี้ไปปฏิบัติสูงกว่าครูที่มี อายุ 20 - 30 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีอายุสูงมากกว่ามักจะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะ ที่กว้างและลึกมากกว่าบุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว หรือวัยเด็ก ซึ่งมักมองและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นอย่างผิวเผินและเฉพาะหน้าเท่านั้น ซาคการศึกษาข้อมูลจากในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างเพียงพอ ในวัยผู้ใหญ่มีการวิเคราะห์เหตุผลและใช้วิจารณญาณในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างละเอียด ลึกซึ้ง มีความสุขุมรอบคอบมากกว่า นอกจากนี้ครูที่มีอายุสูงกว่า ซึ่งถือเป็นบุคคล ที่มีอายุใส่ในโรงเรียน อาจเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ ในการปฏิบัติงานจากผู้บริหารสถาบันนั้น ให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพิจารณาหาวิธีการที่เหมาะสมในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (๗๗) ไปใช้ ในสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูที่มีอายุสูงกว่า มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (๗๗) ไปใช้ ในสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีอายุน้อยซึ่งผลการศึกษาคงนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระรัตน์

คุปต์กาญจนานุกูล (2525 : 65) ที่โคกคึกคักตามผลการปฏิบัติงานของครูประจำการที่สำเร็จการอบรม
ครูศาสตรบัณฑิตตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครู
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ประเมินการปฏิบัติงานของตนเองในคาน
บุคลิกภาพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกคานไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทางการศึกษา
หนึ่งนี้อาจเป็นเพราะว่า ก่อนจะมีการกำหนดเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์หรือแนวทาง
ปฏิบัติให้แก่อุบริหารการศึกษา ครู อาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โคนำไปใช้ในกระบวนการเรียน
การสอนนั้น โคนมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีประสบการณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา
ครู อาจารย์ ในระดับต่าง ๆ มารวมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อที่จะกำหนดและหาแนวทางในการ
นำความจำเป็นพื้นฐาน 8 ประการ เครื่องชี้วัด 32 ข้อ เข้าสู่สถานศึกษา ทุกระดับใหม่ความ
เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตร แผนการเรียนการสอนและวัยของผู้เรียน เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานที่ได้
กำหนดขึ้นนี้ โคนผ่านการพิจารณาใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งมาแล้วจากบุคคลหลายท่านที่มีความรู้ ความสามารถ
และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสูง ว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการเรียน
การสอนของแต่ละระดับชั้น ด้วยเหตุนี้ ครูผู้ซึ่งจะเป็นผู้นำเอาเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปปฏิบัติจริง
ในกระบวนการเรียนการสอนของตนเองนั้น โคนว่าจะมีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันอย่างไร
จึงมีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคาน พบว่า ในหมวดที่ 7 คานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความ
เป็นอยู่ และการกำหนดชีวิตชีวิตของตนและชุมชน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 20 ปีขึ้นไป มีการ
นำเอาเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ในข้อนี้ไปปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หึ่งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง
มักเป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่ในสังคมนั้น ๆ แต่ทั้งนี้เดิมจนถือว่าคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น โคนเข้าร่วมกิจกรรม
ต่าง ๆ กับคนในสังคมนั้นตลอดเวลา และมองเห็นพัฒนาการของสังคมนั้น โคนอย่างชัดเจน กว่าครูที่เพิ่งมา
อยู่ หรือมีประสบการณ์ในการสอนน้อย และอีกประการหนึ่ง ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก
ย่อมมีความรอบคอบ ประสบการณ์ในการพิจารณา เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) เหล่านี้ โคนอย่างองงแท้

และผนวกกับทักษะในการสอนที่มีมาก ทำให้สามารถนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ในบางรายคาบ และรายข้อที่กล่าวมาแล้ว ไปใช้ได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิรัช ชูสูงเนิน (2527 : 77) ที่ได้ศึกษาสมรรถภาพด้านวิชาการของครูประถมศึกษาที่สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ครูที่มีอายุราชการตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จะมีสมรรถภาพด้านวิชาการงานบ้านสูงกว่าครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ครูที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษาที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทุกสาขาวิชาที่ครูศึกษาอยู่ตามสาขาวิชาเอกต่าง ๆ ได้แก่ ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และอื่น ๆ นั้น ต่างก็ต้องเรียนวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นวิชาชีพครู บังคับร่วมสำหรับผู้ที่จะเป็นครูมาแล้วทั้งสิ้น เมื่อพิจารณาถึงลักษณะเนื้อหาวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน จะพบว่า เป็นวิชาที่ศึกษาดังลักษณะและองค์ประกอบของโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานที่สำคัญ 3 ลักษณะคือ 1. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ 2. การให้บริการสุขภาพในโรงเรียน และ 3. การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าในหลักการขั้นพื้นฐานนั้นมีการสอดคล้องกันกับแนวทางในการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานตามโครงการสุขภาพในโรงเรียน และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาทั้ง 2 โครงการมีลักษณะการปฏิบัติงานที่เอื้อต่อกัน ดังนั้นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) จึงกระทำโดยยัติ ส่งผลให้ครูที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. การนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาของครูประจำการที่ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (ปฐ) ที่อยู่ในระดับสูงและระดับต่ำ โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ได้กำหนดหลักการไว้ว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อปวงชน มุ่งให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการดำรงชีวิต โดยได้แบ่งกลุ่มมวลประสบการณ์ออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ 2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในสถานต่าง ๆ เพื่อการดำรงอยู่และดำเนินชีวิตที่ดี 3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัย และ 4. กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน ประสบการณ์พื้นฐานในการอาชีพ ความรู้พื้นฐานในการทำงาน โดยทั้ง 4 กลุ่มวิชาเหล่านี้มีการจัดเป็นวิชาที่สอนกับทั้งจัดกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน โดยครูอยู่ดูแลภายในโรงเรียน ซึ่งเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ) ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับ 4 กลุ่มวิชาดังกล่าว ซึ่งครูปฏิบัติอยู่แล้ว ฉะนั้นไม่ว่าครูจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ในระดับสูงหรือต่ำ ก็ทำให้การปฏิบัติตามเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ) ไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาารายความพบว่า ในหมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มที่มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ) ในค่านนี้ไปปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ไม่ว่าจะสูงหรือต่ำไม่เป็นอุปสรรคต่อการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ) ไปใช้ในสถานศึกษาเลย อาจเป็นเพราะในหลักสูตรประถมศึกษาได้มีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติของครูเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ไว้แล้ว เพียงแต่ไม่เห็นภาพเด่นชัด แต่เมื่อนำมาบรรจุลงเป็นเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ) ทำให้เราสามารถประเมินผลและมองภาพเด่นชัดขึ้น นอกจากนั้นครูโดยธรรมชาติและหน้าที่ นอกจากจะให้ความรู้แก่นักเรียนในสถานศึกษาแล้วยังต้องมีหน้าที่ปลูกฝังและพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนของชาติให้มีความประพฤติที่ดีคือไปในอนาคตต่อคุณและอีกประการหนึ่งครูที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ในระดับสูง อาจจะสอนหรือถ่ายทอดไม่ดีกว่าครูที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ แต่มีเทคนิควิธีการถ่ายทอดและจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ดีกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน โดยผ่านทางสถานศึกษาคงเช่น โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนนี้ นอกจากจะมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจในหลักการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางในการนำไปปฏิบัติของผู้บริหารการศึกษาในระดับจังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และอาจารย์ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องแล้วควรมีการสร้างหรือทำให้เจตคติที่ดีต่อการทำงานนี้ ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม ตามบุคคลใดมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นเหล่านั้นอย่างแท้จริง ก็ย่อมที่จะปฏิบัติงานเหล่านั้นอย่างเต็มความสามารถ ทำให้งานนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายต่อไป

2. ควรมีการประเมินผล ติดตามผลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อมีการปฏิบัติงานไปใดสักระยะหนึ่งแล้ว เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยกันเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ นอกจากนั้นยังเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ความสนใจ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอีกด้วย

3. การศึกษาอบรมครูประจำการ ควรจะต้องเสริมความรู้และทักษะเกี่ยวกับบทบาทครูต่อชุมชน โดยบรรจุเนื้อหาไว้ในหลักสูตรการอบรมทุกระดับชั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของชุมชนดังกล่าวแล้ว อนึ่ง การจัดอบรมหรือสัมมนาทุกครั้งควรให้เจ้าของกิจการของครูมีส่วนร่วมด้วย

4. ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การถ่ายทอดและการใช้เทคโนโลยีในการสอนให้แก่ครูบางในบางโอกาสเพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการศึกษาค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอนและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน และศึกษาค้นคว้าของครู อาจารย์ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนให้อยู่ในระดับสูงยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวัดผลและประเมินผล การนำแนวคิดปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ) ไปใช้ในสถานศึกษา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อทราบผลของการนำแนวคิดปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ) ไปใช้ ใดที่เพียงใด

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการนำแนวคิดปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ) ไปปฏิบัติในสถานศึกษาระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็น เป็นอย่างไร และมีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

4. ควรจะใดที่ศึกษาปัญหาและอุปสรรค ที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานของครูเพื่อนำผลมา ปรับปรุง และแก้ไข้ปัญหาในส่วนที่บกพร่องได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของครู ที่ห้มีต่อชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบ บทบาทที่มุ่งหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูในชุมชน ความความคิดเห็นของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงในเรื่องบทบาท ของครูต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หลลาสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรีเคษา, 2528.

ก้อ สวัสดิ์พานิช. "นานาชาติกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต;" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.

23(133) : 50 - 59 สิงหาคม - กันยายน 2529.

กิติ พลกุล. "ความจำเป็นขั้นพื้นฐานกับการพัฒนาชนบท," เทศาภิบาล. 81(1) : 71 - 76 ;

มกราคม 2529.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติพหุศักราช 2520.

กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, ม.ป.ป.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. "ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน,"
ในการใช้ประโยชน์ข้อมูล กชช 2 ค หมวด จปฐ. ในการจัดทำแผนพัฒนาชนบทประจำปี
ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ. หน้า 14 - 31. (ภาคผนวกที่ 2) ม.ป.ท., 2530.

. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, ม.ป.ป.

. เอกสารประกอบการชี้แจงโครงการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ

(พ.ศ. 2528 - 2530). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2528.

จิระรัตน์ ศุภคกาญจนกุล. การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูประจำการที่สำเร็จการอบรม
ครูศาสตร์นันทคดีศึกษาตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของ
วิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินซ์พาร์ค กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสำเนา.

ชวน หลีกภัย. "การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต," ข่าวสดฉบับพิเศษก้าวสู่ปีที่ 3. 2526.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,
2525.

เสี่ยวศรี วิวิธสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

กลุ่กึ เนตรเจริญ. การประเมินบริบทของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนของครูระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินธิยานธิณั กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรึษาณมิคร, 2531. อักสำเนา.

กิเรก ฤคหราช. "การพัฒนาแบบสำรวจ จปร๑," ใน เอกสารรายงานการประชุมสัมมนาครั้งที่ 27 เรื่องความจำเป็นพื้นฐานของคนไทยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๗ ศูนย์ฝึกอบรมและการสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ นครสวรรค์, หน้า 34 - 50. ม.ป.ท., 2528.

_____ "การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ," วิทยาสารเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 1 : 1 - 17 ; มกราคม - มิถุนายน 2530.

ชนวรรธนั อิมสมบูรณั. "การติดตามและประเมินผลโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาครั้งที่ 40 เรื่องโครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน. ๗ ศูนย์ฝึกอบรมและการสาธารณสุขมูลฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น. ม.ป.ท., 2530.

นาอดฤคิ สลโลก. ความคิดเห็นของผู้นักกรองเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานธิณั ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2527. อักสำเนา.

นิพนธั กัณเสวี. "คุณภาพชีวิตสำหรับสังคมไทย," ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่องภาวะสังคมไทย. ๗ โรงแรมสยามเบเชอรึรึชอรึหัทธา ชลบุรี. ม.ป.ท., 2525.

ประหาธั ปิธรักัน, น.ท. "คุณภาพชีวิตคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะมีคุณภาพชีวิต," วารสารอนามธิ. 15(1) : 1 - 20 ; มกราคม - กุมภาพันธ์ 2529.

ประศักกิ โฉณะสิทธิ. การศึกษาเจตคติ ความรู้ และความเข้าใจในลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตยของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2525.

ปรินธิยานธิณั กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526. อักสำเนา.

- ประสพ ฤทธิเมธานุกร. บทบาทของครูปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็กเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดขอนแก่น. ปรินต์ยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักส์นา.
- ปรากรม วุฒิสงศ์. "นโยบายแนวคิดและวิธีการนำ จปฐ. ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต," ใน
เอกสารรายงานการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 27 เรื่องความจำเป็นพื้นฐานของคนไทยกับ
การพัฒนาคุณภาพชีวิต. ณ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนากาารสาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ นครสวรรค์,
ม.ป.ท., 2528.
- พิชญ์ สัมทอง. สังคมชาวบ้านนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2522.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน. ลักษณะสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทพิช จำกัด,
2518.
- พลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร,
2528.
- วิรัช พุฒสูงเนิน. สมรรถภาพด้านวิชาการของครูประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกที่สอนกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินต์ยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักส์นา.
- วิรัช เต็งหงษากุล. หลักการพัฒนาคู่มชนบทบาทของสถาบันการศึกษากับการพัฒนาคู่มชน.
กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร, 2529.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. เอกสารชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน. ม.ป.ท., 2529.
- _____ . แนวทางการดำเนินงานตามโครงการนำทางสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เอส.แอล.
การพิมพ์, 2530.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, กระทรวงศึกษาธิการ
2529.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง. เอกสารชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตาม
โครงการนำทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน. กรุงเทพฯ :
 เอส.แอล การพิมพ์, 2530.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ และนิภา มนุญใจ. ประชากรกับคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์,
 2535.
- สัมฤทธิ์ อินทราทิตย์. รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการแก้ไขปัญหา
สุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนเขตเมืองชั้นนอก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา, 2529.
- สาธารณสุข, กระทรวง. คุณภาพชีวิตที่ดีทุกชีวิตมีสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- สาธารณสุข, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวง. การพัฒนาระบบทักความจำเป็นพื้นฐานของคนไทย.
 ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- คณะกรรมการประสานงานโครงการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ การนำ
จุด. มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์
 ทหารผ่านศึก, 2529.
- สุธรรม ประจวบทรัพย์. การศึกษาปัญหาซึ่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเปรียบเทียบกับครูในจังหวัดใกล้เคียง.
 ปริญญาโท ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
 อิศำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์,
 2527.
- อมร นนทสุข, น.พ. ความจำเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กองกลางสำนักงานปลัดกระทรวง
 สาธารณสุข, 2528. อิศำเนา.

- อนุวัตร วงษ์ฤทธิธรรม. การเปรียบเทียบพัฒนาคุณภาพชีวิตระหว่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
กับเกษตรกรภายนอก : ศึกษาเฉพาะกรณีเกษตรกรตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2531. อักสำเนา.
- อรุณ พวงเคซ. การศึกษาปัญหาความต้องการความรู้ทางวิชาการครูและคุณลักษณะของครูที่ศึกษา
นักศึกษ ป.ศ.สูง วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม. ปรินธิพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อักสำเนา.
- Bennett, Nicholas. "Population Growth, Individual Demographic, Decisions,
and the Quality of life," In a Source Book on Population Education
Project. Mahidol University, Bangkok, 1975.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.
- Edwards, Allen Louis. Techniques of Attitude Scale Construction.
New York : Appleton - Century - Crafts, 1957.
- Haddad, Afaf Shukri. "Quality of Life of Jordanian College Students,"
Dissertation Abstracts International. 47(6) : 2025-A; December,
1986.
- Heidik, Bruno. "An Investigation of the Quality of Life and Its
Relationship to Loving Being Having and Religious Ideology,"
Dissertation Abstracts International. 42(8) : 3448 - 3449-A;
February, 1982.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York : Harper and
Brothers, 1954.
- Skinner, B.F. "Theories of Learning Necessary," in Richard C. Teevan
and Robert C. Birney (eds.) Reading for Psychology. New York :
Hercourt Brace and World, 1965.
- Spalding, Nancy Louise. "The Poverty of Wealth : Developmental Policies,
and Their Relationship to Quality of Life Indicators in Lesser
Developed Countries," Dissertation Abstracts International.
47(12) : 4505 - 4506-A; June, 1987.

Thronkike, Edward Lee. Human Learning. Cambridge, Mass, the M.I.T. Press. 1986.

Zierath, David Loyal. "The Quality of Life of People in Poor, Rural Southern and Appalachian Areas," Dissertation Abstracts International. 43(3) : 944-A; September, 1982.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 สิงหาคม 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านอาจารย์กัมมณี

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำ
 แนวปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดบุรีรัมย์ ท่านเป็นผู้หนึ่งซึ่งเป็น
 ศรัทธาของครูที่จะช่วยให้ได้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแนวปฏิบัติและการเรียน
 การสอนในสถานต่าง ๆ ให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง ทั้งนี้จึงขอความกรุณามายังท่าน ได้โปรดตอบแบบ
 สอบถามตามความรู้ความเข้าใจของท่าน และการปฏิบัติในสถานกิจกรรม การเรียนการสอน ที่ท่านและ
 โรงเรียนของท่านได้ปฏิบัติอยู่ ในการตอบแบบสอบถามโปรดตอบให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ของการวิจัย
 ข้อมูลในแบบสอบถามและข้อมูลต่าง ๆ จากท่านเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่งสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาในการตอบแบบสอบถามจากท่าน
 และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความกัมมณี

(นางสาวสุวรรณี พรอมเพ็ญชัย)

นิสิตปริญญาโทสาขาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบทดสอบและแบบสอบถาม

เรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร) ไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดบุรีรัมย์"

คำชี้แจง

ในการตอบแบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว งานเพศ อาชีพ ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน(กปร) ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

3. ประสบการณ์ในการสอน

ต่ำกว่า 10 ปี

10 - 19 ปี

20 ปีขึ้นไป

4. สาขาวิชาที่ศึกษา

ศึกษาศาสตร์

วิทยาศาสตร์

มนุษยศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบนี้เป็นรายข้อ แล้วกรูณาวงกลมล้อมรอบลงบนตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด

1. ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) หมายถึง
  - ก. ความต้องการในด้านความเป็นอยู่ที่โคมาครฐาน
  - ข. ความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน
  - ค. ความต้องการในด้านการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง
  - ง. ความต้องการด้านปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการศึกษาโรค
2. แนวคิดหลักของ จปฐ. คือ
  - ก. กระบวนการพัฒนาเพื่อให้เห็นกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน
  - ข. กระบวนการพัฒนาโดยอาศัยการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ
  - ค. กระบวนการพัฒนาโดยการประสานกิจกรรมและระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้
  - ง. กระบวนการพัฒนาบุคคลและชุมชนที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพชีวิตโดยอาศัย จปฐ. เป็นเครื่องชี้วัด
3. กระบวนการในการนำความจำเป็นพื้นฐานไปใช้มีขั้นตอนสำคัญคือ
  - ก. สสำรวจข้อมูลปัญหา วิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญวางแผนแก้ไข คำเนินการ ประเมินผล
  - ข. สสำรวจข้อมูลปัญหา วิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ไข คำเนินการ แก้ไขข้อบกพร่อง ประเมินผล
  - ค. สสำรวจข้อมูลปัญหา วิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ไข คำเนินการ อภิปรายผล ประเมินผล
  - ง. สสำรวจข้อมูลปัญหา วิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับปัญหา คำเนินการ ประเมินผล

4. ปัจจุบันกระทรวงที่ร่วมกันรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ
- กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์
  - กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และการพลังงาน
  - กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทบวงมหาวิทยาลัย
  - กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม
5. เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน ได้กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจาก
- ลักษณะสังคมตามแบบประเทศที่เตรียมจะเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่
  - ลักษณะสังคมตามแบบประเทศที่เจริญแล้วมาก ๆ
  - ลักษณะสังคมชนบทที่เน้นเกษตรกรเป็นหลัก
  - ลักษณะสังคมไทยโดยทั่วไปที่คนไทยยอมรับ
6. เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน มีประโยชน์คือ
- เป็นเกณฑ์กลางในการทำงานพัฒนาร่วมกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
  - เป็นเกณฑ์ใช้ตรวจสอบและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
  - เป็นเกณฑ์ใช้ตรวจสอบและปรับปรุงชุมชนหนึ่ง ๆ ว่าขาดแคลนเรื่องใด แค่ไหน
  - เป็นเกณฑ์กลางที่ใช้วัดระดับความเจริญของท้องถิ่นตามชนบทในแต่ละภาคได้
7. จปฐ. 1 ประชาชนในครอบครัวใดกินอาหารถูกสุขลักษณะเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ใช้การวัดสำรวจจาก
- เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เด็กอายุ 5 - 14 ปี และหญิงมีครรภ์
  - เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เด็กในวัยเรียนและผู้อยู่ในวัยทำงาน
  - เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เยาวชนอายุ 5 - 25 ปี หญิงมีครรภ์
  - เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เด็กในวัยเรียน หญิงมีครรภ์และผู้สูงอายุ

8. ในการวัดสำรวจ จปฐ.1 ในเด็กโดยทั่วไปที่ปฏิบัติกันอยู่ ใช้วิธีการคือ
- ทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายในด้านต่าง ๆ กับมาตรฐานสากล
  - วัดจากอัตราการเจริญวัยของเด็กเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด
  - วัดจากน้ำหนักและส่วนสูงตามอายุเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด
  - วัดจากอัตราการเต้นของหัวใจเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด
9. ความหมายของ "การกินอาหารใหญ่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย" คือ
- กินอาหารที่ราคาไม่แพงนัก ถูกหลักอนามัย ถูกชิมง่าย
  - กินอาหารที่สะอาดถูกหลักอนามัย ราคาปานกลาง ช้อได้ง่าย
  - กินอาหารที่คิดมาตรฐาน มีคุณภาพดี มีความสดและสะอาด
  - กินอาหารที่สะอาดถูกหลักอนามัย มีสารอาหารครบตามที่ร่างกายต้องการ
10. จปฐ.2 ประชาชนจะต้องมีที่อยู่อาศัยและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม วัดจาก
- สภาพความคงทนของบ้าน จำนวนผู้อยู่อาศัย ลักษณะการจกบ้านเรือน และการมีน้ำสะอาดไว้ดื่ม
  - สภาพความคงทนของบ้าน ลักษณะการจกบ้านเรือน มีส่วนและมีน้ำสะอาดไว้ดื่ม และบริโภคเพียงพอ
  - สภาพความคงทนของบ้าน วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง ลักษณะการจกบ้าน และการมีน้ำสะอาดไว้ดื่มและบริโภคเพียงพอ
  - สภาพความคงทนของบ้าน วัสดุที่ใช้ก่อสร้าง จำนวนผู้อยู่อาศัย ลักษณะการจกบ้านเรือน และมีส่วนที่ถูกสุขลักษณะ
11. การจกบ้านที่ถูกสุขลักษณะ หมายถึง
- บริเวณภายในและภายนอกบริเวณบ้านสะอาด มีที่กำจัดขยะมูลฝอยและมูลสัตว์เป็นส่วนไม่ม้มีน้ำโสโครกขัง
  - การจกแต่งภายในและภายนอกให้สวยงาม มีความเป็นสัดส่วนและน่าอยู่
  - มีการตกแต่งทั้งภายในและภายนอกด้วยศิลปะ โดยเนบความเป็นไทย
  - มีการปลูกต้นไม้รอบ ๆ บริเวณบ้าน มีการแบ่งบริเวณบ้านให้เป็นสัดส่วน

12. สภาพความคงทนของบ้าน ตาม จปฐ.2 สามารถสำรวจได้จาก
- สภาพบ้านที่ต้องสร้างขวัญหรือไม้แทนซี่
  - ความคงทนของตัวบ้านอย่างน้อย 5 ปี
  - วัสดุที่นำมาสร้างบ้านคงทนอย่างน้อย 5 ปี
  - แบบแปลนบ้านต้องถูกต้องตามหลักวิชา
13. จปฐ.3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ใช้การวัดและสำรวจจาก
- บริการด้านสาธารณสุขที่เด็กควรได้รับ การศึกษาของเด็ก การได้รับข่าวสารทางราชการ ส่งเสริมอาชีพเสริม มีไฟฟ้าใช้
  - บริการด้านสาธารณสุขที่เด็กควรได้รับ การศึกษาของเด็ก บริการสุขภาพของหญิงมีครรภ์ มีการฝึกอาชีพเสริม มีไฟฟ้าใช้
  - บริการด้านสาธารณสุขที่เด็กควรได้รับ การศึกษาของเด็ก ประชาชนอ่านออกเขียนได้ มีไฟฟ้าใช้ ฝึกอาชีพเสริม
  - บริการด้านสาธารณสุขที่เด็กควรได้รับ การศึกษาของเด็ก ประชาชนอ่านออกเขียนได้ การได้รับข่าวสารทางราชการ บริการสุขภาพของหญิงมีครรภ์
14. บริการสาธารณสุขที่เด็กควรได้รับคือ
- เด็กควรได้รับการดูแลและให้ข่าวสารด้านการสาธารณสุขตลอดเวลาที่อยู่ในช่วงการศึกษาภาคบังคับ
  - เด็กควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นในช่วงวัยของเด็กที่อยู่ในช่วงการศึกษาภาคบังคับ
  - เด็กควรได้รับการดูแลในเรื่องสุขภาพฟันฟรีเป็นประจำจนถึงวัยพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
  - บริการตรวจสุขภาพเด็กฟรีทุกปีจนถึงวัยพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

15. บริการด้านการให้การศึกษาแก่เด็ก หมายถึง
- การบริการด้านการศึกษาที่ให้กับเยาวชนที่มีอายุอยู่ในวัยศึกษาได้เล่าเรียนในระบบโรงเรียน จนพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
  - การบริการด้านการศึกษาที่ให้กับเยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยเด็กจะเลือกศึกษาในระบบใดก็ได้
  - การบริการด้านการศึกษาให้กับเยาวชนฟรี จนถึงอายุ 15 ปี โดยเน้นหนักในด้านการฝึกอาชีพที่เยาวชนเหล่านั้นสนใจ
  - การบริการด้านการศึกษาให้กับเยาวชนฟรีในทุกรูปแบบ โดยเน้นการเรียนการสอนตามความสมัครใจของเยาวชน
16. จปฐ. 4 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง
- การที่ประชาชนจะต้องประกอบการทำงานต่าง ๆ อย่างระมัดระวังโดยไม่ประมาท
  - การให้ข่าวสารการเตือนภัยจากเจ้าหน้าที่เป็นการกระตุ้นเตือนอยู่เสมอ
  - การไม่ถูกปล้น ช่มชู้ โจรกรรม หรือถูกทำร้ายร่างกาย
  - การมีระบบรักษาความปลอดภัยขึ้นในชุมชนของตน
17. วิธีที่จะทราบว่าประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ
- ดูจากอัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อจำนวนประชาชน
  - ดูจากอัตราการเกิดคดีต่าง ๆ ในชุมชน
  - ดูจากอัตราการตายของคนในชุมชน
  - ดูจากข่าวสารที่ใคร่บออยู่เสมอ
18. มาตรการที่เหมาะสมที่สุดในการรักษาความปลอดภัย คือ
- การจัดเวรยามและทุกคนในชุมชนช่วยกันดูแล
  - จัดให้มีเขตปลอดอาวุธในย่านชุมชน
  - การจัดเวรยามในยามวิกาลขึ้นในชุมชน
  - ไม่ออกมาสู่สุจริตนอกบ้านในยามวิกาล

19. จปฐ.5 ประชาชนมีการผลิตหรือจัดหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง
- ประชาชนมีการทำผลิตภัณฑ์อาหารทั้งคานเกษตรและอุตสาหกรรม
  - มีการนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการทำผลิตภัณฑ์อาหาร
  - การผลิตอาหารที่ได้มาตรฐานในคานอุตสาหกรรม
  - ประชาชนมีการทำเกษตรถูกต้องตามหลักวิชาการ
20. ข้อที่ ไม่ใช่ การปรับปรุงดินเพื่อให้เหมาะสมกับการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์คือ
- การใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์
  - การปลูกพืชหมุนเวียน
  - การเผาทำลายหญ้า
  - การใส่ปุ๋ยคอก
21. ข้อความที่ ไม่ใช่ ตัวชี้วัดของ จปฐ.5 คือ
- การใส่ปุ๋ยสูตรที่ถูกต้องกับดินและพืช และปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน
  - มีการใช้เทคโนโลยีทางอุตสาหกรรมช่วยในเรื่องผลผลิต
  - ความสามารถป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและโรคสัตว์
  - การรู้จักพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่เป็นพันธุ์ดี
22. จปฐ.6 ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ หมายความว่าประชาชนต้องมีความเข้าใจในเรื่อง
- การเลือกคู่เหมาะสม
  - ความรู้เกี่ยวกับการทำหมัน
  - ความรู้เรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์
  - ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวที่ถูกต้องวิธี
23. จำนวนบุตรที่เหมาะสมของแต่ละครอบครัวใน จปฐ.6 คือ
- ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจของแต่ละคน
  - หญิง 1 คน ชาย 1 คน
  - 2 คน
  - 3 คน

24. การควบคุมช่วงเวลาการมีบุตรของคู่สมรส หมายถึง

- ก. คู่สมรสมีความพร้อมทุกด้านที่จะมีบุตรได้ แต่พยายามไม่ให้มีบุตรในเวลาห่างกันพอสมควร
- ข. คู่สมรสมีความพร้อมทุกด้านที่จะมีบุตร ได้แต่พยายามให้บุตรมีอายุไม่ห่างกัน
- ค. คู่สมรสควรมีบุตรในช่วงที่พร้อมที่สุดและมีให้ครบตามจำนวนที่วางแผนกันไว้
- ง. คู่สมรสจะคงดูแลสุขภาพในช่วงที่พร้อมจะมีบุตรให้ดีที่สุดและสมบูรณ์ที่สุด

25. จปฐ.7 ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชนสำรวจหรือวัดอย่างไรบ้าง

- ก. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในด้านการศึกษา การกีฬา และการปกครองของชุมชน
- ข. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา ส่งเสริมการฝึกอาชีพเสริม
- ค. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในด้านสาธารณสุข ช่วยรักษาความปลอดภัยของชุมชน และทำนุบำรุงศาสนา

ง. การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน การเป็นสมาชิกและการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

26. ข้อความที่ไม่สอดคล้อง กับข้อความที่ว่า "ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาความเป็นอยู่ในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม" คือ

- ก. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและชุมชน
- ข. การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
- ค. การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามรักษาความปลอดภัยเป็นงานหลัก
- ง. การมีส่วนร่วมบำรุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้คงสภาพที่เหมาะสม

27. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง เป็นองค์ประกอบของ จปฐ.7 ซึ่งวัดได้จาก

- ก. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ทรงคุณวุฒิ สภาตำบล และกรรมการหมู่บ้าน
- ข. การไปใช้สิทธิในการเป็นสมาชิกของชุมชน โดยการไปร่วมฟังเสกหัวคอกในชุมชน
- ค. การไปใช้สิทธิในการเป็นสมาชิกของชุมชน โดยรับบริการรักษาโรคฟรี
- ง. การไปใช้สิทธิในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ซื้อสินค้าราคาถูก

28. จปฐ.8 ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น ตรงกับพฤติกรรมของประชาชน คือ
- ก. สมัครเรียนเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ของสถานศึกษาในชุมชนมากขึ้น
  - ข. ประชาชนชอบมาทำบุญใส่บาตรกันเป็นประจำในวันสำคัญทางศาสนา
  - ค. ประชาชนมีการจัดเวรยามตรวจความเรียบร้อยของชุมชนตลอดเวลา
  - ง. ประชาชนมีการพัฒนาในเรื่องการแต่งกายที่ทันสมัยและถูกกาลเทศะมากขึ้น
29. ข้อความที่ไม่ใช่เครื่องชี้วัดใน จปฐ. 8 คือ
- ก. ครอบครัวไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ
  - ข. ในหมู่บ้านมีความสามัคคีและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
  - ค. มีการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยขึ้นในหมู่บ้าน
  - ง. บุคคลในครอบครัวมีการปฏิบัติศาสนกิจร่วมกัน
30. จุดเน้นใน จปฐ. 8 คือ
- ก. ความสามัคคี การปฏิบัติตามหลักศาสนาและค่านิยมพื้นฐาน
  - ข. การไม่เสพสุรา ของมันเมา และเล่นการพนัน
  - ค. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา
  - ง. การไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในพิธีกรรม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน และประชาชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางคานขวามือของคำถามแต่ละข้อให้ตรงกับการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

ข้อ	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
1	<u>หมวดที่ 1</u> ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะเพียงพอกับ ความต้องการของร่างกาย				
2	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องโภชนาการเพื่อให้สามารถ นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง				
3	ซึ่งนำให้นักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง				
4	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทานอย่างเพียงพอ และถูกสุขลักษณะ				
5	ร่วมมือกับผู้ปกครอง จัดอาหารกลางวันและอาหารเสริม เป็นครั้งคราว				
6	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ เรื่องโภชนาการสำหรับหญิงมีครรภ์ ที่นภายในโรงเรียน				
7	ติดโปสเตอร์เรื่องการส่งเสริมโภชนาการในหญิงมีครรภ์ ตามที่สาธารณะ				

ข้อ	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
	<u>หมวดที่ 2</u> ประชาชนที่ต่ออายุอาศัยและสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสม				
7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องลักษณะและประโยชน์ของหมู่บ้าน ที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแล รักษาบ้าน				
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และห้องพักครูในโรงเรียนให้เป็น ตัวอย่างที่ดี				
9	จัดให้นักเรียนหมุนเวียนกันทำความสะอาดห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน				
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องส่วนที่ถูกหลักสุขาภิบาล เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้าง วิธีการใช้ ประโยชน์และการดูแล รักษาให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ				
11	จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนกันดูแลรักษาส่วนที่โรงเรียนใหญ่ ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ				
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะและประโยชน์ของการ เก็บรักษาน้ำ วิธีทำน้ำสะอาดอย่างง่าย รวมทั้งความสะอาด ของภาชนะที่ใช้ดื่ม				
13	จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดปราศจากโรคและเพียงพอ				

ข้อที่	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
	หมวดที่ 3 ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐาน ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ				
14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรคติดต่อ การป้องกันและประโยชน์ ของการเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับบริการ	.....	.....	.....	.....
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้แก่นักเรียนจนครบตามเกณฑ์ของ กระทรวงสาธารณสุข	.....	.....	.....	.....
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียนและที่จะเข้าเรียนตามเกณฑ์ การศึกษาภาคบังคับในชุมชน	.....	.....	.....	.....
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการทั้งในโรงเรียน และชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	.....	.....	.....	.....
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....	.....
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือชุมชนในการควบคุม ป้องกันโรคติดต่อ	.....	.....	.....	.....
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียน และชุมชน	.....	.....	.....	.....
21	จัดที่อ่านหนังสือทั้งที่บ้านและโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเชิญชวนให้เยาวชนและประชาชนเรียนรู้หนังสือ	.....	.....	.....	.....

ข้อ	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มาและประโยชน์ของข่าวสาร ติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถ เสนอและสรุปข่าวสารได้				
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการเสนอข่าวสารในโรงเรียน และชุมชน				
24	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องการดูแลรักษาครรภ์ และเชิญชวนให้ไปใช้บริการด้านกาแพทย์และสาธารณสุข				
	<u>หมวดที่ 4</u> ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน				
25	สอนนักเรียนให้เข้าใจสาเหตุและการป้องกันภัยที่ จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การเก็บรักษาทรัพย์สิน สวัสดิภาพในการเดินทาง				
26	พานักเรียนไปปฏิบัติงานบริการและแหล่งที่ให้บริการ ด้านความปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ				

ข้อที่	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
	<u>หมวดที่ 5</u> ประชาชนมีการผลิตและทำอาหารอย่างมี ประสิทธิภาพ				
27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิด วิธีการปลูก การบำรุงรักษา และการปลูกพืชหมุนเวียน พืชบำรุงดินได้อย่างเหมาะสม ตามฤดูกาลและท้องถิ่น				
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของต้นไม้				
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และ ความสำคัญของปุ๋ยมูลสัตว์ต่าง ๆ การใช้และวิธีการ ทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย				
30	สอนนักเรียนทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ และนำไปใช้กับ แปลงปลูกพืชของนักเรียน				
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิด วิธีการป้องกันและ ประโยชน์ของการกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งสามารถให้คำแนะนำ แก่บุคคลอื่นได้				
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจในการเลี้ยงสัตว์				
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ต้องป้องกันการระบาดของ ของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาการและการป้องกัน อย่างง่าย ๆ ในเบื้องต้น และสามารถแนะนำคนอื่นได้				

ข้อที่	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
34	จัดใหม่การปฏิบัติกาปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์พร้อมทั้ง เผยแพร่ประกวคพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการ ส่งเสริม				
35	สอนนักเรียนให้เข้าใจในพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ เกี่ยวกับชนิด ลักษณะ การคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม กับท้องถิ่นและการส่งเสริมของทางราชการ				
36	<u>หมวดที่ 6</u> ครอบครัวยสามารถควบคุมช่วงเวลาและ จำนวนของการมีบุตร ได้ตามต้องการ สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องครอบครัวที่ดีเกี่ยวกับ ลักษณะ ความสำคัญ หน้าที่ของสมาชิก และความพร้อม ที่จะมีครอบครัว				
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและใช้บริการวางแผนครอบครัว จากหน่วยงานของทางราชการ				
38	<u>หมวดที่ 7</u> ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ และการกำหนดวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน สอนและปลูกฝังนักเรียนให้มีความรัก เพื่อพึ่งพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เพื่อการอยู่รวมกันอย่างสงบสุข				

ข้อ	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
39	จัดบริการด้านวิชาการเกี่ยวกับการสร้างสื่อสัมพันธ์ ในครอบครัวและการอยู่รวมกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ ต่อครอบครัวและชุมชน				
40	สอนนักเรียนให้เป็นผู้ระเบียบวินัย เพื่อฟังคำสั่งสอน รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้				
41	จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาในโรงเรียนและ ชุมชน พร้อมป้ายนิเทศคำขวัญ เพื่อจูงใจให้ศึกษาตนเอง อยู่เสมอ				
42	สอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการ อนุรักษ์สาธารณสุขสมบัติ และสามารถชักจูง แนะนำคนอื่นได้				
43	จัดให้มีชมรมอนุรักษ์สาธารณสุขสมบัติและจัดแข่งขันกีฬา ในการดูแลรักษา				
44	สอนนักเรียนให้ทราบถึงมรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชนของตน รวมทั้ง วันสำคัญต่าง ๆ ที่ควรทราบ				
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม พร้อมทั้ง สามารถชักจูงและแนะนำคนอื่นได้				

ข้อที่	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งสามารถ ชักจูงและแนะนำคนอื่นได้				
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกับนักเรียนดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติของโรงเรียนและชุมชน				
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองตาม ระบอบประชาธิปไตย				
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการเลือกตั้งตาม ระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการ นักเรียน หัวหน้านักเรียน				
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับ ผลการเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถนำมาพัฒนาตนเอง				
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและวางแผนดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน				
52	<u>หมวดที่ 8</u> ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจดีขึ้น สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการ สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียนและชุมชน พร้อมทั้งรู้จักเสียสละและให้อภัยผู้อื่น				

ข้อที่	กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวความจำเป็นพื้นฐาน	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ได้ ปฏิบัติ
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนมีการ ร่วมมือกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งานพัฒนาที่สาธารณะ				
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญคุณค่า ของศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมทั้งข้อปฏิบัติในการทนบำรุง ศาสนา				
55	จัดใหม่กิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับชุมชน				
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสียดกิให้โทษ และการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ได้				
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสียดกิและการพนันร่วมกับชุมชน				
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัดคือออมใช้จ่ายในชีวิต อย่างมีเหตุผลและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ สูงสุด				
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติตามประเพณีต่าง ๆ อย่างถูกต้องและประหยัด รวมทั้งสามารถชักจูงผู้อื่น ให้ปฏิบัติตามได้				
60	จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบที่ประหยัดและ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการประหยัด ออม				

เฉลยแบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

1.	ข.	16.	ก.
2.	ง.	17.	ข.
3.	ก.	18.	ก.
4.	ก.	19.	ง.
5.	ง.	20.	ก.
6.	ค.	21.	ข.
7.	ก.	22.	ง.
8.	ก.	23.	ค.
9.	ง.	24.	ก.
10.	ข.	25.	ง.
11.	ก.	26.	ก.
12.	ค.	27.	ก.
13.	ง.	28.	ข.
14.	ข.	29.	ก.
15.	ก.	30.	ก.

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ)

ข้อที่	จำนวนคนตอบถูก	ค่าความชวากงช	ค่าอำนาจจำแนก	VARIANCE
		(p)	(r)	
1	5	0.20	0.33	0.26
2	20	0.70	0.33	0.25
3	25	0.83	0.47	0.24
4	17	0.60	0.27	0.26
5	12	0.40	0.27	0.25
6	24	0.80	0.40	0.25
7	5	0.20	0.40	0.26
8	9	0.30	0.27	0.25
9	15	0.50	0.33	0.26
10	23	0.80	0.33	0.23
11	5	0.17	0.27	0.26
12	4	0.13	0.33	0.26
13	14	0.47	0.40	0.24
14	18	0.60	0.24	0.26
15	5	0.17	0.47	0.25
16	21	0.70	0.40	0.26
17	13	0.43	0.33	0.25
18	28	0.93	0.27	0.26
19	10	0.33	0.33	0.26
20	16	0.53	0.33	0.26

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนคนตอบถูก	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	VARIANCE
		(p)	(r)	
21	19	0.63	0.27	0.25
22	7	0.23	0.27	0.26
23	6	0.20	0.27	0.26
24	6	0.20	0.33	0.26
25	11	0.37	0.27	0.25
26	9	0.30	0.27	0.25
27	12	0.40	0.27	0.26
28	10	0.33	0.47	0.26
29	29	0.97	0.40	0.24
30	24	0.80	0.27	0.25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.90

ตาราง แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับกรรนำเกษตรปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ) ไร่
ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชน

ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	1.80	21	3.42
2	3.92	22	3.80
3	2.04	23	2.40
4	3.00	24	2.40
5	3.12	25	3.00
6	5.61	26	3.42
7	1.80	27	3.00
8	2.70	28	2.10
9	3.05	29	2.70
10	3.90	30	2.20
11	4.30	31	2.50
12	2.82	32	3.12
13	2.12	33	3.35
14	2.82	34	3.42
15	2.90	35	4.60
16	3.90	36	2.80
17	2.82	37	4.70
18	2.70	38	3.74
19	2.70	39	2.60
20	3.32	40	4.24

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	t	ข้อ	t
41	3.03	51	2.82
42	2.40	52	3.60
43	2.90	53	2.14
44	4.30	54	1.80
45	4.83	55	4.25
46	4.60	56	2.02
47	2.50	57	2.83
48	3.12	58	3.04
49	3.90	59	2.26
50	4.81	60	2.50

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = 0.97

ตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ) ไปใช้ใน
สถานศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 1</u> ด้านโภชนาการ (ประชาชน						
ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ						
กับความต้องการของร่างกาย)						
1	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องโภชนาการ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	2.45	0.60	2.69	0.48	0.01**
2	ชี้แนะให้นักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.73	0.53	2.69	0.54	0.68
3	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทาน อย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ	2.37	0.66	2.75	0.50	0.00**
4	ร่วมมือกับศัลยกรรม จัดอาหารกลางวัน และอาหารเสริมเป็นครั้งคราว	2.11	0.79	2.18	0.76	0.54
5	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โภชนาการสำหรับหญิงมีครรภ์ใน โรงเรียน	1.74	0.83	1.48	0.80	0.04
6	ติดโปสเตอร์เรื่องสารส่งเสริมโภชนาการ ในหญิงมีครรภ์ตามที่สาธารณะ	1.92	0.86	1.87	0.84	0.69
รวม		2.22	0.45	2.28	0.37	0.35

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 2 บ้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)						
7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องลักษณะและประโยชน์ของบ้านที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแลรักษาบ้าน	2.29	0.70	2.53	0.56	0.01**
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และห้องพักครูในโรงเรียนให้เป็นตัวอย่างที่ดี	2.53	0.60	2.57	0.57	0.71
9	จัดให้นักเรียนหมุนเวียนกันทำความสะอาดห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน	2.68	0.57	2.76	0.47	0.35
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องส่วนที่ถูกหลักสุขาภิบาลเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างวิธีการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาใหญ่ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.66	0.51	2.75	0.50	0.23
11	จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนกันดูแลรักษาส่วนที่โรงเรียนใหญ่ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.44	0.66	2.60	0.62	0.11
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะและประโยชน์ของการเก็บรักษาน้ำ วิธีทำน้ำสะอาดอย่างง่าย รวมทั้งความสะอาดของภาชนะที่ใช้ดื่ม	2.51	0.65	2.55	0.59	0.66

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ชาย (N=73)		หญิง (N= 104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13	จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดปราศจากโรค และเพียงพอ	2.51	0.58	2.63	0.53	0.16
	รวม	2.52	0.36	2.63	0.33	0.04

หมวดที่ 3 บ้านสาธารณสุข (ประชาชนมี
โอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่
จำเป็นแก่การดำรงชีวิตและการประกอบ
อาชีพ)

14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรคติดต่อ การป้องกันและประโยชน์ของการเสริมภูมิ คุ้มกันโรค รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับ บริการ	2.59	0.57	2.64	0.50	0.50
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้นักเรียนจนครบ ตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข	2.40	0.72	2.68	0.53	0.01**
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียนและที่จะ เข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ในชุมชน	2.55	0.67	2.63	0.58	0.41
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึง ประโยชน์ของการศึกษา การหาความรู้ เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการทั้งในโรงเรียน และชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์	2.38	0.64	2.45	0.68	0.50

ตาราง (ต่อ).

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อทั้งในโรงเรียนและชุมชน	2.22	0.63	2.43	0.62	0.03 *
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือชุมชนในการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ	2.26	0.62	2.40	0.60	0.13
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนและชุมชน	2.22	0.71	2.46	0.57	0.01 **
21	จัดที่อ่านหนังสือทั้งที่บ้านและโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเชิญชวนให้เยาวชนและประชาชนเรียนรู้นักหนังสือ	2.18	0.73	2.37	0.64	0.07
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มาและประโยชน์ของข่าวสาร ติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถเสนอและสรุปข่าวสารได้	2.34	0.65	2.46	0.60	0.21
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการเสนอข่าวสารในโรงเรียนและชุมชน	2.26	0.67	2.39	0.66	0.19
24	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องการดูแลรักษาครรภ์และเชิญชวนให้ไปใช้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข	2.05	0.82	1.93	0.80	0.32
	รวม	2.31	0.42	2.44	0.37	0.03 *

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 4</u> ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)						
25	สอนนักเรียนให้เข้าใจสาเหตุและการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การเก็บรักษาทรัพย์สิน สวัสดิภาพในการเดินทาง	2.23	0.72	2.25	0.76	0.88
26	พานักเรียนไปปฏิบัติงานบริการและแหล่งที่ให้บริการด้านความปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ	1.86	0.90	1.85	0.81	0.90
รวม		2.05	0.67	2.05	0.58	1.00
<u>หมวดที่ 5</u> ด้านการผลิตอาหาร (ประชาชนมีการผลิตอาหารและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ)						
27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิด วิธีการปลูก การบำรุงรักษาและการปลูกพืชหมุนเวียน พืชบำรุงดินได้อย่างเหมาะสมตามฤดูกาล และท้องถิ่น	2.36	0.70	2.39	0.66	0.71
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจและตระหนักถึงประโยชน์ของคนไม่	2.44	0.60	2.60	0.53	0.07

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และความสำคัญของปุ๋ยมูลสัตว์ต่าง ๆ การใช้และวิธีการทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	2.40	0.62	2.39	0.63	0.98
30	สอนนักเรียนทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุและนำไปใช้กับแปลงปลูกพืชของนักเรียน	2.19	0.81	2.29	0.66	0.39
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิด วิธีการป้องกันและประโยชน์ของการกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งสามารถให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้	2.26	0.69	2.23	0.69	0.78
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจในการเลี้ยงสัตว์	2.38	0.70	2.44	0.68	0.58
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ต้องป้องกันการระบาดของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาคารและการป้องกันอย่างง่าย ๆ ในเบื้องต้น และสามารถแนะนำคนอื่นได้	2.21	0.65	2.21	0.69	0.95
34	จัดให้มีการปฏิบัติการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งเผยแพร่ประกาศพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ทางราชการส่งเสริม	2.07	0.89	2.06	0.89	0.94

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
35	สอนนักเรียนให้เข้าใจในพันธกิจและ พันธกิจที่เกี่ยวกับชนิด ลักษณะ การ คัดเลือกพันธกิจที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและ การส่งเสริมของทางราชการ	2.22	0.80	2.33	0.66	0.33
	รวม	2.28	0.52	2.33	0.45	0.53
หมวดที่ 6 ด้านการวางแผนครอบครัว						
(ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและ จำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)						
36	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องครอบครัว ที่เกี่ยวกับลักษณะ ความสำคัญ หน้าที่ของ สมาชิกและความพร้อมที่จะมีครอบครัว	2.45	0.60	2.43	0.71	0.85
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและใช้บริการ วางแผนครอบครัวจากหน่วยงานของ ทางราชการ	2.38	0.66	2.42	0.55	0.67
	รวม	2.42	0.53	2.43	0.53	0.90

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มลฐ)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 7 ทานการมีส่วนร่วมในการพัฒนา						
ความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของคุณ						
และชุมชน						
38	สอนและปลูกฝังนักเรียนใหม่ความรัก เชื้อเพลิงพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข	2.53	0.67	2.63	0.62	0.31
39	จัดบริการด้านวิชาการ เกี่ยวกับการสร้าง สื่อสัมพันธ์ในครอบครัวและการอยู่รวมกลุ่ม บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน	2.31	0.64	2.49	0.59	0.04 *
40	สอนนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย เชื้อเพลิงคำสั่งสอน รู้จักบำเพ็ญคนให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	2.64	0.56	2.63	0.59	0.06
41	จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาใน โรงเรียนและชุมชน หรือป้าอนิเทศ คำขวัญ เพื่อจูงใจให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	2.27	0.71	0.47	0.67	0.06
42	สอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของการอนุรักษ์สาธารณสุขสมบัติ และสามารถ หักงูงแนะนำคนอื่นได้	2.29	0.63	2.41	0.65	0.20

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
43	จัดให้มีชมรมอนุรักษ์สาธารณสุขสมบัติ และจัดแบ่งหน้าที่ในการดูแลรักษา	2.01	0.86	1.83	0.85	0.15
44	สอนนักเรียนให้ทราบถึงมรดกทางวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชนของคน รวมทั้งวันสำคัญต่าง ๆ ที่ควรทราบ	2.26	0.58	2.35	0.59	0.34
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการ อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม พร้อมทั้ง สามารถชักจูงและแนะนำคนอื่นได้	2.30	0.62	2.24	0.65	0.53
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและ เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของ ทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งสามารถ ชักจูงและแนะนำคนอื่นได้	2.23	0.61	2.38	0.72	0.14
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ โดยรวมกับนักเรียนดูแลรักษา สิ่งที่เป็นสาธารณสุขสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ ของโรงเรียนและชุมชน	2.16	0.78	2.20	0.72	0.74
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของ ตนเองตามระบอบประชาธิปไตย	2.59	0.57	2.72	0.49	0.10

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการเลือกตั้งความระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้านักเรียน	2.59	0.52	2.70	0.52	0.16
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับประโยชน์ วิธีการวางแผน การติดตามผล การเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถนำมาพัฒนาตนเอง	2.29	0.68	2.50	0.62	0.03*
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและวางแผนดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน	2.38	0.74	2.56	0.61	0.09
	รวม	2.35	0.40	2.44	0.38	0.13

หมวดที่ 8 ด้านการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น

52	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียน และชุมชน พร้อมทบทวนจุดเสียสละและในอกกับผู้อื่น	2.60	0.62	2.63	0.52	0.71
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งในโรงเรียน และชุมชน มีการร่วมมือกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งานพัฒนาที่สาธารณะ	2.41	0.64	2.50	0.59	0.34

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มลฐ.)	ชาย (N=73)		หญิง (N=104)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญ คุณค่าของศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมทั้งขอปฏิบัติในการทบทวนำศาสนา	2.53	0.60	2.63	0.51	0.28
55	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือ ทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับชุมชน	2.11	0.81	2.26	0.70	0.19
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสียดสีให้โทษและการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ได้	2.52	0.56	2.65	0.59	0.13
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและการพนันร่วมกับชุมชน	2.36	0.70	2.23	0.78	0.27
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัดคือออม ใช้จ่ายในชีวิตอย่างมีเหตุผลและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.51	0.65	2.62	0.56	0.24
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติตาม ประเพณีต่าง ๆ อย่างถูกต้องและประหยัด รวมทั้งสามารถชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	2.36	0.65	2.48	0.56	0.18
60	จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบที่ประหยัดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการประหยัดคือออม	2.21	0.67	2.41	0.57	0.03*
	รวม	2.40	0.43	2.49	0.40	0.14

ตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ) ไปใช้ใน
สถานศึกษา จำแนกตามอายุ

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 1 ด้านโภชนาการ (ประชาชน)								
ได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย								
1	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องโภชนาการ เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	2.62	0.60	2.59	0.54	2.54	0.52	0.10
2	ซึ่งนำหนักนักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.65	0.60	2.71	0.54	2.85	0.38	0.53
3	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียน รับประทานอย่างเพียงพอและถูก สุขลักษณะ	2.53	0.75	2.63	0.55	2.46	0.66	0.49
4	ร่วมมือกับบุคลากร จัดอาหาร กลางวันและอาหารเสริม	1.97	0.94	2.20	0.74	2.08	0.49	1.27
5	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เรื่อง โภชนาการสำหรับหญิงมีครรภ์ ขึ้นภายในโรงเรียน	1.44	0.89	1.59	0.81	1.92	0.76	0.20
6	จัดโปสเตอร์เรื่อง การส่งเสริม โภชนาการในหญิงมีครรภ์ตามที่ สาธารณะ	1.88	0.95	1.85	0.82	2.23	0.83	0.31
รวม		2.18	0.50	2.26	0.38	2.35	0.36	0.41

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มลฐ.)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<p>หมวดที่ 2 บ้านที่อยู่อาศัย (ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)</p>								
7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องลักษณะและประโยชน์ของบ้านที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแลรักษาบ้าน	2.32	0.64	2.45	0.62	2.46	0.66	0.57
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และห้องพักครูในโรงเรียนให้เป็นตัวอย่างที่ดี	2.41	0.61	2.58	0.58	2.62	0.51	0.30
9	จัดให้นักเรียนหมั่นเวียนกันทำความสะอาด หอเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน	2.68	0.53	2.74	0.51	2.77	0.60	0.80
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องส่วนที่ถูกละเลยของอาคารเกี่ยวกับลักษณะ โครงสร้าง วิธีการใช้ ประโยชน์ และการดูแลรักษาให้ถูกสุขลักษณะ อยู่เสมอ	2.59	0.61	2.74	0.48	2.77	0.44	0.28
11	จัดให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันดูแลรักษาส่วนที่โรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ อยู่เสมอ	2.47	0.71	2.54	0.63	2.54	0.66	0.84

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะและประโยชน์ของการเก็บรักษาน้ำ วิธีทำน้ำสะอาดอย่างง่าย รวมทั้งความสะอาดของภาชนะที่ใช้ดื่ม	2.44	0.61	2.53	0.63	2.69	0.48	0.81
13	จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดปราศจากโรคและเหียงทอ	2.56	0.61	2.57	0.54	2.62	0.51	0.95
	รวม	2.50	0.34	2.59	0.34	2.64	0.31	0.27

หมวดที่ 3 ค่านสาธารณสุข

(ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการ
สังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรง
ชีวิตและการประกอบอาชีพ)

14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรคติดต่อ การป้องกันและประโยชน์ของการเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับบริการ	2.65	0.49	2.61	0.55	2.62	0.51	0.94
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้แก่นักเรียนจนครบตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข	2.62	0.55	2.56	0.65	2.46	0.66	0.74

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mlg)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียนและ ที่จะเข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษา ภาคบังคับในชุมชน	2.56	0.75	2.59	0.59	2.69	0.48	0.80
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึง ประโยชน์ของการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการทั้งใน โรงเรียนและชุมชน รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	2.15	0.74	2.50	0.63	2.38	0.65	0.02
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านการ ควบคุม ป้องกันโรคติดต่อทั้งใน โรงเรียนและชุมชน	2.21	0.69	2.36	0.62	2.46	0.52	0.33
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือ ชุมชนในการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ	2.44	0.61	2.34	0.62	2.15	0.55	0.35
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทาง วิชาการในโรงเรียนและชุมชน	2.41	0.61	2.37	0.67	2.15	0.38	0.45
21	จัดที่อ่านหนังสือทั้งที่บ้านและ โรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้ง เชิญชวนให้เยาวชนและประชาชน เรียนรู้นักสื่อ	2.24	0.65	2.29	0.69	2.31	0.75	0.90

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มลฐ.)	อายุ 30-40 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี						F ₁
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มา และประโยชน์ของข่าวสาร คัดตาม ข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถเสนอและสรุปข่าวสารได้	2.35	0.65	2.43	0.60	2.31	0.75	0.66
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการเสนอ ข่าวสารในโรงเรียนและชุมชน	2.26	0.79	2.36	0.63	2.38	0.65	0.75
24	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่อง การดูแลรักษาครรภ์และเชิญชวนให้ ไปใช้บริการด้านการแพทย์และ สาธารณสุข	1.76	1.07	2.02	0.71	2.15	0.80	0.18
	รวม	2.33	0.41	2.40	0.40	2.37	0.35	0.63

หมวดที่ 4 ด้านความปลอดภัย

(ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยใน
ชีวิตและทรัพย์สิน)

25	สอนนักเรียนให้เข้าใจสาเหตุและ การป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและ ทรัพย์สิน เช่น การเก็บรักษาทรัพย์สิน สวัสดิภาพในการเดินทาง	2.12	0.84	2.26	0.72	2.38	0.65	0.48
----	---	------	------	------	------	------	------	------

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mปฐ.)	อายุ 20-30 ปี (N=34)		อายุ 31-40 ปี (N=130)		อายุ 41-50 ปี (N=13)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
26	พานักเรียนไปปฏิบัติงานบริการและ แหล่งที่ให้บริการด้านความปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ	1.68	0.98	1.85	0.80	2.38	0.77	0.03
	รวม	1.90	0.69	2.05	0.59	2.38	0.58	3.01

หมวดที่ 5 คือ ด้านการผลิตอาหาร
(ประชาชนมีการผลิตและหาอาหาร
อย่างมีประสิทธิภาพ)

27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิด วิธีการ ปลูก การบำรุงรักษา การปลูกพืช หมุนเวียน พืชบำรุงดินได้อย่าง เหมาะสมตามฤดูกาลและท้องถิ่น	2.18	0.67	2.43	0.66	2.31	0.75	2.06
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมี ความรัก ความสนใจ และตระหนัก ถึงประโยชน์ของคนไม่	2.50	0.66	2.54	0.55	2.46	0.52	0.17
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจใน เรื่องประโยชน์และความสำคัญของ ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ การใช้และวิธีการ ทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	2.15	0.70	2.47	0.60	2.23	0.44	4.31

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ.)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
30	สอนนักเรียนทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ และนำไปใช้กับแปลงปลูกพืชของนักเรียน	2.15	0.74	2.29	0.71	2.00	0.82	1.35
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิดวิธีการป้องกันและประโยชน์ของการกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งสามารถให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้	2.21	0.69	2.24	0.68	2.31	0.75	0.10
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจในการเลี้ยงสัตว์	2.35	0.73	2.45	0.70	2.31	0.48	0.45
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ต้องป้องกันการระบาดของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาการและการป้องกันอย่างง่าย ๆ ในเบื้องต้น และสามารถแนะนำคนอื่นได้	2.09	0.79	2.22	0.64	2.31	0.63	0.72
34	จัดให้มีการปฏิบัติการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์รวมทั้งเผยแพร่ประกวดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ทางราชการ ส่งเสริม	1.94	1.07	2.09	0.86	2.15	0.69	0.42

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร)	อายุ 20-30 ปี (N=34)		อายุ 31-40 ปี (N=130)		อายุ 41-50 ปี (N=13)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
35	สอนนักเรียนให้เข้าใจในพันธกิจ และพันธกิจที่เกี่ยวกับชนิด ลักษณะการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม กับท้องถิ่นและการส่งเสริมของทาง ราชการ	2.09	0.87	2.33	0.68	2.31	0.63	1.50
	รวม	2.18	0.54	2.34	0.47	2.27	0.44	1.51
หมวดที่ 6 การวางแผนครอบครัว								
(ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลา และจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)								
36	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง ครอบครัวที่เกี่ยวกับลักษณะ ความ สำคัญ หน้าที่ของสมาชิกและความ พร้อมที่จะมีครอบครัว	2.38	0.70	2.45	0.67	2.46	0.52	0.15
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและใช้ บริการวางแผนครอบครัวจากหน่วย งานของทางราชการ	2.24	0.65	2.44	0.57	2.46	0.66	1.69
	รวม	2.31	0.56	2.45	0.53	2.46	0.48	0.93

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แนวปฏิบัติพื้นฐาน (มจร.)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>หมวดที่ 7</u> คือ ค่านิยมมีส่วนร่วม ในการพัฒนาความเป็นอยู่ และการ กำหนดชีวิตของตนและชุมชน							
38	สอนและปลูกฝังนักเรียนใหม่ความรัก เชื้อเพลิงพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวเพื่อ การอยู่รวมกันอย่างสงบสุข	2.56	0.56	2.61	0.67	2.46	0.66	0.37
39	จัดบริการด้านวิชาการเกี่ยวกับ สร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัวและ อยู่รวมกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ ครอบครัวและชุมชน	2.29	0.68	2.45	0.60	2.31	0.63	1.05
40	สอนนักเรียนใหม่เป็นศูนย์ระเบียบวินัย เชื้อเพลิง คำสั่งสอน รู้จักบำเพ็ญตน ใหม่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้	2.62	0.55	2.63	0.60	2.69	0.48	0.08
41	จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ในโรงเรียนและชุมชน พร้อมฉาย นิเทศ คำขวัญ เพื่อจุดใจให้พัฒนา ตนเองอยู่เสมอ	2.35	0.73	2.38	0.70	2.62	0.51	0.75

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg.)	อายุ 20-30 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี						F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
42	สอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของการอนุรักษ์ สาธารณสมบัติ และสามารถชักจูง แนะนำคนอื่นได้	2.35	0.65	2.36	0.65	2.38	0.65	0.01
43	จัดให้มีชมรมอนุรักษ์สาธารณสมบัติ และจัดแข่งขันหาที่ในการดูแลรักษา	1.71	0.97	1.93	0.82	2.23	0.83	1.93
44	สอนนักเรียนให้ทราบถึงคุณค่าของ วัฒนธรรม ขบธรรมเนียมประเพณี ในชุมชนของตน รวมทั้งวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่ควรทราบ	2.32	0.53	2.29	0.60	2.38	0.51	0.16
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งสามารถชักจูงและแนะนำ คนอื่นได้	2.32	0.64	2.23	0.63	2.46	0.66	0.94
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้ง สามารถชักจูงและแนะนำคนอื่นได้	2.26	0.71	2.33	0.67	2.31	0.75	0.14

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกับ นักเรียน คูณรักษาส่งที่เป็น สาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ ของโรงเรียนและชุมชน	2.00	0.92	2.22	0.70	2.31	0.63	1.42
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย	2.59	0.56	2.68	0.53	2.69	0.48	0.44
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เรื่อง การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย- โดย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการ นักเรียน หัวหน้านักเรียน	2.68	0.47	2.67	0.52	2.46	0.66	0.95
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงาน อย่างมีระบบเกี่ยวกับประโยชน์ วิธีการวางแผน การติดตามผล การเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถ นำมาพัฒนาตนเอง	2.24	0.78	2.44	0.62	2.54	0.52	1.64
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและ วางแผนดำเนินการต่าง ๆ ใน โรงเรียนและชุมชน	2.32	0.73	2.55	0.64	2.23	0.73	2.60
	รวม	2.33	0.35	2.41	0.39	2.43	0.43	0.68

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 8 ด้านการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น								
52	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการสร้างความ สามัคคีให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียนและ ชุมชน พร้อมทั้งรู้จักเสียสละและ ให้อภัยผู้อื่น	2.62	0.55	2.62	0.56	2.62	0.65	0.00
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งในโรงเรียน และชุมชนมีการร่วมมือกันในโอกาส ต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งาน พัฒนาที่สาธารณะ	2.59	0.56	2.44	0.61	2.31	0.75	1.21
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบถึง ความสำคัญ คุณค่าของศาสนาที่ตน นับถือ พร้อมทั้งทอปฏิบัติในการทนุ บำรุงศาสนา	2.65	0.54	2.57	0.56	2.54	0.52	0.29
55	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับชุมชน	2.15	0.82	2.22	0.74	2.23	0.60	0.13

ตาราง (ท8)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มลฐ)	อายุ 20-30 ปี		อายุ 31-40 ปี		อายุ 41-50 ปี		F
		(N=34)		(N=130)		(N=13)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของ สิ่งเสพติดให้โทษ และการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ได้	2.65	0.60	2.60	0.57	2.46	0.66	0.48
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและ การพนันร่วมกับชุมชน	1.97	0.90	2.33	0.69	2.54	0.66	4.18
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัด ออกออมใช้จ่ายในชีวิตอย่างมี เหตุผลและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.35	0.77	2.63	0.55	2.54	0.52	2.90
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติ ความประพฤติต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และประหยัด รวมทั้งสามารถชักจูง ผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	2.32	0.81	2.43	0.54	2.62	0.57	1.16
60	จัดกิจกรรมประพฤติต่าง ๆ ในรูป แบบที่ประหยัด และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของ การประหยัดคือออม	2.26	0.75	2.34	0.59	2.38	0.51	0.26
	รวม	2.40	0.44	2.47	0.41	2.47	0.42	0.39

ตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ) ไปใช้ใน
สถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (มปฐ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 1 ค่านิยมและการ								
(ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุข								
ลักษณะและเพียงพอกับความต้องการ								
ของร่างกาย)								
1	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง โภชนาการเพื่อให้สามารถนำ ไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	2.52	0.59	2.62	0.52	2.67	0.52	0.70
2	ชั่งน้ำหนักนักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.69	0.56	2.70	0.54	3.00	0.00	0.94
3	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียน รับประทานอย่างเพียงพอและ ถูกสุขลักษณะ	2.54	0.65	2.64	0.55	2.33	0.82	1.17
4	ร่วมมือกับครูปกครอง จัดอาหาร กลางวันและอาหารเสริมเป็น ครั้งคราว	2.13	0.88	2.15	0.72	2.33	0.52	0.19
5	จัดกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โภชนาการสำหรับหญิงมีครรภ์	1.64	0.93	1.54	0.76	1.83	0.75	0.56

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6	คิดไปสเตอร์เรื่องการส่งเสริม โภชนาการในหญิงมีครรภ์ตามที่ สาธารณะ	1.87	0.90	1.89	0.82	2.00	0.89	0.07
	รวม	2.23	0.47	2.26	0.37	2.36	0.41	0.29

หมวดที่ 2 ด้านที่อยู่อาศัย

(ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพ
แวดล้อมที่เหมาะสม)

7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง ลักษณะและประโยชน์ของบ้านที่ถูก สุขลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแลรักษาบ้าน	2.39	0.59	2.45	0.65	2.33	0.82	0.22
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และห้อง พักครูในโรงเรียนให้เป็นตัวอย่าง ที่ดี	2.51	0.54	2.58	0.61	2.50	0.55	0.30
9	จัดให้นักเรียนหมุนเวียนกันทำ ความสะอาดห้องเรียน อาคาร เรียน และบริเวณโรงเรียน	2.75	0.51	2.72	0.51	2.50	0.84	0.66

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง ส่วนที่ถูกลักผู้ขามิบาลเกี่ยวกับ ลักษณะโครงสร้าง วิธีการใช้ ประโยชน์และการดูแลรักษาให้ ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.66	0.51	2.72	0.57	3.00	0.00	1.41
11	จัดนักเรียนตลกเปลี่ยนกันดูแล รักษาส่วนที่โรงเรือนใหญ่ สุขลักษณะอยู่เสมอ	2.52	0.65	2.54	0.65	2.33	0.52	0.30
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะ และประโยชน์ของการเก็บรักษา น้ำ วิธีทำน้ำสะอาดอย่างง่าย รวมทั้งความสะอาดของภาชนะ ที่ใส่ดื่ม	2.51	0.62	2.53	0.62	2.67	0.52	0.19
13	จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด ปราศจาก โรค และเพียงพอ	2.56	0.56	2.58	0.55	2.67	0.52	0.11
รวม		2.56	0.31	2.59	0.36	2.57	0.35	0.18

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10-19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 3 ค่านิยมสุขภาพ								
(ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการ								
สังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น แก่การ								
ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ)								
14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรคติดต่อ การป้องกันและประโยชน์ของการเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับบริการ	2.57	0.53	2.63	0.54	2.83	0.41	0.74
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้แก่นักเรียนจนครบตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข	2.57	0.59	2.57	0.64	2.33	0.82	0.41
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียนและที่จะเข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับในชุมชน	2.57	0.67	2.60	0.60	2.66	0.52	0.07
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการทั้งในโรงเรียนและชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.33	0.68	2.45	0.66	2.83	0.41	1.88

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mpg)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F.
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทาง การควบคุมป้องกันโรคติดต่อทั้ง ในโรงเรียนและชุมชน	2.23	0.64	2.40	0.63	2.33	0.52	1.50
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือ ชุมชนในการควบคุมป้องกันโรค ติดต่อ	2.36	0.61	2.33	0.62	2.50	0.55	0.24
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการในโรงเรียนและ ชุมชน	2.38	0.66	2.37	0.65	2.17	0.41	0.29
21	จัดที่อ่านหนังสือทั้งที่หมู่บ้านและ โรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวม ทั้งเชิญชวนให้เยาวชนและ ประชาชนเรียนรู้นักหนังสือ	2.20	0.60	2.33	0.73	2.33	0.52	0.76
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มา และประโยชน์ของข่าวสาร ติดตามข่าวสาร ทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถเสนอ และสรุปข่าวสารได้	2.39	0.59	2.40	0.64	2.67	0.52	0.54
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการเสนอ ข่าวสารในโรงเรียนและชุมชน	2.34	0.68	2.34	0.67	2.33	0.52	0.001**

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
24	จกัณทรศการเคชแพรความรู้ เรื่องการดูแลรักษากรรมและ เช็ชวณโหไปไชบริการคาน การนพหยและสาธารณสุข	1.97	0.89	1.96	0.76	2.50	0.55	1.29
	รวม	2.36	0.37	2.40	0.42	2.50	0.29	0.47
หมวดที่ 4 คานความปลอคกัช								
(ประชานมีความมั่นคงปลอคกัช								
ในชีวิคและหรัหยสิน)								
25	สอนนักรเรียนโหเชาใจสาเหตุและ การปลอคกัชที่จจะเกคคช้นแกชชีวิค และหรัหยสิน เช้น การเก็บรักษา หรัหยสิน ส่วสคคภพในการเคคคหาง	2.20	0.77	2.25	0.73	2.50	0.55	0.48
26	พานักรเรียนไปคองงานคานบริการ และแหลงที่โหบริการคานความ ปลอคกัช เช้น สอนนัคารวจ โรภยบาล จลร	1.79	0.97	1.85	0.78	2.50	0.55	1.95
	รวม	1.99	0.69	2.05	0.57	2.50	0.45	1.88

ตาราง (ต่อ)

เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mg)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		E
	(N=61)		(N=109)		(N=6)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 5 การบริโภคอาหาร							
(ประชาชนมีการผลิตและหาอาหาร							
อย่างมีประสิทธิภาพ)							
27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิด วิธีการปลูก การบำรุงรักษาและการปลูกพืชหมุนเวียน พืชบำรุงดิน ใคอย่างเหมาะสมตามฤดูกาล และท้องถิ่น						
	2.36	0.66	2.37	0.69	2.67	0.52	0.58
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของตนเอง						
	2.52	0.65	2.52	0.52	2.67	0.52	0.18
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และความสำคัญของปุ๋ยชนิดต่าง ๆ การใช้และวิธีการทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย						
	2.40	0.64	2.40	0.63	2.17	0.41	0.41
30	สอนนักเรียนทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ และนำไปใช้กับแปลงปลูกพืชของนักเรียน						
	2.23	0.78	2.28	0.70	1.67	0.52	2.10

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิด วิธีการป้องกันและประโยชน์ของ การกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งสามารถ ให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้	2.16	0.66	2.27	0.69	2.50	0.84	0.89
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความ สนใจในการเลี้ยงสัตว์	2.38	0.76	2.45	0.66	2.33	0.52	0.26
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ ต้องป้องกันการระบาดของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาการ และการป้องกันอย่างง่าย ๆ ใน เบื้องต้นและสามารถแนะนำ คนอื่นได้	2.13	0.74	2.24	0.64	2.33	0.52	0.61
34	จัดให้มีการปฏิบัติการปลูกพืชและ เลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งเผยแพร่ประกาศ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการ ส่งเสริม	1.93	1.06	2.15	0.78	1.83	0.75	1.33
35	สอนนักเรียนให้เข้าใจในพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่เกี่ยวกับชนิด ลักษณะ การคัดเลือกพันธุ์ เหมาะสมกับท้องถิ่นและการ ส่งเสริมของทางราชการ	2.18	0.79	2.33	0.68	2.33	0.52	0.88

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mlg)	ต่ำกว่า 10 ปี (N=61)		10 - 19 ปี (N=109)		20 ปีขึ้นไป (N=6)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	รวม	2.26	0.54	2.33	0.46	2.28	0.34	0.54
หมวดที่ 6 การวางแผนครอบครัว								
(ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวนการมีบุตรได้ตามต้องการ)								
36	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องครอบครัวที่ดีเกี่ยวกับลักษณะความสำคัญ หน้าที่ของสมาชิกและความพร้อมที่จะมีครอบครัว	2.41	0.67	2.46	0.67	2.33	0.52	0.18
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและใช้บริการวางแผนครอบครัวจากหน่วยงานของทางราชการ	2.30	0.64	2.45	0.57	2.67	0.52	1.93
	รวม	2.35	0.56	2.45	0.53	2.50	0.32	0.78

หมวดที่ 7 ค่านิยมมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของตนและชุมชน

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
38	สอนและปลูกฝังนักเรียนใหม่ ความรัก เชื่อฟังพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว เพื่อการอยู่รวมกันอย่าง สงบสุข	2.54	0.70	2.62	0.62	2.50	0.55	0.38
39	จัดบริการด้านวิชาการเกี่ยวกับ การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว และการอยู่รวมกลุ่มบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน	2.25	0.67	2.50	0.57	2.33	0.52	3.59*
40	สอนนักเรียนใหม่เป็นผู้มีระเบียบ วินัย เชื่อฟังคำสั่งสอน รู้จัก บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ สังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	2.57	0.64	2.64	0.55	3.00	0.00	1.54
41	จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทาง ศาสนาในโรงเรียนและชุมชน หรือมัสยิดในเทศบาลฯ เพื่อมุ่งใจ ให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	2.26	0.83	2.46	0.60	2.50	0.55	1.66
42	สอนนักเรียนใหม่เข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของการอนุรักษ์ สาธารณสมบัติ และสามารถ ชักจูงแนะนำคนอื่นได้	2.31	0.65	2.39	0.64	2.33	0.82	0.26

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
43	จัดให้มีชมรมอนุรักษ์สาธารณสมบัติ และจัดแข่งขันกีฬาในการดูแลรักษา	1.75	0.89	1.97	0.83	2.33	0.82	2.06
44	สอนนักเรียนให้ทราบถึงมรดกทางวัฒนธรรม ชนบทธรรมนิยม ประเพณีในชุมชนของตน รวมทั้ง วันสำคัญต่าง ๆ ที่ควรทราบ	2.25	0.60	2.35	0.57	2.17	0.75	0.79
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งสามารถชี้แจงและแนะนำคนอื่นได้	2.23	0.67	2.28	0.61	2.50	0.84	0.52
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งสามารถชี้แจงและแนะนำคนอื่นได้	2.18	0.70	2.39	0.67	2.50	0.55	2.04
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกับนักเรียนดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ ของโรงเรียนและชุมชน	2.02	0.83	2.28	0.65	2.17	1.17	2.59

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (m.p.s.)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและ หน้าที่ของตนเองตามระบอบ ประชาธิปไตย	2.59	0.59	2.70	0.50	2.83	0.41	1.11
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้ เรื่องการเลือกตั้ง ตามระบอบ ประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง คณะกรรมการนักเรียน หัวหน้า นักเรียน	2.64	0.48	2.66	0.55	2.67	0.52	0.03
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงาน อย่างมีระบบเกี่ยวกับประโยชน์ วิธีการวางแผน การติดตามผล การเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถ นำมาพัฒนาตนเอง	2.18	0.72	2.53	0.59	2.50	0.55	6.07 *
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและ วางแผนดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน	2.36	0.73	2.57	0.61	2.17	0.75	2.65
	รวม	2.30	0.41	2.45	0.37	2.46	0.40	3.41 *

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แบบปฏิบัติพื้นฐาน (บปร)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 8</u> ด้านการพัฒนাজิตใจ								
ให้ดีขึ้น								
52	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการสร้างความ สามัคคีให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียน และชุมชน พร้อมทั้งรู้จักเสียสละ และให้อภัยผู้อื่น	2.59	0.59	2.63	0.56	2.67	0.52	0.13
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งใน โรงเรียนและชุมชน มีการร่วมมือ กันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งานพัฒนาที่สาธารณะ	2.41	0.62	2.49	0.62	2.50	0.55	0.31
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ ถึงความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ที่ตนนับถือ พร้อมทั้งขอปฏิบัติใน การทูลบ่ารุงศาสนา	2.62	0.52	2.57	0.57	2.50	0.55	0.26
55	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับ ชุมชน	2.13	0.83	2.28	0.66	1.67	1.03	2.40

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ต่ำกว่า 10 ปี		10 - 19 ปี		20 ปีขึ้นไป		F
		(N=61)		(N=109)		(N=6)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสพติดให้โทษและการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ได้	2.56	0.56	2.61	0.59	2.67	0.52	0.24
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและการพนันร่วมกับชุมชน	2.18	0.83	2.32	0.71	2.50	0.55	0.97
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัด ออกออมใช้จ่ายในชีวิตอย่างมีเหตุผล และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.54	0.67	2.60	0.56	2.33	0.52	0.64
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติตามประเพณีต่าง ๆ อย่างถูกต้อง และประหยัด รวมทั้งสามารถชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	2.36	0.68	2.44	0.55	2.83	0.41	1.79
60	จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบที่ประหยัดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการประหยัดคือออม	2.26	0.68	2.37	0.59	2.33	0.52	0.56
รวม		2.41	0.42	2.48	0.42	2.44	0.29	0.59

ตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ) ไปใช้ใน
สถานศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ครุศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		<p>หมวดที่ 1 ค่านิยม</p> <p>(ประชาชนได้กินอาหารที่ถูก สู่ลักษณะและเพียงพอต่อความ ต้องการของร่างกาย)</p>						
1	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง โภชนาการ เพื่อให้สามารถนำ ไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	2.63	0.53	2.53	0.55	2.58	0.58	0.46
2	ชักนำให้นักเรียนอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง	2.72	0.52	2.73	0.55	2.67	0.56	0.17
3	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียน รับประทานอย่างเพียงพอและ ถูกสู่ลักษณะ	2.58	0.58	2.63	0.54	2.60	0.68	0.08
4	ร่วมมือกับตู้ปกครอง จัดอาหาร กลางวันและอาหารเสริมเป็น ครั้งคราว	2.16	0.74	2.30	0.82	2.00	0.77	1.68
5	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่อง โภชนาการสำหรับหญิงมีครรภ์	1.66	0.79	1.53	0.78	1.50	0.92	0.72

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ครุศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6	คิดโปสเตอร์เรื่องการส่งเสริม โภชนาการในหญิงมีครรภ์ตามที่ สาธารณะ	1.88	0.87	1.83	0.81	1.96	0.85	0.28
	รวม	2.27	0.38	2.25	0.42	2.22	0.46	0.23

หมวดที่ 2 คือ คำนที่อยู่อาศัย
(ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสภาพ
แวดล้อมที่เหมาะสม)

7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องลักษณะ และประโยชน์ของบ้านที่ถูกสุข- ลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแลรักษาบ้าน	2.43	0.64	2.35	0.63	2.46	0.62	0.20
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และ ห้องพักครูในโรงเรียนให้เป็น ตัวอย่างที่ดี	2.60	0.56	2.55	0.64	2.46	0.58	0.95
9	จัดให้นักเรียนหมุนเวียนกันทำ ความสะอาดห้องเรียน อาคาร เรียน และบริเวณโรงเรียน	2.74	0.49	2.75	0.49	2.68	0.59	0.20

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง ส่วนถูกหลักสุขาภิบาล เกี่ยวกับ ลักษณะโครงสร้าง วิธีการใช้ ประโยชน์และการดูแลรักษาให้ ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.68	0.54	2.60	0.55	2.85	0.36	3.15 *
11	จัดให้นักเรียนสลับเปลี่ยนกันดูแล รักษาส่วนที่โรงเรียนใหญ่ สุลักษณะอยู่เสมอ	2.57	0.60	2.55	0.55	2.44	0.77	0.67
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะ และประโยชน์ของการเก็บรักษาน้ำ วิธีทำน้ำสะอาดอย่างง่าย รวมทั้ง ความสะอาดของภาชนะที่ใช้ดื่ม	2.51	0.61	2.58	0.50	2.52	0.71	0.15
13	จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด ปราศจากโรคและเพียงพอ	2.57	0.54	2.63	0.54	2.54	0.58	2.56
	รวม	2.59	0.33	2.58	0.35	2.57	0.37	0.06

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ครูศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 3 ค่านิยมสุจริต								
(ประชาชนมีโอกาสเข้าถึง								
บริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น								
แก่การดำรงชีวิตและการประกอบ								
อาชีพ)								
14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรค							
	ติดต่อ การป้องกันและประโยชน์							
	ของการเสริมภูมิคุ้มกันโรค							
	รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับบริการ	2.64	0.48	2.53	0.55	2.67	0.60	0.86
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้แก่นักเรียน							
	จนครบตามเกณฑ์ของกระทรวง							
	สาธารณสุข	2.56	0.64	2.50	0.64	2.63	0.61	2.43
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียน							
	และที่จะเข้าเรียน ตามเกณฑ์							
	การศึกษาภาคบังคับในชุมชน	2.60	0.54	2.63	0.63	2.56	0.74	0.11
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนัก							
	ถึงประโยชน์ของการศึกษา							
	หาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่ง							
	วิชาการ ทั้งในโรงเรียนและ							
	ชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น							
	ประโยชน์	2.47	0.68	2.38	0.67	2.38	0.64	0.41

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ครุศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ การควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ทั้งในโรงเรียนและชุมชน	2.35	0.61	2.40	0.59	2.27	0.71	0.48
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือ ชุมชนในการควบคุมป้องกันโรค ติดต่อ	2.28	0.62	2.53	0.51	2.33	0.66	2.38
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทาง วิชาการในโรงเรียนและชุมชน	2.28	0.68	2.48	0.60	2.42	0.61	1.44
21	จัดให้อ่านหนังสือทั้งที่หมู่บ้านและ โรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเชิญชวนให้เยาวชนและ ประชาชนเรียนรู้นักหนังสือ	2.33	0.71	2.20	0.61	2.27	0.71	0.50
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มา และประโยชน์ของข่าวสาร ติดตาม ข่าวสาร ทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถเสนอและสรุป ข่าวสารได้	2.40	0.62	2.40	0.63	2.44	0.62	0.07
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการ เสนอข่าวสารในโรงเรียนและ ชุมชน	2.27	0.74	2.33	0.57	0.47	0.58	1.52

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	ครูศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		24	จรรยาบรรณการเผยแพร่ความรู้ เรื่องการดูแลรักษากรรมและ เชิญชวนให้ไปใช้บริการด้าน การแพทย์และสาธารณสุข	1.92	0.76	2.03	0.89	
รวม		2.37	0.38	2.40	1.41	2.41	0.42	0.16
<p><u>หมวดที่ 4</u> ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน)</p>								
25	สอนนักเรียนให้เข้าใจสาเหตุ และการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ ชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การเก็บ รักษาทรัพย์สิน สวัสดิภาพในการ เดินทาง	2.17	0.76	2.25	0.77	2.35	0.67	0.96
26	พานักเรียนไปปฏิบัติงานบริการ และแหล่งที่ให้บริการด้านความ ปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ	1.80	0.76	2.03	0.92	1.81	0.94	1.07
รวม		1.98	0.61	2.14	0.69	2.08	0.56	0.93

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mju)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
หมวดที่ 5 การผลิตอาหาร								
(ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ)								
27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิดวิธีการปลูก การบำรุงรักษา และการปลูกพืชหมุนเวียนที่บำรุงดิน ใคอย่างเหมาะสมตามฤดูกาลและท้องถิ่น	2.42	0.64	2.40	0.63	2.27	0.76	0.80
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของคนไม่	2.50	0.57	2.53	0.64	2.58	0.50	0.34
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และความสำคัญของปุ๋ยชนิดต่าง ๆ การใช้และวิธีการหาปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	2.45	0.64	2.33	0.62	2.33	0.60	0.89
30	สอนนักเรียนหาปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ และนำไปใช้กับแปลงปลูกพืชของนักเรียน	2.26	0.73	2.10	0.84	2.33	0.60	1.17

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แบบปฏิบัติการพื้นฐาน (มจร.)	ครุศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิด วิธีการป้องกัน และประโยชน์ของ การกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งสามารถ ให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้	2.25	0.65	2.13	0.79	2.31	0.66	0.84
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความ สนใจในการเลี้ยงสัตว์	2.42	0.64	2.45	0.71	2.40	0.76	0.07
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ ต้องป้องกันการระบาดของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาการ และการป้องกันอย่างง่าย ๆ ใน เบื้องต้นและสามารถแนะนำ คนอื่นได้	2.20	0.65	2.15	0.80	2.25	0.60	0.24
34	จัดให้มีการปฏิบัติการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งเผยแพร่ ประกาศพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ที่ทางราชการส่งเสริม	2.15	0.85	1.88	0.99	2.06	0.86	1.30

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
35	สอนนักเรียนใหม่เข้าใจในพันธกิจ และพันธกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชนิด ลักษณะ การคัดเลือกพันธกิจ เหมาะสมกับท้องถิ่น และการ ส่งเสริมของทางราชการ	2.30	0.68	2.25	0.87	2.27	0.64	0.06
	รวม	2.33	0.46	2.24	0.57	2.31	0.45	0.42
<p><u>หมวดที่ 6</u> การวางแผนครอบครัว (ครอบครัวสามารถควบคุมช่วง เวลาและจำนวนการมีบุตรได้ ตามต้องการ)</p>								
36	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่อง ครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ ความสำคัญ หน้าที่ของสมาชิก และความพร้อมที่จะมีครอบครัว	2.43	0.67	2.45	0.64	2.44	0.68	0.01
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและ ใช้บริการวางแผนครอบครัวจาก หน่วยงานของทางราชการ	2.42	0.62	2.45	0.55	2.33	0.60	0.49
	รวม	2.43	0.56	2.45	0.50	2.39	0.51	0.17

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ)	ครุศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	หมวดที่ 7 งานการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาความเป็นอยู่และการ กำหนดวิถีชีวิตของคนและชุมชน							
38	สอนและปลูกฝังนักเรียนใหม่ ความรัก เชื่อฟังพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว เพื่อการอยู่รวมกัน อย่างสงบสุข	2.59	0.69	2.68	0.53	2.52	0.65	0.62
39	จัดบริการด้านวิชาการเกี่ยวกับ การสร้างสื่อสัมพันธ์ในครอบครัว และการอยู่รวมกลุ่มบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน	2.42	0.54	2.38	0.74	2.42	0.65	0.08
40	สอนนักเรียนใหม่เป็นศูนย์ระเบียบ วินัย เชื่อฟังคำสั่งสอน รู้จัก บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ สังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	2.57	0.66	2.70	0.46	2.69	0.51	1.03
41	จัดใหม่สถานที่ประกอบพิธีทาง ศาสนาในโรงเรียนและชุมชน พร้อมป้ายนิเทศ คำขวัญ เพื่อ จงใจให้คนของตนเองอยู่เสมอ	2.39	0.67	2.45	0.71	2.35	0.73	0.21

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
42	สอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของการอนุรักษ์ สาธารณสมบัติและสามารถชั่ง แนะนำคนอื่นได้	2.41	0.58	2.38	0.77	2.25	0.64	0.97
43	จัดให้มีชมรมอนุรักษ์สาธารณสมบัติ และจัดแบ่งหน้าที่ในการดูแลรักษา	1.97	0.86	1.83	0.90	1.88	0.82	0.42
44	สอนนักเรียนให้ทราบถึงมรดกทาง วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณี ในชุมชนของตน รวมทั้งวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่ควรทราบ	2.30	0.57	2.30	0.65	2.33	0.56	0.07
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ	2.19	0.66	2.38	0.67	2.31	0.55	1.30
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้ง สามารถชั่งและแนะนำคนอื่นได้	2.31	0.67	2.33	0.69	2.33	0.69	0.03
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกับ นักเรียนดูแลรักษาสิ่งที่เป็น สาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ ของโรงเรียนและชุมชน	2.20	0.75	2.25	0.81	2.10	0.69	0.46

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ทปฐ)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย	2.66	0.52	2.63	0.54	2.71	0.54	0.28
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้านักเรียน	2.64	0.53	2.65	0.48	2.69	0.55	0.15
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับประโยชน์วิธีการวางแผน การติดตามผล การเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถนำมาพัฒนา	2.40	0.65	2.53	0.60	2.33	0.69	0.97
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและวางแผนดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน	2.45	0.62	2.55	0.71	2.48	0.71	0.28
	รวม	2.39	0.38	2.43	0.43	2.39	0.38	0.16

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mlr)	ครูศาสตร์ (N=88)		วิทยาศาสตร์ (N=40)		มนุษยศาสตร์ (N=48)		F
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 8</u> ด้านการพัฒนาจิตใจ								
ให้ดีขึ้น								
52	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของการสร้างความ สามัคคีให้เกิดขึ้น ทั้งในโรงเรียน และชุมชน พร้อมทั้งรู้จักเสียสละ และให้อภัยผู้อื่น	2.58	0.54	2.63	0.63	2.69	0.55	0.57
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งใน โรงเรียนและชุมชน มีการร่วมมือ กันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งาน ประเพณี งานพัฒนาที่สาธารณะ	2.41	0.62	2.58	0.55	2.46	0.65	1.01
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบ ถึงความสำคัญ คุณค่าของศาสนาที่ ตนนับถือ พร้อมทั้งขอปฏิบัติในการ ทนุบำรุงศาสนา	2.57	0.52	2.60	0.55	2.60	0.61	0.08
55	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับ ชุมชน	2.24	0.69	2.22	0.83	2.13	0.76	0.38

ตาราง (ทอ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	ครุศาสตร์		วิทยาศาสตร์		มนุษยศาสตร์		F
		(N=88)		(N=40)		(N=48)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสพติดให้โทษและการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ได้	2.60	0.60	2.55	0.50	2.63	0.61	0.19
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและการพนันร่วมกับชุมชน	2.30	0.78	2.30	0.65	2.23	0.78	0.14
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัด ออกออมใช้จ่ายในชีวิตอย่างมีเหตุผลและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.58	0.64	2.53	0.57	2.58	0.61	0.13
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติกาประเพณีต่าง ๆ อย่างถูกต้องและประหยัด รวมทั้งสามารถชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	2.39	0.58	2.53	0.60	2.42	0.65	0.74
60	จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบที่ประหยัดและประหยัดประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการประหยัดคือออม	2.33	0.58	2.40	0.59	2.27	0.71	0.47
รวม		2.44	0.39	2.48	0.42	2.44	0.45	0.12

ตาราง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.) ไปใช้ในสถานศึกษา ของครูที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) อยู่ในระดับสูง และระดับต่ำ

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปร.)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 1</u> ด้านโภชนาการ (ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย)						
1	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องโภชนาการ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	2.59	0.59	2.54	0.57	0.63
2	ชักนำให้นักเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	2.66	0.51	2.71	0.53	0.60
3	จัดให้มีอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทานอย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ	2.59	0.56	2.61	0.64	0.88
4	ร่วมมือกับบุคลากรจัดอาหารกลางวันและอาหารเสริมเป็นครั้งคราว	2.29	0.70	1.98	0.80	0.03*
5	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องโภชนาการ สำหรับหญิงมีครรภ์ในโรงเรียน	1.73	0.87	1.56	0.75	0.26
6	ติดโปสเตอร์เรื่องการส่งเสริมโภชนาการ ในหญิงมีครรภ์ตามที่สาธารณะ	2.03	0.93	1.71	0.81	0.04*
รวม		2.32	0.44	2.19	0.39	0.09

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ม/จ.)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 2</u> ค่านิยมที่อยู่อาศัย (ประชาชนที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม)						
7	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องลักษณะและประโยชน์ของบ้านที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทนถาวร การซ่อมแซม การดูแลรักษาบ้าน	2.47	0.62	2.51	0.60	0.76
8	จัดห้องเรียน บ้านพักครู และห้องพักครูในโรงเรียนให้เป็นตัวอย่างที่ดี	2.59	0.62	2.56	0.60	0.76
9	จัดให้นักเรียนหมุนเวียนกันทำความสะอาดห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน	2.64	0.58	2.83	0.42	0.04 *
10	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องส่วนที่ถูกหลักสุขาภิบาลเกี่ยวกับลักษณะโครงสร้าง วิธีการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาใหญ่ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.63	0.58	2.81	0.39	0.04 *
11	จัดนักเรียนสลับเปลี่ยนกันดูแลรักษาส่วนที่โรงเรียนใหญ่ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ	2.53	0.60	2.53	0.65	1.00
12	สอนนักเรียนให้เข้าใจในลักษณะและประโยชน์ของการเก็บรักษาบ้าน วิธีทำมาสะอาดอย่างง่าย รวมทั้งความสะอาดของภาชนะที่ใส่ดื่ม	2.56	0.62	2.49	0.60	0.55

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (นปฐ)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
13	จัดบริการนำทีมที่สะอาดปราศจากโรคและ เพียงพอ	2.51	0.54	2.53	0.58	0.25
	รวม	2.56	0.36	2.62	0.33	0.35

หมวดที่ 3 ด้านสาธารณสุข (ประชาชนมี
โอกาสเข้าถึงบริการสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น
แก่การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ)

14	สอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโรคติดต่อ การป้องกันและประทุษณ์ของการเสริมภูมิ คุ้มกันโรค รวมทั้งแหล่งที่จะไปขอรับบริการ	2.56	0.60	2.69	0.46	0.17
15	จัดบริการฉีดวัคซีนให้แก่เด็ก เรียนจนครบตามเกณฑ์ ของกระทรวงสาธารณสุข	2.53	0.63	2.68	0.57	0.17
16	สำรวจจำนวนเด็กที่กำลังเรียนและที่จะเข้าเรียน ตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับในชุมชน	2.56	0.65	2.56	0.60	1.00
17	สอนให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ ของการศึกษา การหาความรู้เพิ่มเติมจาก แหล่งวิชาการทั้งในโรงเรียนและชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.33	0.66	2.47	0.65	0.26

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
		(N=59)		(N=59)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อทั้งในโรงเรียนและชุมชน	2.39	0.59	2.34	0.69	0.67
19	สอนให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือชุมชนในการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ	2.46	0.57	2.32	0.68	0.24
20	จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนและชุมชน	2.44	0.62	2.25	0.66	0.12
21	จัดให้อ่านหนังสือทั้งที่หมู่บ้านและโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเชิญชวนให้เยาวชนและประชาชนเรียนรู้นักหนังสือ	2.29	0.59	2.25	0.76	0.77
22	สอนให้นักเรียนทราบแหล่งที่มาและประโยชน์ของข่าวสาร ติดตามข่าวสาร ทางโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ จนสามารถเสนอและสรุปข่าวสารได้	2.39	0.12	2.41	0.62	0.88
23	จัดให้มีสถานที่และสื่อในการเสนอข่าวสารในโรงเรียนและชุมชน	2.32	0.73	2.24	0.68	0.52
24	จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องการรักษาโรคและเชิญชวนให้ไปใช้บริการสถานการแพทย์และสาธารณสุข	2.15	0.76	1.81	0.86	0.02 *
	รวม	2.40	0.40	2.37	0.42	0.64

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปร.)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
		(N=59)		(N=59)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>หมวดที่ 4</u> ด้านความปลอดภัย (ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)						
25	สอนนักเรียนให้เข้าใจสาเหตุและการป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การเก็บรักษาทรัพย์สิน สวัสดิภาพในการเดินทาง	2.27	0.69	2.14	0.80	0.33
26	พานักเรียนไปปฏิบัติงานบริการและแห่งที่ให้บริการด้านความปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ	2.03	0.81	1.71	0.81	0.03 *
รวม		2.15	0.58	1.92	0.61	0.03 *

หมวดที่ 5 ด้านการผลิตอาหาร (ประชาชนมีการผลิตและหาอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ)

27	สอนให้นักเรียนเข้าใจชนิด วิธีการปลูก การบำรุงรักษาและการปลูกพืชหมุนเวียน พืชบำรุงดินได้อย่างเหมาะสมตามฤดูกาล และท้องถิ่น	2.42	0.65	2.42	0.59	1.00
28	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของคนไม่	2.47	0.57	2.49	0.60	0.88

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mgr)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
29	สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องประโยชน์และความสำคัญของพืชชนิดต่าง ๆ การใช้และวิธีการทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย	2.34	0.61	2.31	0.70	0.78
30	สอนนักเรียนทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ และนำไปใช้กับแปลงปลูกพืชของนักเรียน	2.24	0.77	2.10	0.71	0.32
31	สอนนักเรียนให้เข้าใจในชนิด วิธีการป้องกันและประโยชน์ของการกำจัดศัตรูพืชรวมทั้งสามารถให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้	2.19	0.68	2.20	0.69	0.89
32	สอนให้นักเรียนมีความรัก ความสนใจในการเลี้ยงสัตว์	2.39	0.67	2.42	0.70	0.79
33	สอนนักเรียนให้เข้าใจเหตุผลที่ควรป้องกันการระบาดของสัตว์ พร้อมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับอาการและการป้องกันอย่างง่าย ๆ ในเบื้องต้น และสามารถแนะนำคนอื่นได้	2.22	0.65	2.08	0.70	0.28
34	จัดให้มีการปฏิบัติการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งเผยแพร่ประกาศพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทางราชการส่งเสริม	2.15	0.87	1.92	0.95	0.16

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐ)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
		(N=59)		(N=59)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
35	สอนนักเรียนให้เข้าใจในพันธกิจและพันธกิจที่ เกี่ยวข้องกับชนิด ลักษณะ การคัดเลือกพันธุ์ ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและการส่งเสริมของ ทางราชการ	2.36	0.66	2.20	0.74	0.24
	รวม	2.31	0.48	2.24	0.48	0.43
หมวดที่ 6 ด้านการวางแผนครอบครัว						
(ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและจำนวน การมีบุตรได้ตามต้องการ)						
36	สอนให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องครอบครัวที่ เกี่ยวข้องกับลักษณะ ความสำคัญ หน้าที่ของสมาชิก และความพร้อมที่จะมีครอบครัว	2.44	0.60	2.42	0.79	0.90
37	สอนนักเรียนให้ทราบแหล่งและใช้บริการ วางแผนครอบครัวจากหน่วยงานของทาง ราชการ	2.49	0.57	2.32	0.60	0.12
	รวม	2.47	0.46	2.37	0.51	0.35

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ปฐฐ)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<p><u>หมวดที่ 7</u> คำนการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเป็นอยู่และการกำหนดวิถีชีวิตของคน และชุมชน)</p>						
38	สอนและปลูกฝังนักเรียนใหม่ความรัก เชื่อฟัง พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว เพื่อการอยู่รวมกันอย่างสงบสุข	2.49	0.63	2.59	0.72	0.42
39	จัดบริการงานวิชาการเกี่ยวกับการสร้างสื่อ สัมพันธ์ในครอบครัวและการอยู่รวมกลุ่ม บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัวและชุมชน	2.41	0.62	2.44	0.62	0.77
40	สอนนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง คำสั่งสอน รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อ สังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	2.56	0.62	2.61	0.64	0.66
41	จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาใน โรงเรียนและชุมชน พร้อมปายนิเทศคำขวัญ เพื่อจูงใจให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ	2.27	0.76	2.44	0.65	0.20
42	สอนนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ ของการอนุรักษ์สาธารณสมบัติ และสามารถ ชักจูงแนะนำคนอื่นได้	2.34	0.66	2.34	0.69	1.00

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (mgr)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
43	จัดใหม่ชมรมอนุรักษ์สาธารณสมบัติและจัดแบ่ง หน้าที่ในการดูแลรักษา	2.03	0.81	1.81	0.82	0.14
44	สอนนักเรียนไทรบายถึงมรดกทางวัฒนธรรม ชนบธรรมนิยมประเพณีในชุมชนของคน รวมทั้งวันสำคัญต่าง ๆ ที่ควรทราบ	2.32	0.57	2.31	0.60	0.88
45	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรม พร้อมทั้งสามารถชักจูงและแนะนำ คนอื่นได้	2.32	0.57	2.31	0.60	0.88
46	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบและเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งสามารถชักจูงและแนะนำคนอื่นได้	2.29	0.70	2.31	0.73	0.90
47	จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกับนักเรียนดูแลรักษาสิ่งที่เป็ นสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติของโรงเรียน และชุมชน	2.31	0.79	2.07	0.76	0.10
48	สอนนักเรียนให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย	2.58	0.56	2.69	0.53	0.24

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (ทปฐ.)	กลุ่มคะแนนต่ำ		กลุ่มคะแนนสูง		t
		(N=59)		(N=59)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
49	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน หัวหน้านักเรียน	2.56	0.53	2.75	0.48	0.05 *
50	สอนนักเรียนให้เข้าใจการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับประโยชน์ วิธีการวางแผน การติดตามผล การเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถนำมาพัฒนาตนเอง	2.49	0.60	2.41	0.67	0.47
51	จัดให้มีการตั้งสภานักเรียนและวางแผนค่าเงินการต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน	2.39	0.67	2.56	0.70	0.18
	รวม	2.39	0.38	2.40	0.42	0.88

หมวดที่ 8 ด้านการพัฒนาจิตใจให้ดีขึ้น

52	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นทั้งในโรงเรียนและชุมชน พร้อมทั้งรู้จักเสียสละและให้อภัยผู้อื่น	2.59	0.53	2.63	0.58	0.74
53	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งในโรงเรียนและชุมชน มีการร่วมมือกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประเพณี งานพัฒนาที่สาธารณะ	2.41	0.56	2.58	0.62	0.12

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	เกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กฎ)	กลุ่มคะแนนต่ำ (N=59)		กลุ่มคะแนนสูง (N=59)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
54	สอนและปลูกฝังให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญ คุณค่าของศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมทั้งข้อปฏิบัติ ในการทบทวนำรุ่งศาสนา	2.59	0.56	2.58	0.56	0.87
55	จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ และร่วมมือกับชุมชน	2.25	0.76	2.08	0.79	0.24
56	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงโทษของสิ่งเสียด ให้โทษและการพนัน และหลีกเลี่ยงจากสิ่ง เหล่านี้ได้	2.58	0.56	2.63	0.61	0.64
57	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและการพนัน ร่วมกับชุมชน	2.37	0.72	2.24	0.80	0.33
58	สอนนักเรียนให้รู้จักการประหยัดคือออมใช้จ่าย ในชีวิตอย่างมีเหตุผลและใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.59	0.53	2.56	0.68	0.76
59	สอนนักเรียนให้เข้าใจในการปฏิบัติตามประเพณี ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและประเพณีที่รวมทั้งสามารถ ชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้	2.44	0.60	2.39	0.64	0.66
60	จัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในรูปแบบที่ประหยัด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เด็กประโยชน์ของ การประหยัดคือออม	2.29	0.59	2.32	0.71	0.78
	รวม	2.46	0.38	2.44	0.46	0.87

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.เสาวนีย์ เลวลัย	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ 10110
2. รองศาสตราจารย์เชิธรศรี วิวิธศิริ	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ 10110
3. รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ 10110
4. อาจารย์รุ่งใจ แสงพันธุ์	อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ 10110
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณี ลาชโรจน์	อาจารย์ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ 10110
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา	อาจารย์ประจำศูนย์วิจัย-บริการทางวิชาการ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
7. อาจารย์มาลี อาสาเสนีย์	ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ภูเงิน	อาจารย์หัวหน้าฝ่ายวิจัยวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุวรรณี พรหมเพ็ญชัย

ภูมิลำเนา 46 ถนนวิชาเขนทร์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000

ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์คายนาราชันศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ระดับ ปวช., ปวส.	แผนกคหกรรมศาสตร์ สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ระดับ ป.ม.	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครใต้ บางรัก กรุงเทพมหานคร
ระดับ กศ.บ. (คหกรรมศาสตร์)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ระดับ กศ.ม. (การศึกษาระดับสูง)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

ความรู้ความเข้าใจเรื่องความจำเป็นพื้นฐานและการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐานไปใช้
ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จังหวัดบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ของ

สุวรรณีย์ พรอมเพ็รียงชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2534

การวิจัยครั้งนี้มุ่งหมาย เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูระดับประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาที่ศึกษาอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2533 จำนวน 177 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตามระดับชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เรื่องการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ครูประจำการที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ครูประจำการที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนและสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่แตกต่างกัน มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูประจำการที่มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในระดับสูงและระดับต่ำ มีการนำเกณฑ์ปฏิบัติพื้นฐาน (กปฐ.) ไปใช้ในสถานศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING OF BASIC NEEDS AND UTILIZING OF
BASIC STANDARD PRACTICES IN ELEMENTARY EDUCATION IN
ORDER TO DEVELOP QUALITY OF LIFE AT BURI RAM

AN ABSTRACT

BY

SUWANNEE PROMPRIANCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Adult Education

at Srinakharinwirot University

February 1991

The purposes of this research were to study the in-service teachers' knowledge and understanding of the basic needs and utilities of basic standard practices in elementary education in order to develop quality of life at Buri Rum, to compare the opinions of different groups classified by sex, age, teaching experience and training area.

The sample, drawn by using the multistage random sampling technique, consisted of 177 primary school teachers who participated in the in-service training program organized by the Buri Rum Teachers College. The instrument used for gathering data included a test on knowledge and understanding in basic needs and utilizing of basic standard practice which is a rating scale questionnaire. The data were then analyzed by using percentage, arithmetic means, standard deviations, t-test and F-test.

The major findings were as follows :

1. There were no significant differences among sex, age, teaching experience and training area toward knowledge and understanding of the basic needs.
2. There were no significant differences among sex, age, teaching experience and training area toward utilities of basic standard practice in elementary education.
3. There were no significant differences in utilizing of basic standard practices in elementary education of the in-service teachers who have knowledge and understanding of the basic needs in high and low level.